VINYL

Durutti Column
Modern Eon
Department S
Kapsels
Tom Verlaine
Lee Perry
Ultra's
English Subtitles
Nieuwe Platen
Signalement

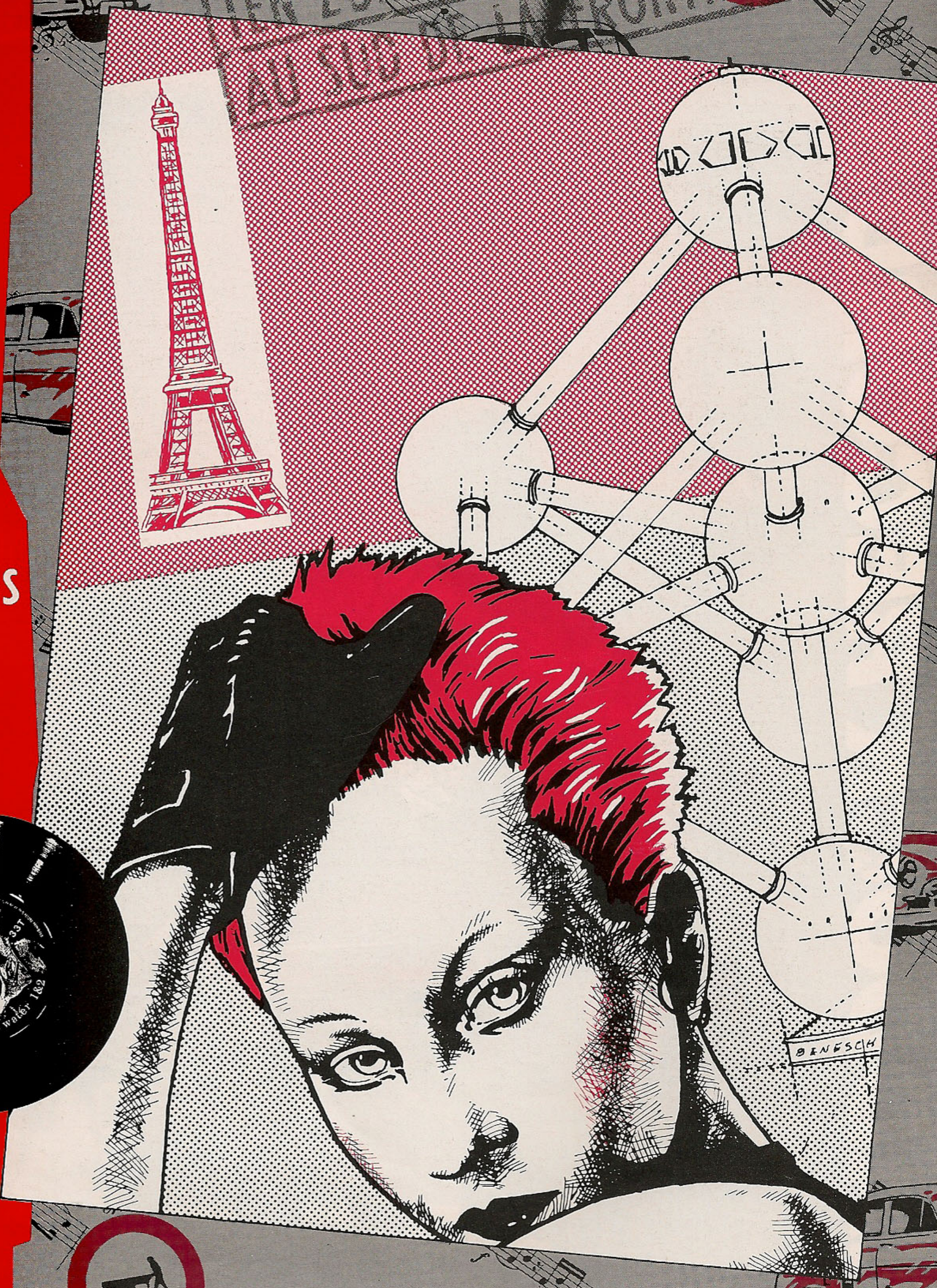

met gratis flexidisc Marine/ English Subtitles

Nummer 7
Oktober 1981
Fl 3.95 Bfr 65

HADDOCK RECORDS
VAN OLDENBARNEVELTSTRAAT 152
3012 GX ROTTERDAM - HOLLAND
PHONE 010-135656 - TELEX 24427
PHOTOGRAPHICS: JOHN GROOT/ Model: Esther B./ Thanks to Olympus Nederland

Inhoud Vinyl Nummer 7 Oktober 1981

BESTUUR
Arjen Schrama
Frans Hagenaars
Mark Honingh
REDACTIE
Ann Bouwma
Stephen Emmer
Frans Hemelaar
VORMGEVING
Rob van Middendorp
Toni Mulder
PLATEN/ARCHIEF
Dick Koopman
Oscar Smit
FOTOGRAFIE
Kroes
Fran van der Hoeven
Vincent Kruijt
Arjen Schrama
MEDEWERKERS
André Bach
Nana Bekkering
Joost Niemöller
Pascal Bussy
Constance
Eddy de Clercq
Sander Jonkergouw
Jan Landuydt
Xavier Martin
Marcel Reimer
Reinhardt
Willem de Ridder
Harold Schellinck
Hans Schot
H. W. Turgowski
George Towndrown
Erik Voogel
Gerard J. Walhof
DRUK/ZETWERK
S.S.P. Amsterdam

Vinyl is een muziektijdschrift dat maandelijks verschijnt. De redactie beoogt op [illegible] wijze vernieuwde wijze vernieuwende stromingen en ontwikkelingen binnen de muziek te belichten.
Een abonnement (12 nummers) kan verkregen worden door de antwoordcoupon op te sturen. Of door een bedrag van ƒ 41,– over te maken op Postgiro rekening 4306590, of Rabobankrekening 395086620.
Redactiesecretariaat: Klein Gartmanplantsoen 14, 1017 RR Amsterdam. Postbus 43030, 1009 ZA Amsterdam. Telefoon: 020-249226.
Muzikanten die in aanmerking willen komen voor de flexi-disc kunnen hun materiaal sturen naar Postbus 43030, 1009 ZA Amsterdam.
Vinyl is een uitgave van Stichting Vinyl.
Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.
Voor informatie over advertentievoorwaarden bellen met 020-249226.

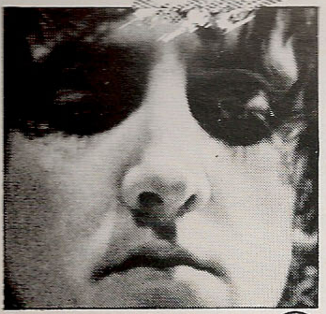
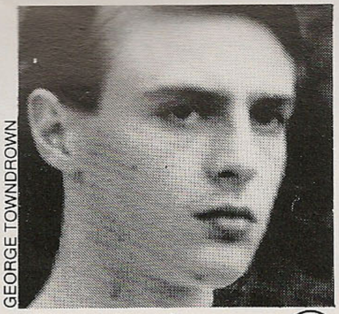
GEORGE TOWNDROWN
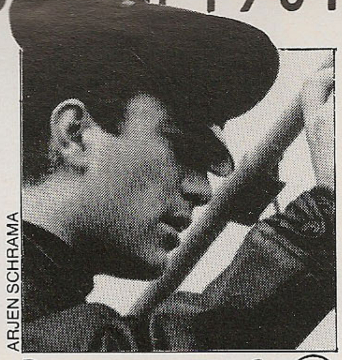
ARJEN SCHRAMA

Durutti Column 5
Modern Eon 7
Department S 9

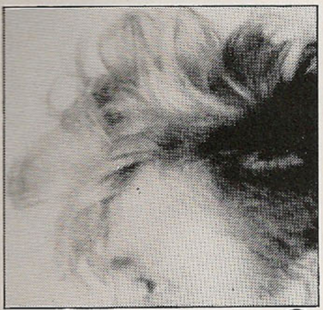

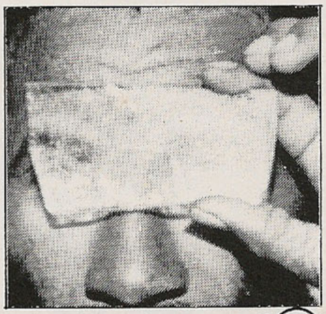

Kapsels 10
Tom Verlaine 13
Lee Perry 14

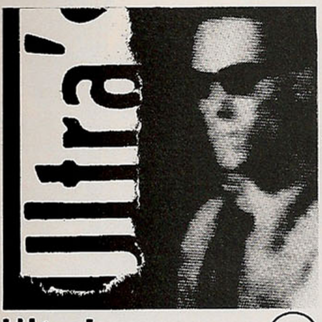

Ultra's 16

TEN ZUIDEN VAN DE GRENS/AU SUD DE LA FRONTIÈRE 17

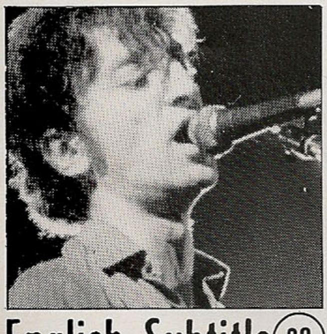
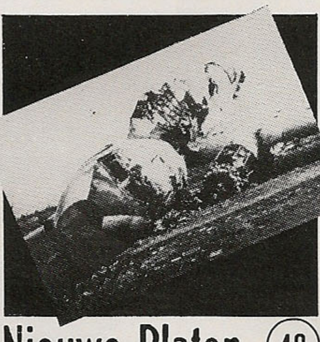
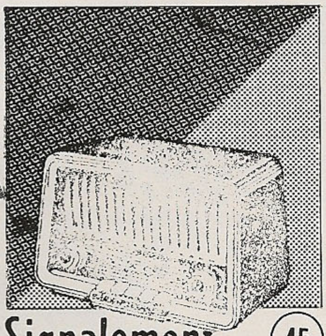

English Subtitles 38
Nieuwe Platen 40
Signalement 45

ROB DE WILDE HARTENSTRAAT 2 AMSTERDAM TELEFOON 269606

Durutti Column

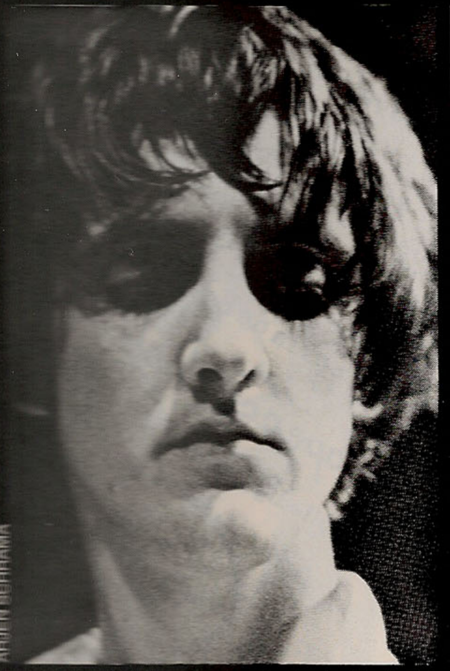

ARJEN SCHRAMA

Roerloos ligt hij op een houten bank. Reeds drie keer eerder lag hij op een bank, terwijl hij op alle drie de momenten eigenlijk had moeten optreden. Dit keer zit het er wèl in, alleen wordt daartoe pas overgegaan als blijkt dat het liggen hem goed heeft gedaan. Zijn wankele gezondheid achtervolgt hem al jaren, hij leeft er nu ook naar. Hij heet Vini Reilly en vormt in zijn eentje de kern van The Durutti Column.

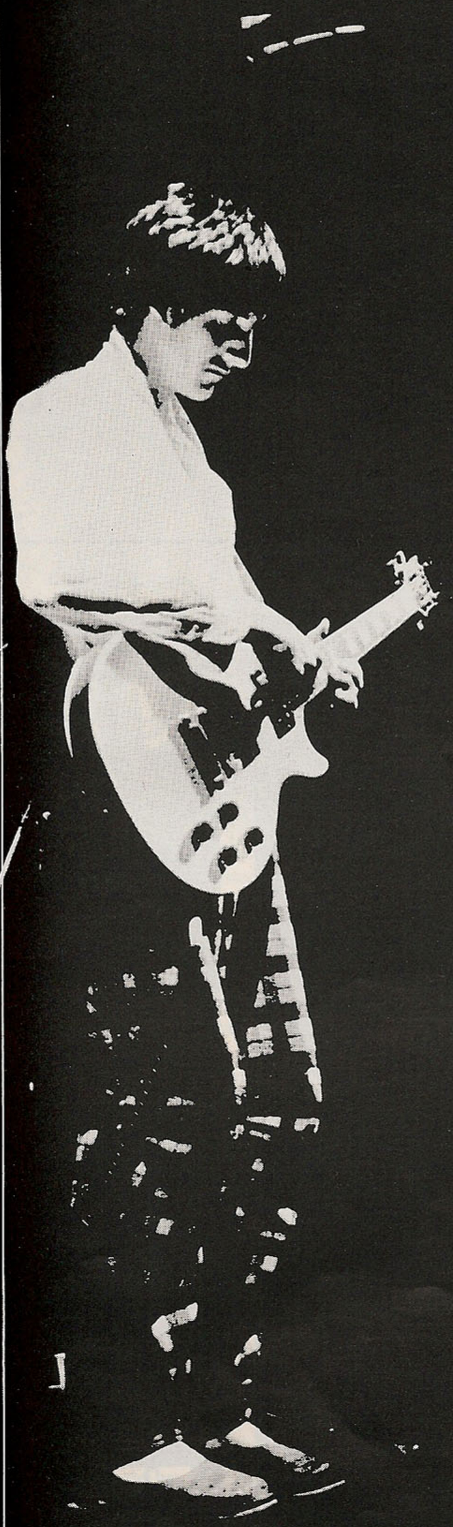

Als je min tien jaar gitaarles hebt gehad alleen maar omdat je vader geen pianoles heeft gehad en je niet weet wat je ermee moet gaan doen, dan stuit je op Vini's levensprobleem van zeven jaar geleden.

Al tobbend met zijn gezondheid gleed Vini's leven aan hem voorbij. Totdat de opkomst van een belangrijke, nieuwe jeugdcultuur hem wakker schudde. The Clash, Buzzcocks en Pistols gaven het startsein tot het afbreken van de muren en Manchester werd een band rijker: Ed Banger and the Nosebleeds. De door de punkbeweging beïnvloede formatie heeft niet lang stand gehouden, zoals wel meer bands in die tijd. Vini trok zich weer terug als een slak in zijn huis. Nog een poging tot het formeren van een groep resulteert ook dit keer weer in een kortstondige samenwerking. Durutti Column heette deze groep. De gezondheid was wederom de reden en het begint langzamerhand op te vallen dat deze gesteldheid van geest en lichaam nogal veel offers verlangt. In de periode hierna besluit Vini over te schakelen op *'healthfood and -tablets'*. Het onbegrip van zijn omgeving doet hem bijna in een gesticht belanden, vooral doordat *'als mensen zolang tegen je aan praten, je er zelf in gaat geloven. Het is ze gelukkig net niet gelukt'*.

Op aandrang van Factory baas Tony Wilson wordt er een elpee opgenomen met de toen nog aan de weg timmerende Martin Hannett achter de knoppen en Vini slechts op gitaar. In die dagen deed dit album heel wat stof opwaaien en werd Vini beticht van het willen terugbrengen van de symfonica in de popmuziek, terwijl dit nou net door de punk was afgebroken. *'Zij aan zij met het evolueren van post-punk-muziek in het iets echt nieuws toevoegen aan de bestaande muziek, kreeg ik echter gaandeweg meer positieve reacties op 'The Return of The Durutti Column' elpee'*.

Zo liep hij op een dag in Manchester's Exhibition Gallery rond, waar hij in de ban raakte van een aantal daar geëxposeerde schilderijen. Een ontmoeting met de maakster hiervan mondt uit in een hechte vriendschap. De echtgenoot van de schilderes is eveneens zeer gecharmeerd van Vini's ideeën- en gedachtenwereld en blijkt drummer te zijn in Alberto Y Los Trios Paranoias. De hoedanigheid van een drie-eenheid vormt een prettig levensklimaat voor Vini, zozeer zelfs, dat het eten van *'solid food'* en het denken aan optredens weer gestalte krijgt. Bruce zou dan gaan drummen en diens vrouw krijgt een rol toebedeeld als mentaal inspirator van het duo.

De reactiestroom levert ook een contact op met een zekere Jean Pierre van Sordide Sentimental, een Frans label, en met de mensen die Factory België runnen. Op beide labels komt een aantal 12 inches en een single uit, dit maal met het drumwerk van Bruce aan Vini's gitaar toegevoegd. De combinatie werkt en optredens zitten er nu definitief in.

Het meest recente singletje, uitgebracht op Sordide Sentimental, bevat naast het plaatje zelf ook een aantal foto's, een plattegrondje en een essay over de noodzaak van het schrijven. Het project is opgedragen aan een zekere Danny Dupic en het plattegrondje laat een gedeelte van Rouen zien waar Sordide Sentimental is gevestigd. De bedoeling erachter is om te laten zien wat voor plekken Danny altijd bezocht voordat ze stierf aan kanker. Het eerbetoon is eerlijk en nobel, zoals Vini zelf ook is. Na het gedwongen afscheid van zowel Danny als Ian Curtis, waarmee Vini hecht bevriend was, is het alsof hijzelf nog meer druk van het leven ondervindt dan voorheen. Vini's angsten, twijfels en verdriet manifesteren zich door zich een weg te banen binnen zijn muziek composities, die vrijwel allemaal door melancholie overheerst worden. C- en D mineur-accoorden vormen de aanzet tot sfeerstukken met een peinzend karakter. Schetsend en beeldend zijn de wezenlijke kenmerken van de Durutti Column-muziek en vooral deze laatste twee eigenschappen doen het geheel al snel geschikt maken voor filmmuziek.

Een aanbod uit die hoek ligt dan ook al op de leesplank boven Vini's bed. Hijzelf is er erg over verheugd dat een zekere Hollywood-producent hem heeft gevraagd om een soundtrack te maken. Plannen om met groot orkest op te nemen zijn er ook, alleen vraagt hij zich af welk orkest zijn werk zou willen uitvoeren. *'Ik houd me namelijk helemaal niet aan conventionele regels bij het componeren'*, hiermee precies aanduidend dat zijn muziekbijdrage wel degelijk vernieuwend is, of dat nou vanuit een popmuziek- of *'serieuze'* muziekconventie geredeneerd is.

Binnenkort wordt er weer een nieuwe elpee opgenomen in Brussel, waarbij Bruce z'n vrouw zal debuteren als bassiste. Ze heeft het instrument nog nooit bespeeld, toch zal het orkest in de toekomst haar bijdragen moeten naspelen. Het leesplankje boven Vini's bed wordt nu verlicht door zo'n paddestoelenlampje, dat volgens Bruce alleen maar in Nederland te koop is. Ik hoop dat het blijft branden.

Stephen Emmer

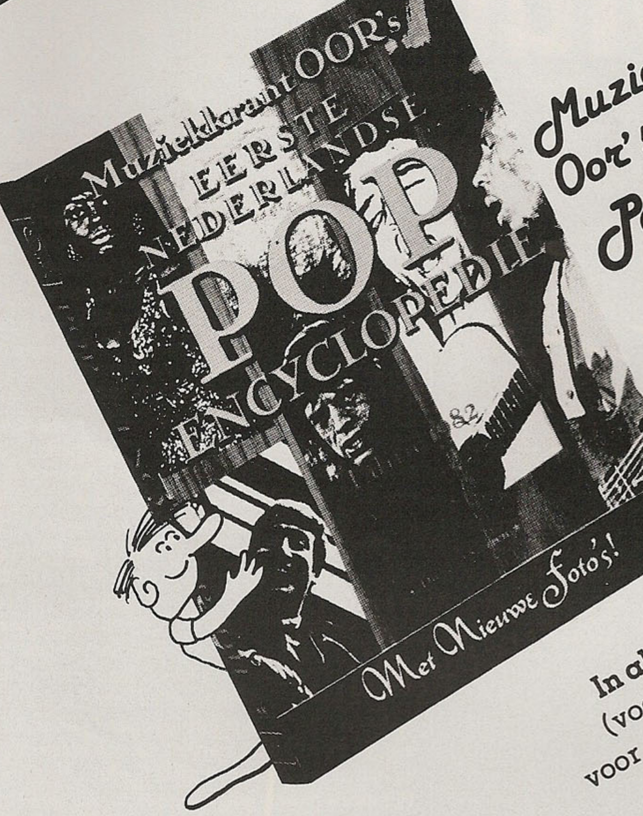

Muziekkrant Oor's Eerste Nederlandse Popencyclopedie editie '82

- ★ 320 pagina's aktuele popinformatie
- ★ geheel herziene en bijgewerkte editie
- ★ volledig nieuw fotomateriaal
- ★ 179 nieuwe groepen en artiesten die niet in de vorige editie staan
- ★ discografie van ruim 8.000 elpees (2.000 méér dan twee jaar geleden!)

In alle boekhandels verkrijgbaar voor f 38,50
(voor de echte fanaten de prachtige gebonden editie voor f 48,50 'a real collectors item', ook in de boekhandel).

Oor's Popencyclopedie
de meest volledige in West-Europa

Ook verkrijgbaar in België

NIEUWE PRODUCTIE?

VORMGEVING? PUBLICITEIT?

BEL GOED & SNEL!
020 225913

NIEUWE ZAAK?

VORMGEVING? PUBLICITEIT?

BEL GOED & SNEL!
020 225913

Modern Eon

Modern Eon is de zoveelste Engelse groep uit Liverpool. Het mag dan wel belangrijk zijn dat ze uit de Mersey-side ontsproten, doch de band acht het wenselijk verschoond te blijven van welke typische Liverpoolse samenhang dan ook! 'Als je daadwerkelijk goed naar onze muziek zou luisteren, dan hoor je dat we overal vandaan zouden kunnen komen', verklaart vocalist Alix, de spreekbuis van het gezelschap.

De muziek van Modern Eon is moeilijk onder een noemer te brengen, het tart iedere indeling naar plaats en tijd – het begrip, Eon wordt dus wel eer aan gedaan – en vindt uiteindelijk z'n voltooiing in drijvende dromen en idealen zoals we die uit de sprookjes kennen.

In alle muzikale vrijheden die Modern Eon zich toestaat liggen impressies verankerd, die sterk doen denken aan het cinematografische uit de Fellini-films, waarin eveneens met fictie en non-fictie wordt gestoeid. De groep's grootste wens was dat de eerste elpee *'Fiction Tales'* geproduceerd zou worden door Ennio Morricone. Deze liet het echter afweten, omdat naar zijn zeggen, hij geen ervaring had met het produceren van rock bands.

Modern Eon liet voor het eerst van zich horen, nu al weer twee jaar geleden, met de e pee *'Choreography'*, die in zeer beperkte oplage op de markt werd gebracht. Saillant is, dat daar waar het de Liverpool-sound betreft de Engelse vakbladen veel aandacht aan groepen als Echo and the Bunnymen en Teardrop Explodes besteden, maar een groep als Modern Eon niet of nauwelijks ter sprake brengen. Alix vindt dit niet zo verwonderlijk, immers de groep heeft in haar verleden zo goed als niet voor het publiek opgetreden. Financiëel zat het allemaal niet mee, het was moeilijk een pemanente bezetting te vinden; het zoeken naar een drummer was al een probleem op zich. Alix: *'I tend to like military off-beat drumming, I can't stand drums that just follow the tempo of what we are playing and most drummers aren't good enough'*.

De drummer die aan de gestelde eisen voldeed, is de zeventienjarige Cliff, wiens krachtige, zware, maar vooral overheersende drumspel, een unieke glans aan de virtuositeit van de groep toevoegt./ Vocalist, gitarist Alix, verantwoordelijk voor de teksten van de groep, zegt dat niet alleen de lyriek uitermate belangrijk is voor het totale gebeuren, nee sterker nog, de muziek, die bij hun eerst wordt vastgelegd moet al opzichzelf een optimale sfeer creëren. Dus eerst de muzikale compositie en daarna de tekst. De lange intro's liegen er dan ook niet om!

In de korte loopbaan die Modern Eon achter de rug heeft, zijn de heren al van platen-label veranderd. Via hun eigen Eon-label, begonnen bij het Inevitable-label, een van de vele Independents die de Engelse vinyl-markt kent, uiteindelijk terecht gekomen bij Din Disc. Hierdoor hebben zij hun intrede gedaan tot het Virgin-Imperium. Dit heeft ertoe geleid dat de tweede versie van Euthenics. de eerste single voor Din Disc niet in de originele uitvoering kon verschijnen zoals indertijd op Inevitable.

Modern Eon die zoals eerder vermeld weinig optredens op haar rekening heeft staan, werd tijdens New Pop geconfronteerd met een publiek van zo'n dikke honderdtwintigduizend. Gevraagd hoe de band dit ervoer, vertelt Alix dat dit allemaal reuze meeviel; misschien vanwege de lauwe reacties die de gehele dag heer en meester waren tijdens dit laatste gratis festival. Dat het concert in Paradiso, waarbij Modern Eon onder meer geschikte omstandigheden mocht spelen dan het twee dagen tevoren gehouden New Pop festival, een succes zou worden, werd tijdens dit interview niet verwacht.

Bezetting: Alix: *gitaar, zang*
Bob Wakelin: *Synthesizer, zang*
Cliff Hewitt: *drums*
Danny Hampson: *bas*
Tim Lever: *gitaar, sax*
Discografie 7 inch: Pieces EP *(Choreography, Second still, special patrol, The look a smack)*
7 inch Euthenics *(Waiting fot the cavalry,* (Inevitable)
7 inch Euthenics *(remix) (Cardinal signs, (Din Disc)*
elpee: Fiction Tales (Dindisc)
7 inch Mechanic Splash (Dindisc)
Sander Jonkergouw/Oscar Smit

BRUTUS

SPEC. 50 & 60 JAREN KLEDING

ZWAANSHALS 304 ROTTERDAM 010 675620
WATERLOOPLEIN AMSTERDAM

Department S

ARJEN SCHRAMA

Juist halverwege de zomerhit 'Going left right' krijgt Tony Lordon een aantal bierblikjes naar het hoofd van een paar skinheads. Hij gooit zijn bus in de lucht en springt van het metershoge podium, klaar om op de vuist te gaan. Maar zover komt het natuurlijk niet en Department S gaat verder met de ondankbare taak het NEW POP festival te openen op podium-noord.

Later tegen Tony: je was daarnet nogal heetgebakerd.
'Ja, nou, dat is goed voor me', is alles wat-ie erover kwijt wil. Voor wat voor publiek speelt Department S dan zoal? 'We hebben geen bepaald soort aanhang, ons publiek is heel gevariëerd, mensen die van dansen houden'.
Het optreden in Rotterdam was het eerste voor de groep buiten Engeland, voor de eerste keer op een festival en de eerste keer dat ze overdag speelden. Lichtelijk in de war verlaat Vaughn Toulouse het podium met de mededeling *'Thank you, goodnight'*.

TEMPO

Department S ziet er nogal stoer uit: veel leer, zonnebrillen, alpinopetjes en Vaughn heeft een soort politiepet op. De groepsnaam doet ook nogal militant aan, maar het blijkt de titel te zijn van een detectiveserie op tv. *'We zochten een naam die goed klonk en iedereen kwam met voorstellen, maar Department S was de enige naam 'we all agreed to not disagree on'.'*
Voorloper van Department S was Guns For Hire *('ook een naam die goed klinkt')*, waarmee één single werd opgenomen voor Korova Records *'My girlfriend's boyfriend'*, maar die ging de mist in.
Department S bestaat nu een dik jaar *(sinds juli 1980)* en de eerste single *'Is Vic there?'* werd jubelend binnengehaald. Deze werd opgenomen voor het onafhankelijke Demon-label *('om de aandacht van de platenmaatschappijen te trekken')*, waaraan de groep haar huidige manager Gary Crowley heeft overgehouden.
Voor de tweede single *'Going left right'* heeft Department S bij Stiff getekend, waar ze zeggen alle vrijheid te hebben, tot hoesontwerpen toe. Ook deze single gaat goed, reden genoeg dus voor de groep om op hun tenen te gaan lopen.
'Ja, het is natuurlijk wel snel gegaan. Na het succes van de eerste single waren we er helemaal niet voor klaar, maar nu lijkt het vooral snel te gaan voor de buitenwereld. Zelf hebben we het idee, dat het nu in het goede tempo gaat. We staan volkomen met beide benen op de grond en willen dat ook zo houden', legt Tony uit.
Vaughn: *'Dit is ons eerste grote optreden, maar eigenlijk willen we dat niet. We spelen het liefst in de kleine clubs'*.

GOOD TIME

De voornaamste ontstaansreden van Department S is, net als met zoveel bands, de wil om te ontsnappen aan de sleur van een *'normale'* baan. *'We're into havin' a good time'*.
Punk betekende een gemeenschappelijke factor die de bandleden het handvat gaf, om dan maar muziek te gaan maken, het enige dat overbleef. Behalve Vaughn en Tony: Mike Herbage *(Bage)* op gitaar, Stuart Mizon op drums en Mark Taylor op toetsen *(die na de eerste single in de plaats kwam van Eddy Roxy, nu bij Dream Sequence)*.
'De punk bracht ons bij elkaar, net als bijna alle bands van tegenwoordig; hoewel ze dat vaak niet meer willen zien. Het was vooral de houding van de Pistols die ons aansprak'.
Dit wil overigens niet zeggen dat Department S een punkband zou zijn. Invloeden daarvan zijn natuurlijk wel aan te wijzen, maar het is net zo goed pop en rock. Soms zelfs even blues, zoals in *'Wh'ever happened to the blues'*, een nummer over speed. Een dansbaar ritme, korte, sterke melodieën op gitaar en toetsen, strak aangebonden zang.
'We zijn een dansband, ja. Niet in de conventionele zin, maar zoals je tegenwoordig op heel veel muziek kunt dansen', zegt Vaughn. Tony meent echter, dat het niet alleen entertainment is wat ze maken, *'op muziek moet je kunnen dansen, oké, maar je moet net zo goed zin hebben om het in je slaapkamer te draaien'*.
Niet dat Department S speciaal iets te zeggen heeft, *'er zitten natuurlijk wel standpunten verwerkt in de tekst, maar de mensen moeten daar toch zelf over nadenken. Bovendien heeft iedereen binnen de band andere opvattingen'*.
Tony: *'We zijn wel een groep, maar een groep van individuelen. We hebben natuurlijk wel overeenkomstige standpunten, maar dat zijn meer de voor de hand liggende. Iedereen is bijvoorbeeld anti-fascist, maar ja, zoiets hoef je toch niet meer te zeggen?'*

GLAM

Zo verschillend als hun opvattingen mogen zijn, zijn ook hun *'roots'*, behalve dan dat niemand van *'heavy hard-rock'* houdt. *'Vaughn is gek op glam-rock en Iggy Pop, ik hou van The Beatles en Small Faces. Bage ziet Lou Reed helemaal zitten en Stuart is bijvoorbeeld weer een funk-freak'*.
Tony ratelt maar door en heeft soms moeite Vaughn even aan het woord te laten. *'Ik ben geen interviews gewend'*, zegt-ie later.
Er staan nog twee singles op stapel, waarvan *'Clap now/Monte Carlo or Bust'* de derde is met op 12 inch *'Put all the crosses on the right boxes'* als extra nummer. De discussie over wat er op de vierde komt is nog in volle gang. Eind dit jaar starten ook de opnames voor een elpee.
Hoeveel nummers van de singles komen daar op te staan? *'Misschien twee, misschien geen. Het ligt eraan hoeveel nummers we nog schrijven. Op het ogenblik hebben we niet zoveel tijd om te repeteren, maar soms zijn we opeens produktief'*. Department S: going allright.
Ann Bouma

Kapsels

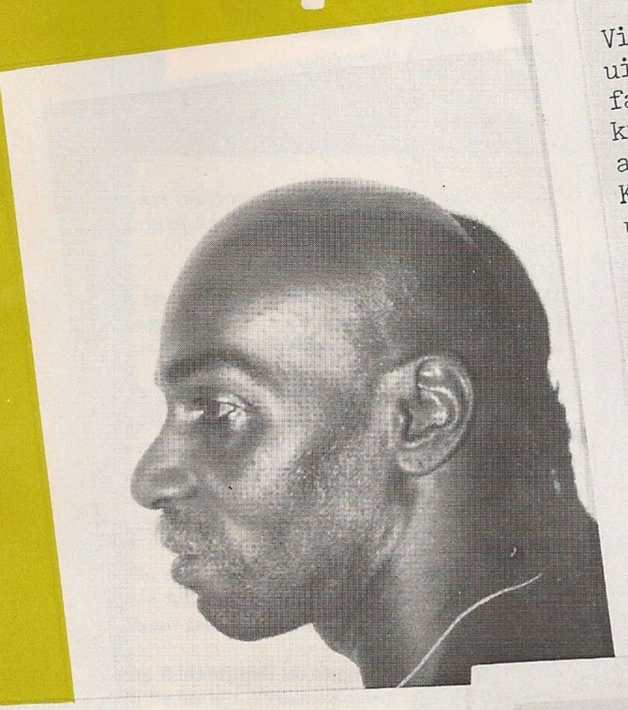

Visuele informatie, signalen uitsturen welke een fantasiebeeld oproepen over de kreatieve kracht van de persoon als individu.
Kleding, muziek en aanverwante uitingen zijn hierbij doeltreffende hulpmiddelen, net zoals het hedendaagse flirten van onze onverzadigbare zucht naar het avontuurlijke onbekende met eeuwenoude gevestigde tradities en folklores.

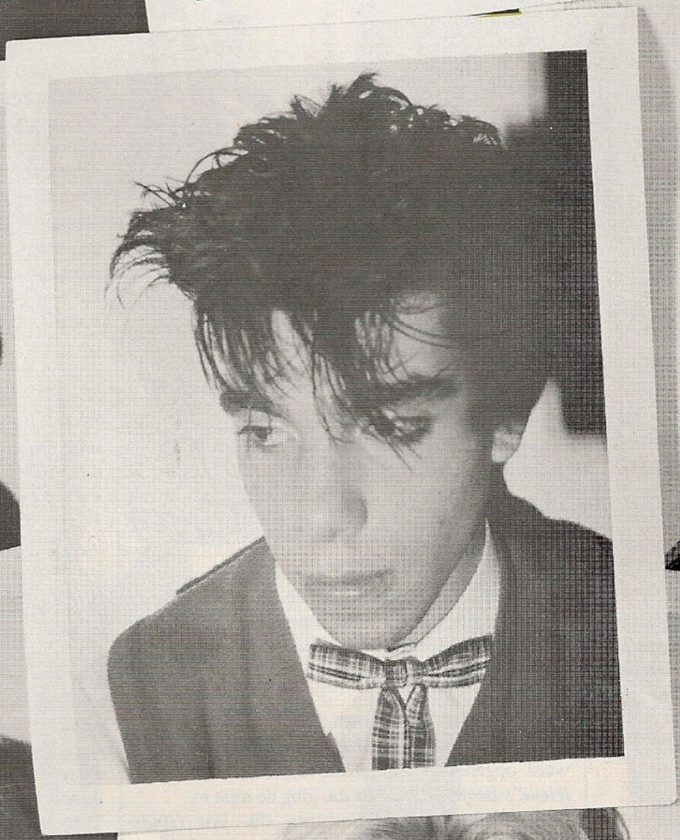

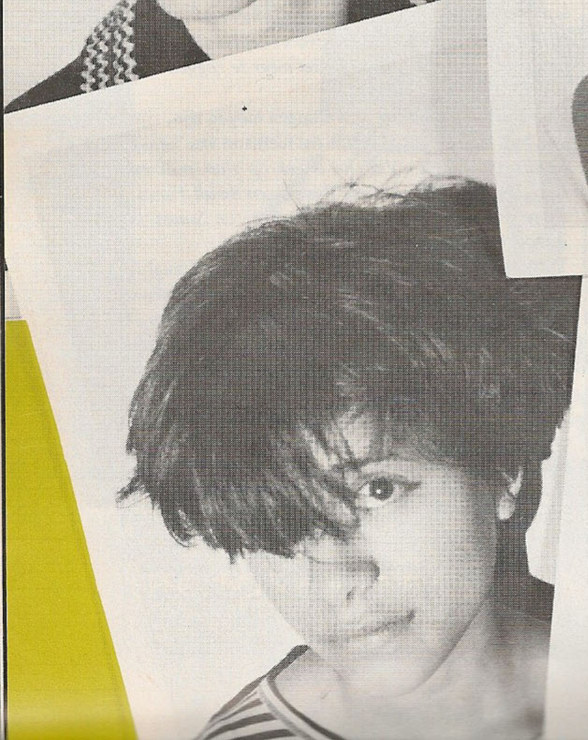

Christiaan
SALONS

AMSTERDAM *020-251765 -251766*
ROTTERDAM *010-364210*
DEN HAAG *070-645842*

Utrechtsedwarsstraat 10 Tel 020-220849
Via Via

Tom Verlaine

ONVERSCHILLIG TEGENOVER HET PROCES

'Er bestaat geen progressie'. 'Muzikanten zijn ambachtslieden'. 'Groepen uit Engeland reageren meer dan ageren'. 'New York's tweede generatiebands zijn het aanhoren niet waard'.

Een willekeurig samenraapsel van nogal krachtige uitspraken. Ze zijn alle gedaan door eenzelfde persoon. De man in kwestie is Amerikaan en ontleent een zekere bekendheid aan het feit dat hij eens de oprichter was van de legendarische band Television. In die dagen was een voormalige folkclub, CBGB's, het strijdterrein van New York.

Television had er een vaste optreedavond op zondag en het gerucht dat hier iets revolutionairs aan de gang was deed snel de ronde in 'denkend' New York. Tegelijkertijd was er aan de overkant van de Atlantische Oceaan (met name in Engeland) nog niets dat erop duidde dat er een stevige wind zou gaan waaien door de verstikkende atmosfeer van een dagdromend popmuziekklimaat. Het zou daar pas drie jaar later beginnen met de Pistols. Mijn veronderstelling dat Amerika altijd de revolutiemotor aanzwengelt, maar dat Engeland het gevaarte rijdende weet te houden, wordt door Tom bevestigd.

'Hoewel ik moet zeggen dat veel nieuwe Engelse bands meer een reactie vormen op iets dan dat ze bezig zijn met iets van zichzelf. Aan de andere kant ben ik overigens niet zo'n chauvinist dat ik hier zit om de 'American Dream' te verdedigen'.

Na Tom's samenwerking met Patti Smith, Richard Hell (zanger van de latere Voidoids) en Billy Ficca krijgt de eerste bezetting van Television gestalte met Fred Smith (ex-Blondie) op bas, Richard Lloyd op gitaar, Billy Ficca op drums en Tom Verlaine op gitaar en zang. Een single *'Little Johnny Jewel'*, twee elpees *'Marquee Moon'* en *'Adventure'*, een aantal bootlegs met registraties van live-optredens en een twaalf inch *'Marquee Moon'*, vormen tezamen zo'n beetje het hele oeuvre van de band.

Vrijwel alles wordt gespeeld vanuit een traditionele rock & roll line-up met hier en daar een toevoeging van piano door Tom. Wat opvalt is de manier waarop de nummers gearrangeerd zijn. Het meer halen uit de geijkte instrumenten blijkt opeens mogelijk zonder dat er sprake hoeft te zijn van vervormingsapparatuur. Ook is het tekstuele gedeelte interessant te noemen. Dichtvorm is vaak aanwezig in songteksten en zelfs literaire critici zijn verbaasd over het gehalte en de inhoud van deze teksten. Tom Verlaine zorgde voor zowel de arrangementen als de teksten. Over het arrangeren:

'Het meeste deed ik en af en toe kwam Richard met iets aan en dat bleek dan meestal goed aan te sluiten op mijn bijdrage. Het arrangeren van nummers gebeurde gewoon, het overkwam me meer dan dat ik er naar moest zoeken. Wel geloof ik dat het arrangement een nummer pas goed maakt, de beste nummers zijn tot de allerlaatste noot gearrangeerd. Of ik van mezelf vind dat ik het goed kan? Dat laat ik liever onbeantwoord, ik bedoel, ik weet het echt niet'.

Over songteksten: *'Ik heb er duizenden geschreven en ben me nooit bewust geweest van hun eventuele kwaliteit. Belangrijk is dat woorden een zeker geluid in zich dragen en je kan hiermee experimenteren, maar de toevalsfactor is in mijn geval meer relevant dan een experimenteerdrift. Zo vind ik ook de theorie over progressie door middel van experimenten onjuist. De Duitse dichter Rilke, die in 1929 stierf, heeft hierover een gedicht geschreven. Hierin heeft hij het over het steeds wijder uitcirkelen rondom een punt, als een soort banen die om de aarde draaien. Zo zie ik het ook: als je bezig bent met wat voor thema dan ook, dan heb je te maken met de menselijke beperking om daar alleen maar variaties op te kunnen maken.*

Het lijkt ook alsof Europese schrijvers en musici meer geïnteresseerd zijn in het proces van het doen, het hoe en waarom, dan in het uiteindelijke resultaat. Ik zelf sta betrekkelijk onverschillig tegenover dat proces en zie de wil om het te gaan rationaliseren niet zozeer als een oplossing om iets meer te weten te kunnen komen over evolutie-kwesties. Je bent een geboren revolutionair, een geboren muzikant of een geboren scheepsbouwer. We zijn allemaal ambachtslieden en sommigen zullen nooit te weten komen wat ze het beste kunnen, sommigen wel. Je talent schuilt in het feit dat je te allen tijde in staat bent om dingen te kunnen vertalen in die expressievorm waar je in thuis bent. Daarom is dit 'craftmenship' essentieel voor de communicatie tussen mensen'.

Eind 1978 was de onderlinge communicatie tussen met name Richard Lloyd en Tom Verlaine enigszins stroef geworden. De opheffing van Television, tezamen met o.m. Talking Heads, Ramones en Blondie ook wel de eerste generatie N.Y.-bands genoemd, was een feit. *'Gee, in fact it's all very simple. I just wanted to do something really different'.* De tegenstrijdigheid van het 'really different' met de theorie over variaties op een thema is iets wat Tom overigens niet in de gaten heeft. Wel brengt hij in 1979 een solo elpee *'Tom Verlaine'* uit. (De naam Verlaine is trouwens een pseudoniem en behoort eigenlijk toe aan een revolutionaire Franse dichter uit de 19e eeuw). Daarop valt een grote verbondenheid met het materiaal op de twee Televisionplaten te bespeuren. De zelfwerkzaamheid van een typisch individualist verplicht Tom tot niets meer en na de release van *'Tom Verlaine'* valt er een twee jaar durende stilte. Wat gebeurde er allemaal in die periode?

Tom: *'Niets bijzonders. Veel reizen en lezen en dingen ondergaan en beleven die ieder mens ondergaat en beleeft. Luisteren naar platen die mensen je aanbevelen en af en toe naar nieuwe groepen kijken. Maar als ik dan naar zo'n Bush Tetras kijk, dan bekruipt me toch het gevoel dat ze dit niet zouden kunnen doen als anderen niet het baanbrekende werk zouden hebben verricht. Bush Tetras is dan nog zo'n beetje het beste wat er in New York aan de gang is. De rest is allemaal ontzettend vervelend en iedereen zit echt te wachten tot er weer eens wat goeds gaat gebeuren. Het is alleen nogal verontrustend dat er op dit moment wel duizend keer zoveel groepjes bezig zijn als toen ik een paar jaar geleden begon en nog komt er niet iets uit voort. Het zijn echt tweede-generatie bands'.*

'Dreamtime' heet Tom's tweede solo elpee en daarop valt weer een bekende naam te lezen, namelijk die van Fred Smith, een oude Television-makker.

'Ik wil nu ook weer gaan optreden en ik ben dan ook van plan naar Europa te komen; Fred zal dan vermoedelijk wel meekomen. Het zal omstreeks november worden, denk ik'.

Zou je jouw eigen drang tot het willen maken van muziek kunnen verklaren?

Tom: *'Het komt allemaal voort uit het bonzen van het menselijk hart dat, als het goed functioneert, onverstoorbaar doorgaat'.*

Stephen Emmer

LEE PERRY
Genius, Madma

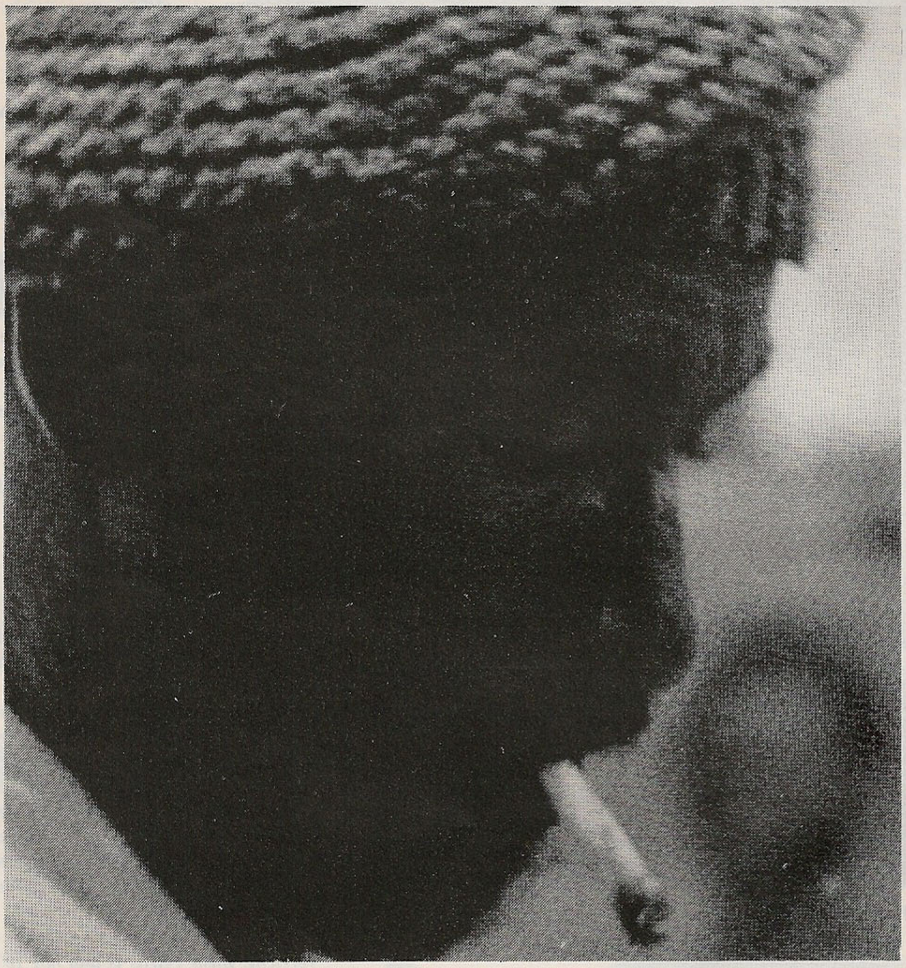

There's definitely something very special about the music of Lee Perry, and over the years it has attracted a large international following. Numerous articles and reviews about Scratch and his work have appeared in the music periodicals of many countries. But despite the support of Lee Perry's many admirers, he has not yet achieved the success of universal public acclaim. The music industry's reluctance to recognize the potential of his work is partly responsible for this unfair situation. Another factor is Scratch's unorthodox manner of dealing with the official side of the music business, like refusing to sign any contracts or not recognizing any production deadlines.

In early 1979, when rumours began circulating through the reggae grapevine that Lee Perry had flipped out, mashed up his studio, and might never record again; it seemed that Scratch's chances at world-wide fame and success were finally and definitely narrowed down to nil. This news came as a crushing blow to his many devoted fans.

But what really happened to Scratch? In april of 1979 I had the opportunity to go to Jamaica on business. While there, I was determined to find out just how much of the story was true.

Scratch, of course, has always been the Upsetter. His unconventional approach to music has made him a legend. The idea that his career should suddenly stop was unthinkable. But what if he had indeed gone irrevocably insane?

As I sat in the back of the dilapidated taxi which was rattling its way down the pot-holed streets of Kingston, I felt slightly nervous about meeting Lee Perry. I didn't know what form his particular lunacy took. Stories of Scratch surrounding himself with 'heavy dreads' and refusing to talk to visitors didn't exactly help in making my expectations hopeful. But then, Scratch had been called crazy before. And I knew that I had to try to meet and talk to this unique and remarkable man.

The taxi eventually pulled up to a stop in front of an iron gate which fenced-off Scratch's yard from the street. I got out of the taxi and headed for an opening in the gate. No dreads in the yard, only children playing. I proceeded to walk up the driveway at the end of whic

end of which stood Lee 'Scratch' Perry, the Upsetter himself.

AN AUSPICIOUS MEETING

Scratch must get lots of visitors. And here I was, another pilgrim journeying into Upsetter-land. You can imagine my great surprise when Scratch greeted me with the words *'I've been expecting you'*. How that could be was a mystery, since I had neither previous contact with Scratch nor had I told anyone of my visit who could have warned him. Scratch made it seem like a fore-ordained event, as if he had been waiting for me to show up.

Apparently, Scratch had anticipated someone showing up from outside of Jamaica. Someone to help him with some master scheme. The unexpected welcome was disconcerting, I felt like I had entered the domain of an oracle.

I introduced myself, and began to ask him some questions. But Scratch told me that I had first better listen to his rap. Scratch then invited me to follow him into the inner sanctum of the Black Ark.

The colorful paintings which had decorated the outer wall of his studio were all gone. Scratch had covered them over with splotches of ugly green and shit brown paint. Black graffiti had been scribbled in felt-tip over everything. But when I entered the studio, the inside décor proved to be an even greater shock. The place was a disaster area. My heart sank as I surveyed the damage. It was true, Scratch had indeed wrecked his own studio. Bits of equipment lay scattered throughout the room. Shelves had been torn down. Boxes of recording tape lay strewn in a jumbled heap in the middle of the floor. . . tape ends, unravelled from their reels, had spilled out in a tangle of confusion. The mouldy rug onto which they had been carelessly thrown was soggy wet from rain-water which leaked in through holes in the roof. Something drastic must surely have happened to Scratch to cause him to treat his creations in such a manner.

The inside walls had become a wild montáge. The previous art had been painted over with the same green and brown (*with touches of black and blue)* as outside. Scratch had also glued records, metal stampers, tapes, and other assorted odd objects to the walls. Layers upon layers of paint and posters and book-pages. A chronological history of Scratch's mental state.

The overall atmosphere of the place was oppressive. A negative energy seemed to permeate the interior design. I was especially struck by the absolute absence of beauty *(although this was to change over the next number of months)*. The horrible smell coming from an overflowing septic tank added to the feeling of discomfort.

THE RAP

After carefully noting my reactions to all this, Scratch proceeded to give his rap. He was the *'Lord Thunder Black'* and his black footprints of Time trod upon the Rainbow. Scratch went on about his mission on Earth, how he had been entrusted with the job of protecting the *'original Jah Soundtrack'*, guarding it from violation by the profane.

Scratch was fond of using props to illustrate his conversation. An upright piano stood in the room, painted entirely yellow including the keyboard. Scratch explained that it represented the Golden Harp of David. A bass guitar symbolized the female element, while the drums stood for the male. Scratch had developed a methaphysics which linked nature to music.

...n and Magician

Every so often he would ask me a direct question like *'Do you know who Jesse the Hammer is?'* When I inevitably answered no, he responded with some revelatory statement like *'Jesse the Christ, get it?'*, then burst into a mad cackle of laughter. The mad professor instructing a neophyte, asking test questions to ascertain if his teaching was penetrated. The thought that Scratch had truly gone off the deep end was hard to suppress. Yet, I sensed a method in Scratch's madness.

Somehow, Scratch created a feeling of conspiracy. He was weaving spells and forming a vast cosmology – and all of it was directed toward the accomplishment of some clandestine goal.

A NEW COSMOLOGY

In the beginning was the Word which is sound. Thunder crashes and lightning strikes the earth, causing an X-shaped crack in the surface, out of which life forms emerge – Mother Earth giving birth. Scratch applies the alchemical elements of Earth Air Fire & Water to his music. He balances these into a nature track. Symbols of these elements are seen in the three nature trees: Coconut, Banana, and Marijuanan. The coconut contains distilled water, which is necessary to operate a battery. . . it is the medium which allows the spark to form. Black banana water is a tonic rich in irion, it represents the earth and also the ink used to write the words. Marijuana smoke is air, the medium through which sound travels.

Lee Perry was releasing the product of his explorations through *'King Solomon's Mind'*. By tapping into the *'Stone age Skull Cap of Wisdom'*, Scratch hoped to unravel the secrets of Jesse the Hammer who is Love, thereby creating a philosophy of *'Love Universal Automatic Vibrations'*.

The console wizard had become the magician of Words, operating out of his *'Raja Faith Sound Magnetic Power Station'*. His aim was to bring tidings of Great Joy by loosing the *'Seven Seals of Love'* with sound power. *'Targit 9'* was to Hijack the Earth with music. This was the goal of his madness. But I was still confused. Why was there no music? And why were his tapes, those magnetic archives of Upsetter music, getting irrepairably damaged on the studio floor? These inconsistancies did not indicate a stable and resposible personality.

I ended this first meeting by asking Scratch if he could use my help in straightening out the tapes. He accepted my offer and I agreed to come by the following morning.

THE EXORCISM RITUAL

Bright and early the next day I arrived to find Scratch walking around outside. When I announced my readiness to begin the day's work, he told me to wait a while until he was finished with what he was doing. Scratch was performing his ritual. He'd pick up an object, hold it up to the sun, walk with it, touch it to other objects or to certain words, wave it through the air with a brisk movement of his arm, then do a tornado spin so fast that the eye only caught a blur, and walk off again.

The same actions were repeated many times. Scratch would suddenly grab a felt-tip pen, hold it in front of him, then go and scribble some cryptic words and phrases on any available surface. Casting a magic spell, tuning into the ethers, establishing contact with the elemental forces.

When I asked him what he was doing, he said that he was *'Declarating the Rights and Executing the Wrongs'*. The recurrent phrases which appeared on walls, tape boxes, instruments, mixing panel, pieces of paper and whatnot were mantras. Scratch felt that his studio had been used by negative people. He was performing an Exorcism to remove the bad vibes. The various posters, album covers, and photographs pasted onto the walls had big black X's drawn on them – Scratch was making voodoo on them, cancelling their auras. Even certain letters of the alphabet had been crossed out.

Eventually, we went into the studio to start clearing up. We carefully rewound all the loose ends back onto the tape reels, and then stacked the boxes into neat piles. While sorting through the tapes, I noticed many many titles which were never released outside of Jamaica. I was saddened to think that so much of this material might never be heard.

NO WRECK-CHORDS

Scratch had changed. He had become paranoid and contradictory. From conversations with Scratch and other sources, I was eventually able to piece together the following picture.

Scratch was disillusioned with the music business. He had worked for years and had gotten tired of seeing artists who he had helped become accepted stars while his talents were largely overlooked. He felt that it was now his turn to be recognized internationally. But events were working against him, and this made Scratch bitter.

Sometime towards the end of 1978, Scratch had sent the master tapes of his last three completed albums to Chris Blackwell and Island Records in Londen. *HEARTS OF THE CONGOS* featured the voices of Cedric Myton and Roy Johnson. Scratch had put a lot of work into this production. . . new rhythms, great musicians, fantastic mixing, and even co-writing three of the songs. But Island shelved it. Scratch was disappointed. A disagreement between Scratch and the Congos did not improve his mood. So he decided to do the next LP with vocals and lyrics entirely by himself.

ROAST FISH COLLIE WEED AND CORN BREAD has some great material on it. When Island also shelved this one, Scratch began to have doubts about his vocal abilities. Perhaps Island preferred his instrumental work.

Scratch tried to oblige them with his next effort, *RETURN OF THE SUPER APE*. But Island merely added to tape to their private collection, and did not put it out on general release. Scratch was hurt and bewildered by this rejection.

These were to be the last three albums completed by Scratch. When his contract with Island Records expired, he found himself up shit creek without a paddle. He reacted by stopping all work, no more *'wreck-chords'* were to be produced.

NO DREAD, NO LOCKS

While Scratch's business disappointments were occurring, a group of enterprising downtown Dreads moved in on Scratch. They came to hustle Scratch for money and work towards their proposed theater project called *'100 Drums'*, a musical about Rasta and Reggae which they ambitiously hoped to perform on Broadway in America.

A psychological approach was used to gain Scratch's support. They flattered him with praise and accolades, inflating his ego. Scratch loved being idolized. He began to see himself as a messianic figure who could do no wrong. These Dreads convinced Scratch that their play was a vital statement about Rasta, then appealed to his responsibilities as defender on the faith in asking for help. Plus, by encouraging Scratch's bad feelings against the music business, they hoped to monopolize all of his time and resources.

Scratch responded by handing over hundreds of Jamaican dollars to them. The Dreads, in turn, promised to help Scratch by doing repair work around the house and studio. When Scratch's finances began to dwindle, so did the frequency of visits by the Dreads. Scratch ended up with nothing to show for his generosity except visions of grandeur and a certainty of his own self-importance.

Scratch was left stranded with no money and no help. He became cynical towards all Dreads, eventually banning them from entering his studio. As part of his Declarating ritual, he recemented the walkway in front of the Black Ark so that only new clean footsteps should pass through. The very words *'dread'* and *'locks'* came to represent negative concepts. *'Is Dread Irie?'* he would ask, *'Do you want to put locks upon the world?'*

MONEY EQUALS POWER

Scratch needed money. Equipment needed fixing, his car was falling apart, and bills had to be paid. Scratch became obsessed with the idea of Power through money. Troublesome creditors would give up and go away after exposure to Scratch's madness, but the problem of money never disappeared. He needed to be a millionaire in order to fulfill his destiny.

At this time, Pauline Morrison *(Scratch's wife)* was acting as his agent and finance minister. As Scratch's lack of concern with business increased, Pauline stopped bothering to inform Scratch of her dealings with his material. Scratch, on the other hand, had his mind set on a bigger game: a company devoted entirely to his product. While Pauline was off to New York to sell some more of Scratch's tapes, Scratch would be Declarating for some powerful *(meaning rich)* organization to appear and take over the management of his affairs.

Unless Scratch proved that he was still capable of work, no large company would consider him a reliable investment. As long as Declarating remained Scratch's main interest, there would be no work. From the end of 1978 till now, Scratch had done very little. Lots of re-releases but the number of completely new tracks could be counted on one hand.

Scratch wants to make something great, but is unsure of himself. He is a bit nervous about what the new sound will be. He feels the pressure on him to pull off the ultimate musical coup, and exaggerates that pressure with his boasting. Fact is that Scratch is quite able to produce something great, but he now has to be afraid of failure. In a way, he has sabotaged himself.

H. W. Targowksi

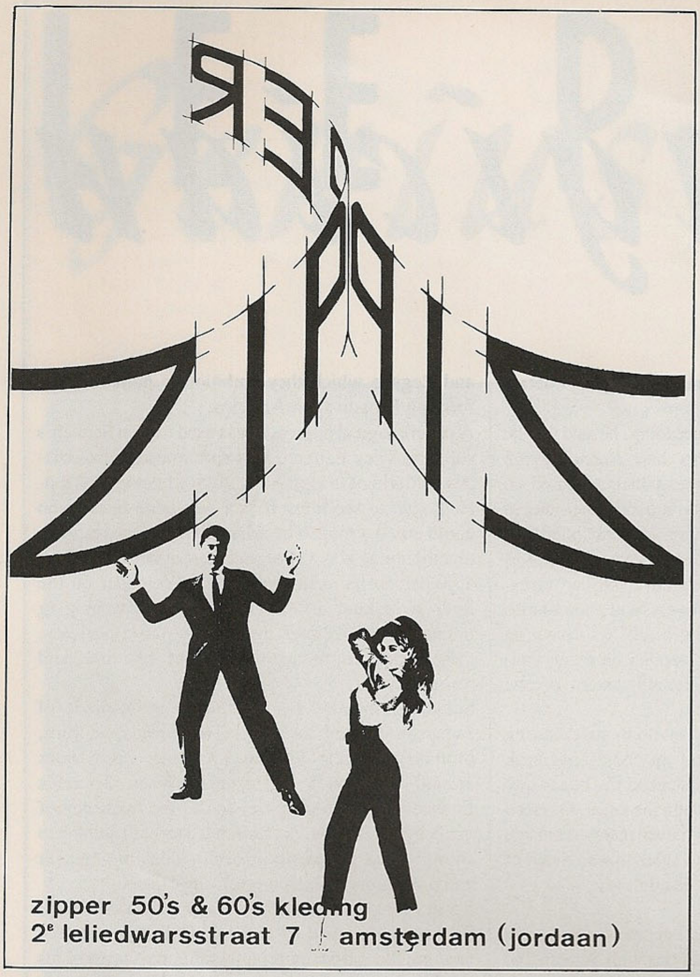

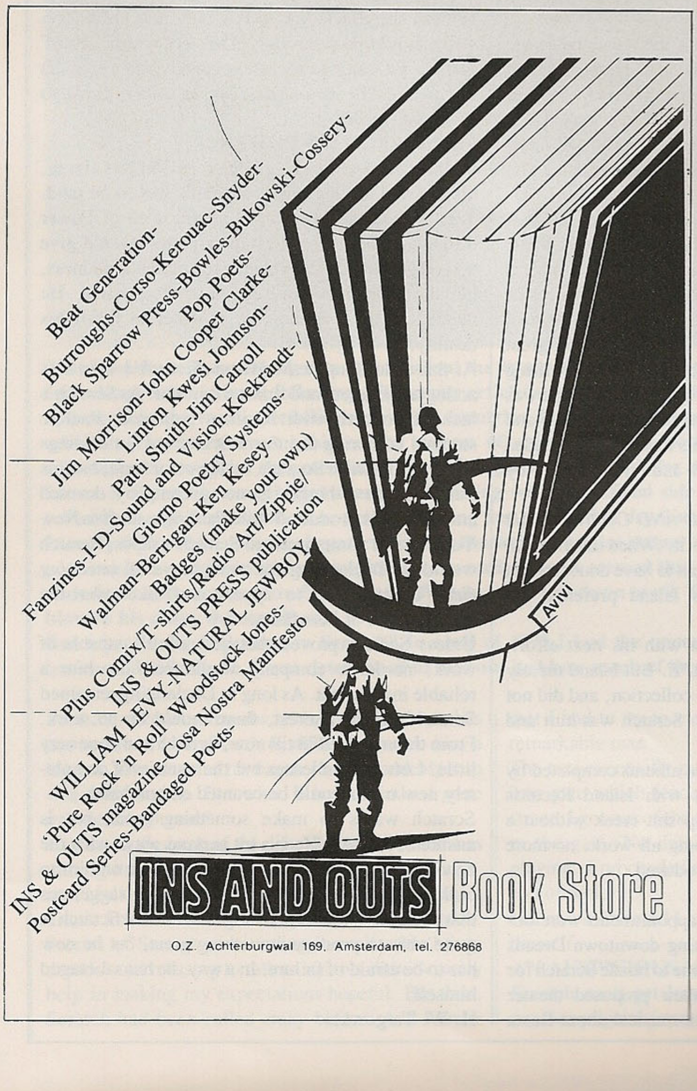

ONRUST EN CREATIVITEIT

Met deze gedachten storten enkele mensen van het jongerencentrum Babylon in Hengelo zich in de moderne muziek, film, video en dichtkunst. Drie dagen per week worden verschillende acts geprogrammeerd.

Frank: *'Die nieuwe dingen zijn al een tijdje anoniem aan de gang. Nu wordt het tijd dat het publiek er eens kennis van neemt. Dat bevordert de onderlinge contacten en dat stimuleert dan weer mensen tot meer creativiteit; blijven ontwikkelen en veranderen'.*

Marc: Gebeurt dit nu naar aanleiding van de Ultra concerten in Amsterdam?

Frank: *'Nee, zeker niet. Dit is een stroming die in heel Nederland tegelijk ontstond. In Amsterdam kreeg het meer aandacht. Hier zit je in een isolement, en dat leidt tot vertraging en tegenwerking. Het publiek komt wel. Er wordt dan ook wel over de muziek gepraat, maar meer technisch, zo van wat houdt die gitarist zijn gitaar vreemd vast, of in het derde nummer sloeg de drummer een keer mis. Een groep als Minny Pops noemen ze oplichterij; de mensen hier zijn nogal behoudend'.*

'Ik weet zeker dat er in Nederland een nieuwe stroming is', zegt **Hans Eyses** van jongerencentrum de Kraan in Dordrecht. *'Dat is niet alleen in Nederland zo, maar overal. De punk heeft de boel losgegooid en nu is er ruimte voor de experimenten. Vrijelijk experimenteren dat gaat natuurlijk niet zomaar, je hebt altijd wel te maken met krachten die tegenwerken. Wij krijgen slechte kritieken in de krant na het optreden van Mekanik Kommando en Das Wesen. De gemeenteraad meent moeilijk te moeten doen met de muziekvergunningen. En voor het gemak stopt iedereen popmuziek maar in het hokje van druggebruik. Het enige wat onze problemen kan verkleinen is een positieve publiciteit, zodat men gaat begrijpen dat deze stromingen belangrijk is voor een heleboel mensen. In Rotterdam bijvoorbeeld verleent B & W veel medewerking, en daar zie je van der Louw ook op New Pop rondlopen'.*

Marc: Hoe reageert het publiek op de veranderingen in de Kraan, hoe staan ze tegenover de muziek?

Hans: *'Vroeger speelden hier alleen maar bands uit de omgeving en nu alleen nog maar moderne, nieuwe groepen uit heel Nederland. De reacties zijn vaak: angst en onzekerheid. De oude garde voelt zich bedreigd. Het publiek moet weer luisteren, en uit die consumeersfeer komen. De mensen moeten omschakelen. Gelukkig voor hen komt er steeds meer informatie: steeds meer bands, pers, platen en cassettes'.*

Eind augustus is er een overzichtscassette verschenen van de Ultra-concerten in Oktopus, 25 bands live, opgenomen tussen 29.9.'81 en 18.2.'81, uitgegeven door LeBel PeRiod.

Marc: Ik tel maar 24 bands?

LeBel: *'Volgens mij was op deze concerten het publiek net zo belangrijk als de muzikanten, dus heb ik het publiek gewoon mee geteld.*

Marc: Bevat de cassette niet teveel oud werk?

LeBel: *'Uiteraard, het materiaal is meer dan zes maanden oud, bijna de helft van de groepen bestaat niet meer, een ander deel is van bezetting gewisseld. Dat op zichzelf is niet zo'n punt omdat de geluiden als vertegenwoordigers gelden van de nieuwe muziekstroming, ook wel Ultra's genaamd. Het feit dat de meeste bands Amsterdams zijn, komt doordat wij hier zo onbekend zijn met de bands uit de andere plaatsen in Nederland. Amsterdam moet echt niet denken daar uniek in te zijn. De houding binnen Oktopus is eerder uniek, om al die onbekende bands een podium aan te bieden. In Oktopus werd Ultra als een thema geprogrammeerd. Na een tijdje wisten de mensen dat je op woensdagavond daar twee nieuwe, moderne bands kan zien en horen. Oktopus heeft wat publiciteit gehad, maar even zo goed gebeurden en gebeuren er in de rest van het land ook zulke dingen'.*

Marc: Vind je de groepen die op de cassette staan allemaal vertegenwoordigers van de Ultra stroming?

LeBel: *'Er zijn een paar groepen die zich in de kantlijn van de Ultra bevinden. Maar je moet niet zozeer naar de bands apart kijken. Het geheel is een soort verslaggeving. Het is een terugblik op een bepaalde periode die voor een aantal bands en voor de stroming zelf heel erg belangrijk is geweest. Jammer is dat er in die periode geen platenlabel ontstond; Plurex is zelfs gestopt en LeBel doet alleen cassettes'.*

Marc: Maar is het dan allemaal wel de moeite waard, bands vallen uit elkaar, er zijn zoveel bezettingswisselingen. Het publiek kan het allemaal niet volgen, en op een gegeven moment zal het ze ook niet meer interesseren.

LeBel: *'Kijk die mensen die nu geïnteresseerd zijn zullen dat blijven. Die groep zal zich alleen nog maar uitbreiden. Veel mensen zijn op zoek naar nieuwe dingen en kotsen van die rock and roll cliche's. Zij zullen er zich rekenschap van moeten geven, dat wanneer zij het allemaal willen volgen, daarvoor meer moeite gedaan moet worden.*

DE KAT UIT DE BOOM KIJKEN

Rob, een van de initiatiefnemers van het Bauplatz project binnen het O.O.C. in Venlo, ziet dat het publiek de kat eerst uit de boom kijkt.

Rob: 'We hebben het bestuur van het O.O.C. een kant en klaar plan aangeboden. Een plan dat naar ons idee een eind kon maken aan het troosteloze bestaan van het O.O.C. De werktitels in Bauplatz, wat voor ons betekent: ruimte openstellen voor mensen die op niet gangbare wijze bezig zijn met muziek, schilderen, video, film etc.'

Marc: *Hoe waren de reacties op jullie plannen?*

Rob: 'Het publiek is in eerste instantie wel afwachtend en behoudend, maar wanneer er een houvast is als dat er elke week op een vaste avond zoiets gebeurt, dan weet men waar men aan toe is, dat schept duidelijkheid, en komen ze eerder. Omdat de plaats vrij klein is komen mensen ook sneller. Je bent namelijk niet zo anoniem, dus je probeert ook al snel andere mensen mee te trekken. We beginnen ook vrij rustig met ons programma, om de mensen te laten wennen, en bouwen het daarna in de loop van het jaar steeds verder in de richting van de Ultra-experimenten uit'.

Ondanks welke tegenwerking dan ook zal deze muziek doorbreken, omdat het een reflectie is van de tijd waarin we leven, met zijn chaos, zijn wanhoop, twijfel, onzekerheid, ontevredenheid. En zie dat maar eens te stoppen.

Marc Tegefoss

Nederland - Ritmes voorsteden - Hoge tonen - 1981 - Ultra - Flats - Synthesizers - Isolement - Gitaargeluiden - Woede - Angst —Nu?

CRISIS - DIEP ADEM HALEN - TERUG NAAR AF - GEEN ACCOORDEN - BUITEN - TOCH WEL BEHOORLIJK IN DE WAR.

ZUIDEN VAN DE GRE
AU SUD DE LA FRONTIÈR

VOLGENS DE BELGEN WORDT HET NU EENS TIJD DAT DE NEDERLANDERS HUN HAUTAINE PET AFZETTEN EN EENS LUISTEREN WAT ER IN BELGIË AAN DE HAND IS, WE ZOUDEN ER LERING UIT KUNNEN TREKKEN. IN BELGIË ZIJN ER TIENTALLEN KLEINE LABELS EN BANDS, DIE ZICH KENMERKEN DOOR OORSPRONKELIJKHEID EN GEESTDRIFT.

FRANKRIJK, HET LAND VAN DE CHIQUE, BIEDT MINDER BOEIENDS. MAAR WAT ER TE VINDEN IS STAAT OPGETEKEND IN DE ARTIKELEN OVER DE FRANSE NEW WAVE EN SORDIDE SENTIMENTAL.

TEN ZUIDEN VAN DE GRENS
AU SUD DE LA FRONTIÈRE

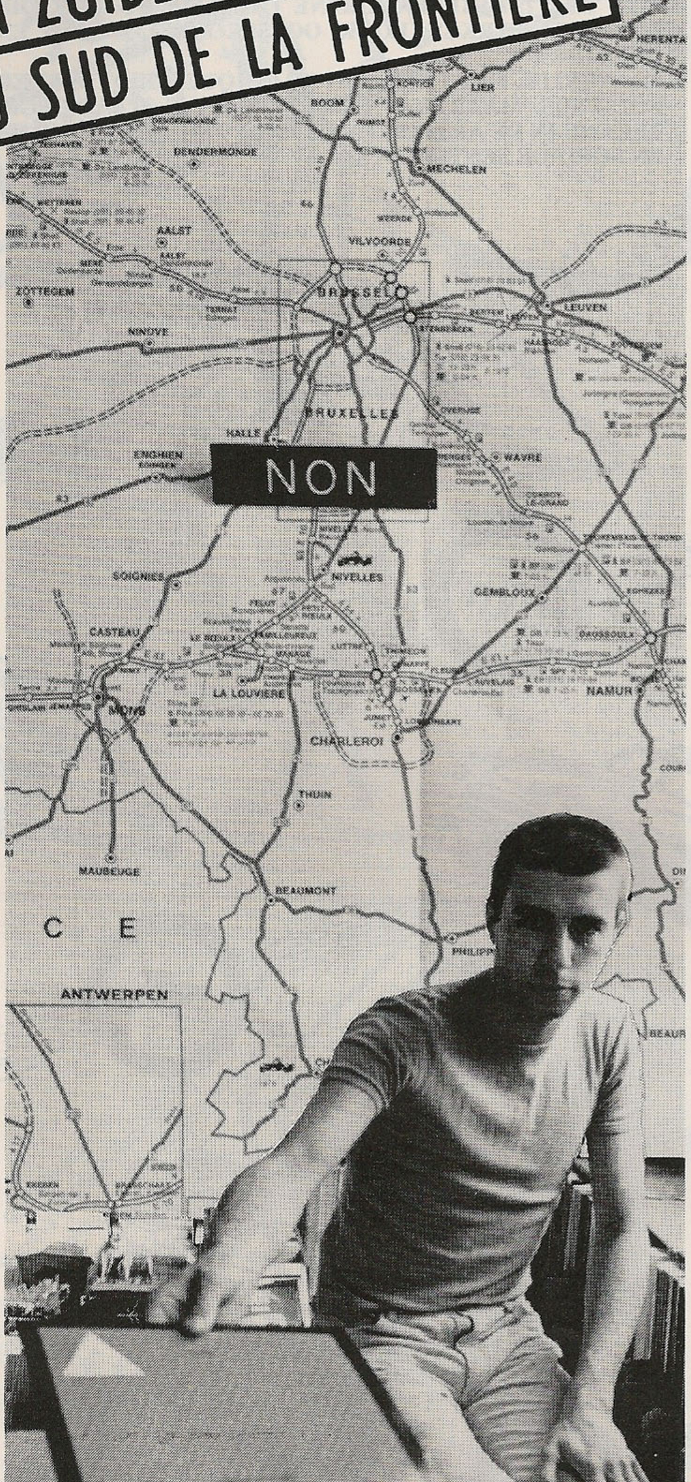

FRAN VAN DER HOEVEN

SANDWICH RECORDS

groot in het kleine

HET LABEL

Het Brusselse label Sandwich Records bestaat officieel sinds augustus 1979. In de Belgische hoofdstad gebeurde op dat moment nog niet zo heel veel op muzikaal gebied. Toen in het voorjaar van 1980 de **Algorythmic E.P.** van **Polyphonic Size** op het publiek werd losgelaten, tekende dat het begin van een hele reeks nieuwklinkende producties.

Sandwich Records is nu één van de vele alternatieve platenlabels uit het Brusselse, maar onderscheidt zich nog steeds door de ambitie uitsluitend Belgische groepen vooruit te helpen. Tijdens het tweejarig bestaan van Sandwich werd Polyphonic Size vervoegd door Nausea, The Sweeties en PseudoCode.

Michel (oprichter van Sandwich en nog steeds enige bezieler van het label): 'Het is inderdaad zo dat Brussel in '79 nog braakliggend terrein was. Ik was op dat moment enorm gefascineerd door de originele werkwijze van onafhankelijke labels in Engeland, zoals Rough Trade. De groepen die met die labels werkten werden niet gebonden door een contract, ze kozen zelf hun muzikale richting en werden helemaal niet in een commerciële richting geduwd. Dat resulteerde in ontzettend originele muziek. Zo ontstond in de muziekwereld een situatie die totaal verschilde van de voorheen heersende tendensen: geen voorwaarden meer, geen beperkingen, kortom: creatieve vrijheid.

Ik wil niet stellen dat ik heb getracht te werken volgens het Britse model, maar het bestond en het heeft mijn manier van denken en werken beïnvloed. Ik wilde Sandwich doen functioneren in een gelijkwaardige geest, op alle terreinen: politiek, economisch en esthetisch'.

Zijn die drie aspecten in dezelfde mate belangrijk?

'Volgens mij zijn ze in elk geval onlosmakelijk verbonden. Je kan alles wat je doet en alles wat je om je heen ziet gebeuren volgens die drie parameters beoordelen. Zo kan je bijvoorbeeld stellen dat de muziek van Throbbing Gristle voor 80% politiek is, 20% esthetisch en helemaal niet economisch, terwijl een groep als Abba dan weer vooral op dat laatste aspect de nadruk legt. Je moet die drie termen wel zeer breed interpreteren. Mijn motivaties voor het oprichten van Sandwich waren esthetisch, want ik hield van het soort muziek die ik op het label zou uitbrengen. Politiek want ik wilde het publiek wakker schudden en minder bekende groepen een kans geven. Economisch want ik zocht een job die me lag en waar ik bovendien van zou kunnen leven'.

Had je bepaalde welomlijnde ambities? Wist je in het begin welke richting je met Sandwich zou uitgaan?

'Ik wàs enorm geïnteresseerd in electronische muziek. Die wilde ik dan ook op de eerste plaats bekend maken. Ik koos de groepen uit om esthetische redenen. Het label werd opgericht vanuit politieke motivaties: het was de hoogste tijd dat iemand hier in België toonde dat het ook ànders kon. En ik ben zeer tevreden dat ik die initiële ambities nog niet heb moeten verzaken'.

Is er dan geen enkel Sandwich-produkt dat heeft teleurgesteld?

'Natuurlijk. De singel van The Sweeties bijvoorbeeld. Ik hield veel van die groep, maar het uiteindelijke resultaat op plaat beviel me niet zo erg. Dat ik me bezighield met mensen die ik interessant vind en die beantwoorden aan mijn persoonlijke smaak, betekent niet dat ik a priori tevreden moet zijn over alles wat ze produceren. Om leefbaar te blijven is zo'n kritische houding enorm belangrijk, hoeveel tijd en energie je ook in iets gestoken hebt, hoezeer ook je er persoonlijk mee verbonden bent'.

En je 'politieke' doelstellingen, heb je die bereikt?

Alle begin is natuurlijk moeilijk, vooral in Brussel. De muziekscène is daar zeer gesloten. Toen ik in '79 uit Wallonië naar de hoofdstad kwam kende ik niemand. Het heeft me in het begin dan ook een beetje verwonderd dat Sandwich snel een begrip werd, eerst nationaal, en dan internationaal. Nu verkopen we platen en cassettes in de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk, Duitsland, en zelfs in

Noorwegen. In Nederland hebben we enkele problemen gehad omdat we werkten met Peter van Backstreet/Backlash. In een periode dat het voor ons ontzettend belangrijk was, is die met zijn distributiewerk gestopt. Nu heb ik nieuwe contacten'.
Op één compilatie na heb je nog geen enkele elpee uitgebracht.
'Dat komt binnenkort. Sandwich is klein begonnen, en dan kan je je het niet veroorloven dure elpees te maken. Maar de singels en de cassettes hebben een markt gecreëerd. Nu is het zelfs zo dat een elpee minder risico's inhoudt dan de rest.
Je zou denken dat de financiële factor steeds belangrijker wordt naarmate je op grote schaal gaat werken, maar dat is helemaal niet zo, integendeel. Wanneer je een vraag naar je produkten gecreëerd hebt, rendeert een elpee zeer goed.
In welke mate is een groep gebonden als hij met Sandwich een contract aangaat?
Contracten bestaan bij Sandwich niet. Mijn beginprincipe is dat van een gedeelde investering: 50% van de groep en 50% van het label. Op artistiek niveau doet de groep zijn zin; ik vertrouw de muzikanten waarmee ik werk volledig.
PseudoCode heeft zich bijvoorbeeld helemaal zelf beziggehouden met de tweede E.P. Ik kende wel de nummers die erop zouden komen, maar het eindprodukt werd me volledig afgewerkt in handen gegeven, hoes inclusief, zonder dat ik zelf één voet in de studio had gezet. En zo hoort het ook'.

DE GROEPEN

Polyphonic Size is Roger-Marc VandeVoorde, die liever de indruk geeft een groep te zijn dan geassimileerd te worden met variétésterren als Plastic Bertrand.
Na heel wat aangekleund te hebben met allerlei onbelangrijke popgroepjes schafte hij zich in '79 een rythmbox en een synthesizer aan. Dat betekende het begin van zijn gepassioneerd experimenteren met electronica en bandopnemers.
Algorythmic E.P. was de eerste volledig electronische Belgische plaat. Op kabbelende ritmes geruggesteund door melodische synthesizerpatronen, debiteert Roger-Marc de door Dominique Buxin geschreven teksten. De muziek van de vier nummers is uiterst toegankelijk, repetitief, luchtig en zeer eenvoudig.
Er wordt veel ruimte gelaten voor de teksten. Dominique Buxin, een overtuigd Gainsbourg-fanaat, schrijft moderne melopeeën, waar de klanken even belangrijk zijn als de inhoud. Er worden dan ook heel wat nieuwe woorden gecreëerd omdat het bestaande vocabulair niet genoeg klankmogelijkheden biedt. Eén probleem echter: de stem van Roger-Marc is niet erg geschikt voor muzikale prestaties. Dat verklaart waarom op de tweede epee, *Pragmatic Songs*, de vocalen electronisch vervormd worden, met als gevolg dat de songs een veel rijper geluid hebben.
Intussen heeft Roger-Marc kennis gemaakt met J. J. Burnel van The Stranglers, die net zijn soloplaat *Euroman Comet* had afgewerkt. Hij laat zich overhalen de derde singel van Polyphonic Size te produceren. Roger-Marc vertrekt naar Engeland en blikt daar *Nagasaki Mon Amour/Hiroshima* in, dat in september 1980 in de platenbakken belandt en zowel nationaal als internationaal de aandacht trekt.
Roger-Marc draagt de plaat op aan het volk 'dat het meest geleden heeft', en verklankt met zijn mengsel van electronica en serene koren op een aangrijpende manier zijn oosterse obsessies.
Het laatste produkt van Polyphonic Size tot nu toe is de in januari met Burnel opgenomen maxi-singel *.PS.*, waarop ook Jean-Marc Lederman meespeelt, die voordien in de rangen vertoefde van de meest uiteenlopende groepen zoals Digital Dance, Fad Gadget, Silicon Teens en Mark Beer. Net als op de vorige platen wordt hier electronische pop gemaakt op Franse teksten. De enige uitzondering daarop is een zeer persoonlijke versie van het Stones-nummer *Mothers Little Helper*. Omdat hij praktisch uitsluitend alleen werkt geeft Roger-Marc weinig concerten. Af en toe heeft hij blijkbaar toch nood aan direkt contact met het publiek, want in april van dit jaar nam hij deel aan de First Belgian Rhythm box contest. Voor deze gelegenheid stelde hij een groep samen met Kloot Per W, Bernard M en France Lhermite. Als de elpee die in het najaar klaar zal zijn op het niveau staat van wat tijdens dit optreden werd gepresteerd, zal Polyphonic Size misschien een verdiende publieke erkenning krijgen.

Pseudocode (Guy Marc Hinant, piano, gitaar, percussie - Alain, electronica - Xavier S, vocalen) maakt geen gemakkelijke muziek. Hun idioom is nauw verwant aan dat van Cabaret Voltaire en Throbbing Gristle: electronisch gescheur, gepiep en gekras, doorvlochten met lugubere en ge-aliëneerde stemgeluiden. Twee singels heeft de groep op zijn naam en één cassette. De geluiden die hierop staan hebben met rock niets meer te maken. PseudoCode zelf noemt het 'Potlach Music', wat dat ook moge betekenen.
Deze drie niet-musici drukken zich uit op een brutale manier, zonder beperkingen. Hun songs (?) verklanken angst en wreedheid, dood, marteling en pijn, duisternis en nachtmerries, verminking en hersenspoeling. Dat kan intellectueel overkomen, maar is het niet. PseudoCode maakt gevoelige muziek. Ze hebben alleen de minst aangename gevoelens uitgekozen. Maar juist door de agressiviteit raakt het je zeer diep. De B-kant van de cassette staat vol met straatgeluiden, hiermee wil PseudoCode ons dwingen de normale alledaagse geluiden niet alleen te horen, maar er ook naar te luisteren. Zo wordt hun muziek gedegradeerd tot een banale weergave van wat zich elke dag om ons heen afspeelt. Met hun klaagzangen willen de mensen van deze groep de pseudo-intellectuelen belachelijk maken en een voorbeeld geven aan de massa. Wat niet wegneemt dat ze zich bewust zijn van het feit dat ze momenteel slechts een kleine elitaire kliek muziekliefhebbers bereiken.
Bovendien blijkt PseudoCode er genoegen in te scheppen te schrijven naar intellectuele randfiguren als Harold Budd en Gilles Deleuze, dit in totale tegenstelling met de door henzelf geformuleerde principes.
Ondanks dit kwalijk reukje maakt PseudoCode ontzettend interessante muziek, die onder alle noemers thuishoort, behalve onder die van 'Argentijnse tango' en 'cold-wave'.

Michel: 'De groep houdt er helemaal niet van bij de industriële doemdenkers gerekend te worden. Zo'n etiket is volslagen idioot: die Industrial Music vertegenwoordigt zowel Throbbing Gristle als Suicide, en in mijn ogen horen die helemaal niet bij elkaar. Volgens mij gebruikt de groep bestaande muzikale vormen, om die dan volledig te recreëren tot een eigen PseudoCode-taal. Harold Budd schreef hen trouwens dat hij hen vergeleek met Fred Frith. Dat oordeel beviel hen veel beter. Net als Fred Frith maken ze collages en zijn ze erg geïnteresseerd in ethnische muziekvormen. Stephen Mallinder van Cabaret Voltaire plaatste PseudoCode dan weer naast Nico. Je ziet, de meningen verschillen'.

De **Sweeties** vormen de uitzondering van dit gezelschap, want ze zijn de enigen die na één goedlopende singel (*Midnight Affair*) Sandwich hebben verlaten om over te stappen op een groter label (Sinus Music). In 1980 deden ze een uitgebreide tournee in Marokko, en volgens Michel ronden ze momenteel een serie optredens af in India. In België wordt er over hen in elk geval niet veel meer gehoord.

Nausea (Giorgio S, precision bass, voice - Jean-François P, jazz bass - Paolo S, guitar, voice - Johnny, drums) is een zeer jonge groep. Alle leden zijn jonger dan 20 jaar. Zij kwamen voor het eerst onder de schijnwerpers via hun bijdrage aan de Riff-compilatie *Beat Boys* (1980). Het nummer *No Conversation* wordt gedomineerd door een traag deinende ritmebox, maar het scherpe gitaarwerk en de afstandelijke vocalen verlenen aan de muziek een rijkdom die via pure electronica niet kan bereikt worden.
In dezelfde periode maakte de groep de singel *Vocal Expression/Killing Time*, geproduceerd door Phil Wauquaire (ook van Digital Dance en Fad Gadget). De twee nummers zijn gebouwd op hetzelfde stramien waarin electronica en conventionele instrumenten elkaar aanvullen. In de pers werd Nausea als een cold-wave groep beschreven, maar dit etiket past niet helemaal. De muziek is wel beklemmend en koel en verklankt nu niet precies de leukste kanten van onze samenleving, maar er zitten toch ook warme ondertonen in. Nausea maakt doemmuziek, die romantisch is, impulsief en instinctief. Deze ingrediënten spreken elkaar helemaal niet tegen.
De groep is voortdurend in beweging, en aanvaardt geen welomlijnd imago. Na de First Belgian Rhythm box contest verklaarden ze dat *'Mensen die naar een optreden van Nausea komen, dikwijls teleurgesteld zijn omdat ze clichés verwachten die de groep hen niet kan bieden. Het ideale publiek zou er een zijn dat niets verwacht'.*

EEN COMPILATIE

De laatste verwezenlijking van Sandwich Records, vooraleer te beginnen aan de elpees van PseudoCode en Polyphonic Size, is een compilatie waarop wordt getracht een beeld op te geven van wat er in België gebeurt, op het gebied van nieuwe muziek. Naast PseudoCode en Polyphonic Size staan hierop nummers van Kid Montana, Tristes Tropiques, Prothese, Rel Rex, Digital Dance, Satin Wal, Slim Jack. Een heel programma dus.

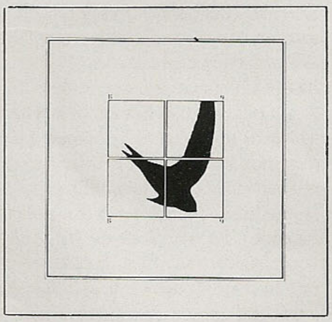

Waarom vermeldt de hoes geen titels? Waarom staan de groepsnamen in een verkeerde volgorde vermeld?
'De muziek die door de hier voorgestelde groepen wordt gemaakt is op de eerste plaats sfeermuziek. Ze roept iets op, ze weekt iets los. Het is de reactie van de luisteraar die op de eerste plaats belangrijk is, en informatie over de verschillende nummers is helemaal niet ter zake. Bovendien is het onnodig te weten welke song van wie is.
Er zit nogal wat variatie in de plaat; het gaat van lichtvoetige electropop tot doemgeladen experimenten, maar toch is overal éénzelfde gevoel aanwezig. je

PSEUDO CODE

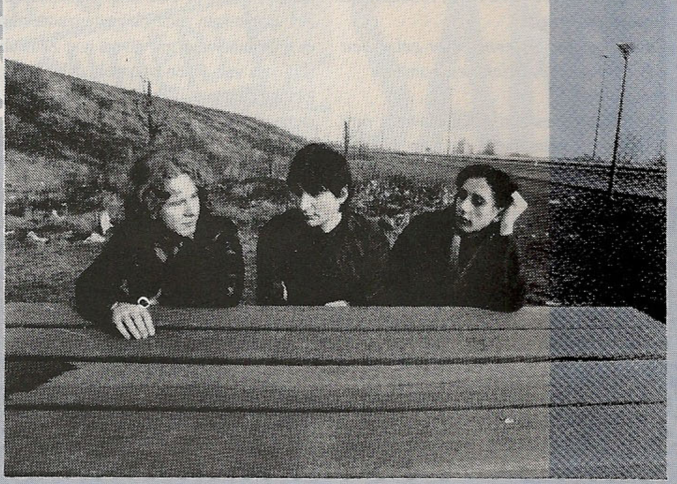

MARC PORTEE

Enkele maanden geleden trad PsuedoCode op in het voorprogramma van Tuxedo Moon. Zij die de groep al kenden vonden het een degelijk concert, maar de rest van het publiek staarde verlamd en ontredderd naar het podium. Volgens de één produceert PseudoCode chaotische wanklanken zonder enige muzikale waarde, volgens anderen doet die muzikale waarde niets ter zake, en zet PseudoCode op een geniale manier de verscheurdheid en de pijn van onze moderne tijd in geluid om. Een ding is zeker: PseudoCode laat niet onverschillig. Hun muziek is een losbarsting van opgekropte frustraties, neurosen en obsessies. Het grijpt je recht naar de keel, het maakt je onzeker en verward. Het is dan ook normaal dat de meningen over de groep uiteenlopen.

THESE 1: *Jullie maken eerder lawaai dan muziek. Je zou die werkwijze kunnen vergelijken met het idee dat achter de musique concrète zit, n.l. geluiden uit de werkelijkheid reproduceren. Op die manier wordt op de eerste plaats de expressie zelf betekenisvol, en niet een realiteit waarnaar verwezen wordt. Een element dat duidelijk in die richting wijst is dat jullie vocale werk vooral belangrijk is door de klanken die het creëert, en niet door de toestanden waarnaar gerefereerd wordt. Stijl en inhoud staan op één lijn.*

Pseudocode: Wij maken muziek omdat we instrumenten gebruiken. We willen niet de eeuwige vraag naar het verschil tussen muziek en geluid stellen. Tekst en muziek zijn zeer nauw verbonden. Als je onze teksten isoleert heb je geen gedichten. Op de twee niveaus laten we een grote plaats voor improvisatie. Onze enige boodschap is de uitdrukking van wat we binnen in onszelf voelen, meer dan de uitdrukking van gelijk welke gemoedstoestand of situatie. Het is persoonlijk. Alles wordt geïnterioriseerd.

Daar onze teksten vooral tot uiting brengen wat bij ons leeft, grijpen we niet naar schokbeelden en overtuigende strategieën. Wij zijn de oorzaak van onze muziek, meer dan het beïnvloeden van het publiek haar doel is. Ondanks het feit dat we een verschillende leeftijd hebben en dat we allen ergens anders vandaan komen, uit een totaal verschillend milieu, komen we *momenteel* perfect overeen, om samen dezelfde essentiële dingen uit te drukken.

THESE 2: *Wat jullie doen lijkt op een depressieve/pessimistische reportage van het moderne leven.*

PSEUDOCODE: Onjuist! We interesseren ons niet in de perikelen van het 'moderne leven', maar eerder in onze eigen functie en ons persoonlijk functioneren in dat kader.

THESE 3: *Jullie willen het publiek geen aangename ervaring bezorgen, maar het opzadelen met ongemak, onzekerheid en frustraties. Daarom verkiezen jullie de marginaliteit, los van publiek dat eisen zou stellen en bepaalde verwachtingen koesteren. Weinig optreden, weinig platen uitbrengen en dan nog op een klein label, laat jullie toe in de marge te opereren en oprecht en consequent te blijven.*

PSEUDOCODE: Wij spelen niet in functie van het publiek. Wij willen het niet behagen, maar ook niet choqueren. Daarover denken we heel zelden na. We trachten ons zo eerlijk mogelijk uit te drukken. Het gaat alleen om een *behoefte* aan expressie. Voor ons zijn de muziek en de teksten misschien een goedkope therapie. We zijn onze eigen psychoanalysten. Niemand kiest de marginaliteit, *nooit*. Marginalen bestaan omdat ze verworpen worden door de overheersende cultuurpatronen. Onze grootste wens is onze ervaringen te delen met zoveel mogelijk mensen. We denken dat ze daartoe in staat zijn. Het vereist luisterbereidheid. Wij zetten de eerste stap (emissie), het is aan hen de tweede te zetten (receptie). We werken in coproduktie met Sandwich omdat daar geen enkele druk wordt uitgeoefend. Een groot label zou trouwens nooit een risico nemen, zeker niet voor ons. De grote bedrijven mikken enkel op onmiddellijke rentabiliteit. Ze investeren niet in de toekomst. Ze weten ook dat wij zogenaamde 'moeilijke' muziek maken. Deze totale vrijheid binnen het label, laat ons toe open te staan voor elke samenwerking, waar ze ook vandaan komt en onder welke vorm ook.

THESE 4: *Het beoogde resultaat wordt niet bereikt. Jullie willen gevoelde pijn en dreigende neurosen uitdrukken. Het publiek begrijpt dit niet en vindt het allemaal hemels prachtig. Jullie zouden zelf trouwens in dezelfde val kunnen lopen door over te gaan tot een cultus van al wat verschrikkelijk is.*

PSEUDOCODE: Het probleem van deze cultus is zeer belangrijk, maar het raakt ons niet. Als we dan toch een schokeffect willen bereiken, dan is het zeker niet in politieke, maar in emotionele zin. De thema's die we aanboren staan in verband met de essentiële aspekten van de menselijke natuur (liefde, vriendschap, dood, passie, lijden. . .) De meest gewone thema's ter wereld. Met groepen als Throbbing Gristle hebben wij niets te maken. Onze problematiek is mijlenver verwijderd van de hunne (we zouden dolgraag een van Cosey's pornofilms willen bekijken, de rest gaat ons niet aan).

THESE 5: *Jullie stadsmuziek kan enkel ontstaan in de ontmenselijkte zones van een stad als Brussel.*

PSEUDOCODE: Inderdaad! We zijn onvermijdelijk beïnvloed door het milieu waarin we wonen. Het is in de stad dat alle menselijke problematiek tot haar spits wordt gedreven. Hier zien we vervreemding in zijn meest extreme vorm, en daar geeft onze muziek rekenschap van.

THESE 6: *Hebben jullie muzikale afgoden? Jullie muziek benadert de industriële tendenzen van de hedendaagse Engelse scène. Ik meende ook verwijzingen naar Bowie te ontdekken.*

PSEUDOCODE: We hebben een zeer uiteenlopende muzikale smaak. Geen echte helden dus. Sommigen onder ons houden van Cabaret Voltaire, anderen van Bowie en Peter Hamill. Onze enige gemeenschappelijke invloeden zijn Tuxedo Moon, This Heat en Colin Newman. Throbbing Gristle haten we steeds meer. We maken geen industriële muziek, maar Potlatch Music. Met apocalyptische ondertonen. . .

Jan Landuyt

moet de compilatie als één homogeen geheel beschouwen, een staalkaart van wat er zoal mogelijk is met moderne instrumenten'.

Kan men ook op een podium zulke gedurfde experimenten wagen?

'PseudoCode heeft bewezen dat het wel kan. Voor de meeste groepen van deze compilatie stelt die vraag zich echter niet, omdat ze praktisch nooit optreden. Niet omdat ze dat niet kunnen; ze willen gewoon niet, tenzij in het Plan K of in Heaven in Londen. Dat soort snobisme verwijt ik hen wel'.

Hoe kan men zonder optredens weten wat de reacties zijn van het publiek?

'Daar hebben we het raden naar. We verkopen tamelijk veel platen, en daar komt dan af en toe een schriftelijke reactie op, maar waarom iemand juist naar PseudoCode luistert, is moeilijk te bepalen.

Ik veronderstel dat heel wat kopers de Sandwich-groepen associëren met wat ze al kennen uit het buitenland. Sommigen zijn geïnteresseerd omdat het Belgische muziek is. Sommigen proberen graag eens iets nieuws. Het verschil van persoon tot persoon. Kleine details zijn wel belangrijk om een plaat te verkopen: zo is de hoes bijvoorbeeld enorm belangrijk. het is de hoes die de aandacht trekt, pas daarna gaat men ernaar luisteren'.

En het groepsimago?

'Het publiek werkt dikwijls volgens bepaalde patronen. Iemand kiest een richting en exploreert dan alles wat daarin gemaakt is. Het toppunt van een dergelijke houding is het verzamelaarssyndroom: mensen die àlle platen van Factory willen, zonder de muziek kritisch te beoordelen.

Ik denk dat Sandwich niet zo'n imago heeft. In het begin is het dan natuurlijk moeilijk, want je hebt niets om mensen aan te trekken, tenzij kwaliteit. Maar nu ben ik blij dat ik niet met een keurslijf opgezadeld zit. Ik ken de knepen van het vak voldoende om ook zonder publicitaire strategieën een publiek te bereiken. Bovendien kan ik nog altijd uitbrengen wat ik wil: ik heb geen verwachtingspatroon gecreëerd'.

Trekt Sandwich geen elitaire elementen aan die op zoek zijn naar moeilijke en weinig bekende muzieksoorten?

'Misschien wel, maar dat is dan een feit dat we vaststellen, en geen doel dat we kiezen. Ik wil een zo breed mogelijk publiek bereiken, maar hier in Brussel alleen al is dat ontzettend moeilijk.

Ik denk dat je in alle grootsteden ongeveer dezelfde situatie vindt: het muziekgebeuren speelt zich af binnen een gesloten circuit van concertzalen waar steeds dezelfde poseurs naartoe komen, om zichzelf te tonen en om de nieuwste mode te ontdekken, of in het leven te roepen. Dan krijg je zo'n vreemd scène-effect. Hier in Brussel kent iedereeen iedereen. Het is een haat/liefde verhouding. PseudoCode en Polyphonic Size kunnen elkaar niet luchten, en toch tref je ze altijd samen in dezelfde gelegenheden aan. Spijtig maar waar.

FRAN VAN DER HOEVEN

CASABLANCA MOON

Kort na de oprichting van Sandwich Records werd ook een distributiebedrijf in leven geroepen: 'Casablanca Moon'. Het wordt gerund door Michel en enkele vrienden, vanuit dezelfde ideeën als van Sandwich. Hoofddoel is het verspreiden van moeilijk verkrijgbare platen (Belgische producties, Afrikaanse muziek, independent labels en dergelijke). Casablanca Moon heeft ook een klein winkeltje, en daar worden geen compromissen gesloten: er worden geen esthetische, geen politieke en geen commerciële consessies gedaan. Zo koopt Casablanca Moon de platen direct in, en werkt niet met minimale percentages zoals de meeste officiële verdelers dat wel doen.

Michel: Mijn voornaamste ambitie is nu een ruimer publiek bereiken dan dat van grote steden als Antwerpen en Brussel. Momenteel reikt mijn distributienet enkel tot daar. Maar de platenzaken zijn er toch al specialisten, dus als ze de platen niet via mij krijgen, halen ze ze elders. Echt nuttig werk doe ik vooralsnog niet. Maar we zijn ons aan het voorbereiden op de verovering van een veel bredere markt. In provinciesteden als Aalst en Mechelen bestáát een publiek, dat weet ik. De enige moeilijkheid is de platenzaken overhalen tot het verkopen van minder bekende muziek. Maar ik geloof dat het mogelijk moet zijn. Iedereen ken nu Joy Division. Die zet ik in mijn catalogus, en als de platenhandelaar nog een paar namen herkent, is hij voor mijn zaak gewonnen. Eens die stap gezet gaat verder alles vanzelf. Want hij zal de platen in elk geval verkopen.

De smaak van het publiek is niet zo beperkt als velen denken'.

Casablanca Moon houdt zich niet enkel met platen bezig. Er worden concerten georganiseerd, zoals dat van Tuxedo Moon, enkele maanden geleden. Er worden videovoorstellingen gegeven. Er worden performances op touw gezet. Muziek wordt zo onderdeel van een 'totaalkunst'. Klank en beeld, visie en actie gaan hand in hand.

De vertoonde video's van o.a. de Factory-groepen (A Certain Ratio, Joy Division, Durutti Column), Lydia Lunch en Throbbing Gristle, om er maar enkele te noemen, bewijzen de uitzonderlijke esthetische waarde van de muziek-video combinatie. De concertopnamen worden onderbroken door beelden uit de actualiteit (Vietnam, Reagan, Khomeini) die de boodschap van de muziek moeten benadrukken.

Ook de performance is eng verweven met het muziekgebeuren. Tijdens de First Belgian Rhythm box contest had Guy Bleus zich aan een lessenaar voor een Belgische vlag geïnstalleerd om aan het publiek namaak-huwelijksakten uit te delen. Er vonden fake-trouwpartijen plaats terwijl PseudoCode op het podium muziek stond te maken.

De groep Human Hamburger legde op een avond het verkeer stil op het pleintje vóór het Casablanca Moon-hoofdkwartier door te patrouilleren met gasmaskers en het gebied radioactief besmet te verklaren. Bij zulk een vorm van direct theater is niet alleen het optreden van de groep zelf belangrijk, maar ook en vooral de reactie van het publiek.

Theater, muziek en film zijn al lang geen losstaande kunstuitingen meer. Elke poging om ze te verweven verdient aanmoediging. Kunst mag geen kwestie zijn van verticale verzuiling, maar wel van horizontale samenwerking en dialoog.

Jan Landuydt

DIGITAL DANCE

STRATEGIE I: FEITEN EN ACHTERGRONDEN

Digital Dance werd opgericht in 1978 door Jerry WX en Stephan Barbery. De groep kende in haar korte bestaan verscheidene personeelswisselingen, en soms met onverhoopt positieve resultaten. Toen Jah-Marc en Phil uit de eerste bezetting met Fad Gadget gingen optreden, werden plots alle zoeklichten op Digital Dance gericht. Jerry en Stephan zijn er nog altijd, en momenteel worden ze op percussie bijgestaan door Alain en op bas door Tvić.

De eerste single was een versie van *Radio-Activity* (Kraftwerk). De plaat werd uitgebracht op Vogue, maar er werd daar aan de tapes geknoeid om uiteindelijk een disco-resultaat te bereiken. Wat Digital Dance ertoe deed besluiten het heft in eigen handen te nemen. Dat gebeurde op een zeer ambitieuze manier, door *Faulty/I sleep on the Waves* uit te brengen op het eigen label Digital en in Engeland te laten verspreiden door Rough Trade. De twee nummers passen in het cold-wave kader van toen, met hun geluidsmuur van synthesizergolven, gecompliceerde gitaarrifs en de metalen stem van Jerry. Er werden in Londen slechts 200 exemplaren verkocht, en samen met de 600 die in België over de toonbank gingen is dat toch een mager resultaat.

Digital 002 werd een cassette, met geïmproviseerde, verwarde muziek, die meestal erg repetitief en eentonig klinkt, maar af en toe ritmische opflakkeringen vertoont. De groep evolueert duidelijk in een meer dansbare richting; dat blijkt tijdens een concert van Siouxsie and the Banshees, waar Digital Dance voor de nodige opwarming zorgt, en uit de Sandwich-compilatie: Digital Dance wordt door NME als de beste groep uit de verzameling beschouwd, met het nummer *Human Zoo*.

Het laatste werkstuk van het Brusselse viertal is *Treatment/Bad Meeting* (Dirty Dance 7001), een co-productie met Mickey Mike (Snowy Red). Vooral *Treatment* is een wild gedreven funknummer, zoals ook Marine er tegenwoordig aflevert, en stond terecht nummer één op FM Brussels mondaine top 50.

De groep tracht ook ideeën te verspreiden via het fanblad *Digital Magazine*, dat gevuld wordt met sombere, huiveringwekkende collages. Digital Dance is een groep die is gegroeid in een stad vol beton en glas, en het is dan ook logisch dat hun boodschap pessimistisch en agressief klinkt.

STRATEGIE 2: INPUT/OUTPUT

Heeft de naam Digital Dance een exacte betekenis?

Stephan Het zou van alles kunnen zijn. Dans is een totale beweging, van het ganse lichaam, terwijl digitaal (van het Latijn digitus, d.w.z. vinger) wijst op een beweging van de hand, het bespelen van een instrument. Wij maken muziek, het publiek danst.

Jerry: Het klinkt goed ook. En de afkorting is mooi: DD.

Stephan: Bovendien roept het woord 'digital' een wereld van electronica op,

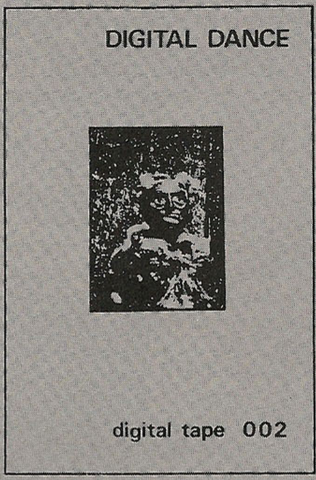

en daar experimenteren wij de laatste tijd enorm veel mee!

Eerst Rough Trade, dan een cassette en nu een single op een klein Belgisch label: een carrière zonder duidelijke richting?

Jerry: Rough Trade, dat was inderdaad een ambitieuze beslissing. Het was een naam die toen al enorm bekend was, en zelfs nog verweven was met een mythevorming die nu is weggevallen. Maar het is niet zo dat wij via een goedklinkende naam ons produkt aan de man wilden brengen, dat we die stap hebben gezet. We hadden gewoon beperkte middelen en Rough Trade was de enige manier om overzee verspreid te raken.

Stephan: De cassette werd opgenomen op het moment dat Jah-Marc en Phil de groep net hadden verlaten. We wilden een nieuwe muzikale richting inslaan, en een cassette leek daarvoor het aangewezen middel. Een elpee konden we nog niet uitbrengen, en dat zal trouwens nog een hele tijd duren. Als je wil improviseren, langere stukken maken, een completer beeld van de groep geven, dan is een cassette de enige oplossing.

Ook de muzikale richting is niet helemaal duidelijk: na een cassette vol met sfeervolle muziek, die me trouwens enorm doet denken aan **Music for Films** *van Brian Eno, maken jullie nu plots driftige funk.*

Stephan: We kennen de muziek van Eno wel, en wat je daar zegt is een mooi compliment. Maar we werken niet bewust in een bepaalde stijl. Het

komt allemaal vanzelf, instinctief, we voorzien niets, we maken geen bepaalde plannen.

Tvić: *Treatment* is een goed voorbeeld. Het nummer op de cassette was volledig geïmproviseerd, dat is er zo uitgekomen, zonder voorafgaande reflexie. Nu hadden we plots zin om dat nummer uit te werken, er een tekst op te plakken, en het resultaat op een singel te zetten. We hebben daarover niet nagedacht, we wísten het gewoon.

Voelen jullie je verwant met andere Brusselse of Belgische groepen?

Stephan: Natuurlijk wel. We zijn momenteel bijvoorbeeld aan het samenwerken met PseodoCode, en met Red Zebra hebben we eveneens plannen. Met Marc van Marine hebben we ook al gespeeld. We kennen bepaalde personen uit bepaalde groepen en daar doen we dan iets mee.

STRATEGIE 3: BRIAN ENO-OBLIQUE STRATEGIES

Acht kaarten uit de door Peter Schmidt en Brian Eno samengestelde serie worden aan de groep voorgelegd om reacties los te weken omtrent hun muzikale stijl, hun relaties met het publiek en hun politieke houding.

SPEEL NIET OP NORMALE INSTRUMENTEN

Tvić: 'We gebruiken traditionele instrumenten (gitaar, bas, drums), maar toch heb ik de indruk dat het geluid dat we eruit halen nieuw is. We sluiten ze namelijk aan op moderne electronische machines om de klank te vervormen en om er effecten uit te halen, en het resultaat is on-gehoord.

Stephan: 'Zelfs natuurlijke geluiden kunnen electronisch behandeld worden, zoals de stem bij PseudoCode, die de functie krijgt van klankenscheppend muziekinstrument'.

GEBRUIK NIET-GEKWALIFIEERDE MENSEN

Jerry: 'Hoe minder techniek je in het begin hebt, hoe creatiever je kan werken'.

Tvić: 'Als je teveel nadruk legt op techniek vernietig je een aantal mogelijkheden die je anders wel zou hebben. Je begint te creëren vanuit techniek in plaats van uit jezelf. Als je iets wil uitdrukken kan je wel mogelijkheden gaan zoeken om dat te doen, je expressievermogen uitbreiden, maar de impuls moet uit jezelf komen. Anders ga je muziek maken om technieken te demonstreren, en dat is nefast. De ideeën moeten er zijn vóór je je instrument beheerst, en niet daarna. Alles wat vóór '77 werd gemaakt was verminkt door de techniek'.

Stephan: 'Het speelt geen belang hoeveel noten je kent. In twee noten kan méér kracht zitten dan in een ganse symfonie. Muzikale scholing is onbelangrijk. Wat je zélf leert is frisser'.

Tvić: Als je volgens normen gaat spelen ben je veel begrensder. Een valse noot bijvoorbeeld, dat bestaat toch niet, het is gewoon een klank als alle andere en dikwijls veel mooier. Harmonie en melodie, dat zijn begrenzende begrippen die je ingepompt krijgt als je muziek leert. Je hebt het, je voelt het aan, en je denkt er vooral niet over na'.

WEES EXTRAVAGANT

Jerry: 'Originaliteit is belangrijk voor elke vorm van expressie, op alle niveaus. Hoe je je ook uitdrukt, iets zeggen dat nog nooit gezegd is, is essentiëel om je expressie kracht te geven'.

Tvić: 'Het is ook niet zo moeilijk origineel te zijn: als je muziek eerlijk is en beantwoordt aan wat je voelt, is het automatisch iets aparts. Elk mens is origineel, en als hij oprecht is, is zijn expressie dat ook'.

Extravagant zijn betekent je onttrekken aan normen, en die werken altijd verarmend, want ze brengen individuen onder de klassen'.

WEES NIET BANG VAN CLICHE'S

Tvić: 'Een cliché is ongeveer hetzelfde als een norm. Als je een imago zoekt, of binnen een bepaalde mode gaat werken, wordt je muziek automatisch clichématig. In elk geval kleven wij onszelf nooit een imago op. Het is het publiek dat zoiets doet. Het publiek vergelijkt je met andere groepen en tracht je binnen een welomlijnde trend te plaatsen. Ze beseffen niet dat Digital Dance met niets of niemand wil vergeleken worden. Als je de zaken op een dergelijke manier gaat simplifiëren, zie je een heleboel rijke aspecten over het hoofd. Het is niet de kern die belangrijk is, het zijn de kleine details'.

Stephan: 'Aan de andere kant moet je iets waar je zin in hebt niet opgeven omdat je vreest dat het een cliché is. In die zin kan ik de uitspraak van Eno volledig beamen. Je mag nooit a priori stellen anders te willen zijn dan de anderen. Je mag niets a priori stellen'.

ZOEK EEN DUIDELIJK OMLIJND GEBIED EN GEBRUIK HET ALS EEN ANKER

Jerry: 'Veel groepen hebben succes met een bepaalde stijl en blijven die dan eindeloos herhalen om safe te zitten. Als je dat doet is je inspiratie verlamd en verliest je muziek alle waarde. Nooit toegeven aan verwachtingen van het publiek of andere drukkingen. Bij ons is dat tot hiertoe gelukt. Zelfs de etiketten die men op Digital Dance kleefde zijn steeds veranderd: electronische groep, cold-wave, psychedelisme, en nu blanke funk'.

Tvić: 'Op het ogenblik dat we niets nieuws meer kunnen brengen stoppen we ermee. Voorlopig stelt dat probleem zich nog niet. Ieder van ons werkt buiten Digital Dance, en dat alleen al garandeert een inbreng van frisse ideeën. Bovendien klikt het in deze bezetting steeds. We hoeven nooit te discussiëren over een idee van een of ander groepslid, iedereen is altijd accoord. En dat is zeldzaam. Er is iets bijzonders aan deze groep'.

DENK AAN DE RADIO

Stephan: 'Het spel van hitparades en luistercijfers spelen we niet mee. We streven in elk geval niet naar succes als we de beperkingen van dat spel moeten aanvaarden. We willen natuurlijk wel een ruim publiek bereiken. Het heeft geen zin jezelf uit te drukken zonder dat er iemand naar je luistert. Dan is er geen communicatie. Wat niet wil zeggen dat je een boodschap moet overbrengen die de mensen graag horen. Zulke toegevingen doet Digital Dance niet'.

WEES NIET BANG JE TALENTEN TE AFFICHEREN

Stephan: 'Nogal goed dat we de muziek hebben om ons mee bezig te houden, anders zou ik niet weten waar mijn tijd in te steken. Alhoewel, ik ben ervan overtuigd dat iedereen zich kan uitdrukken op een of andere manier, als tenminste die behoefte tot expressie aanwezig is. Dat is geen kwestie van talent, maar van persoonlijkheid. Over talent hangt een kwalijk geurtje. Je bent niet speciaal voor iets voorbestemd, je kiest gewoon de weg die je het beste ligt en die je de rijkste mogelijkheden biedt'.

Jerry: 'Het is ook niet zo dat we tevreden zijn over wat we doen, althans niet over de concrete eindresultaten. De single *Treatment* vertoont volgens ons vele schoonheidsfoutjes, en die zijn er altijd als je iets hebt afgewerkt. Perfectie bestaat niet. Wat niet betekent dat je helemaal geen platen meer mag maken. Hoe het uiteindelijk klinkt, daarover heeft elk groepslid een andere appreciatie, maar we zijn wel allemaal gelukkig dát we een plaat hebben uitgebracht. Actie is belangrijk, het oordeel minder'.

WEES VAKER MINDER KRITISCH

Jerry: 'We maken een reportage over wat we zelf aanvoelen, over wantoestanden en mensonterende situaties. Door aan de mensen te tonen wat er allemaal gebeurt bereik je al heel veel, zonder dat je je persoonlijke mening moet formuleren of nijdige slogans lanceren'.

Ben je niet bang dat je kritiek niet overkomt als je die niet duidelijk formuleert? Helnwein bijvoorbeeld tekent verminkte kinderen, om de wreedheid van onze samenleving aan te klagen. Vele mensen kijken graag naar zijn prenten. Ze worden gefascineerd door het sadisme dat ze erin menen te ontdekken, zonder te beseffen dat de tekenaar dat juist aan de kaak wil stellen.

Tvić: 'Wat je ook doet, de overgrote meerderheid interpreteert je toch verkeerd. Reacties zijn altijd ontzettend subjectief. Op de eerste plaats ligt de fout bij het publiek, en niet bij ons. Op de tweede plaats zijn we heel tevreden als twee op de duizend kopers van onze plaat aan het denken gaan en hun mentaliteit wijzigen. De ganse wereld veranderen kan niemand, ook Digital Dance niet.

Jan Landuydt

FRAN VAN DER HOEVEN

spelen met tegenst

TH
NAME

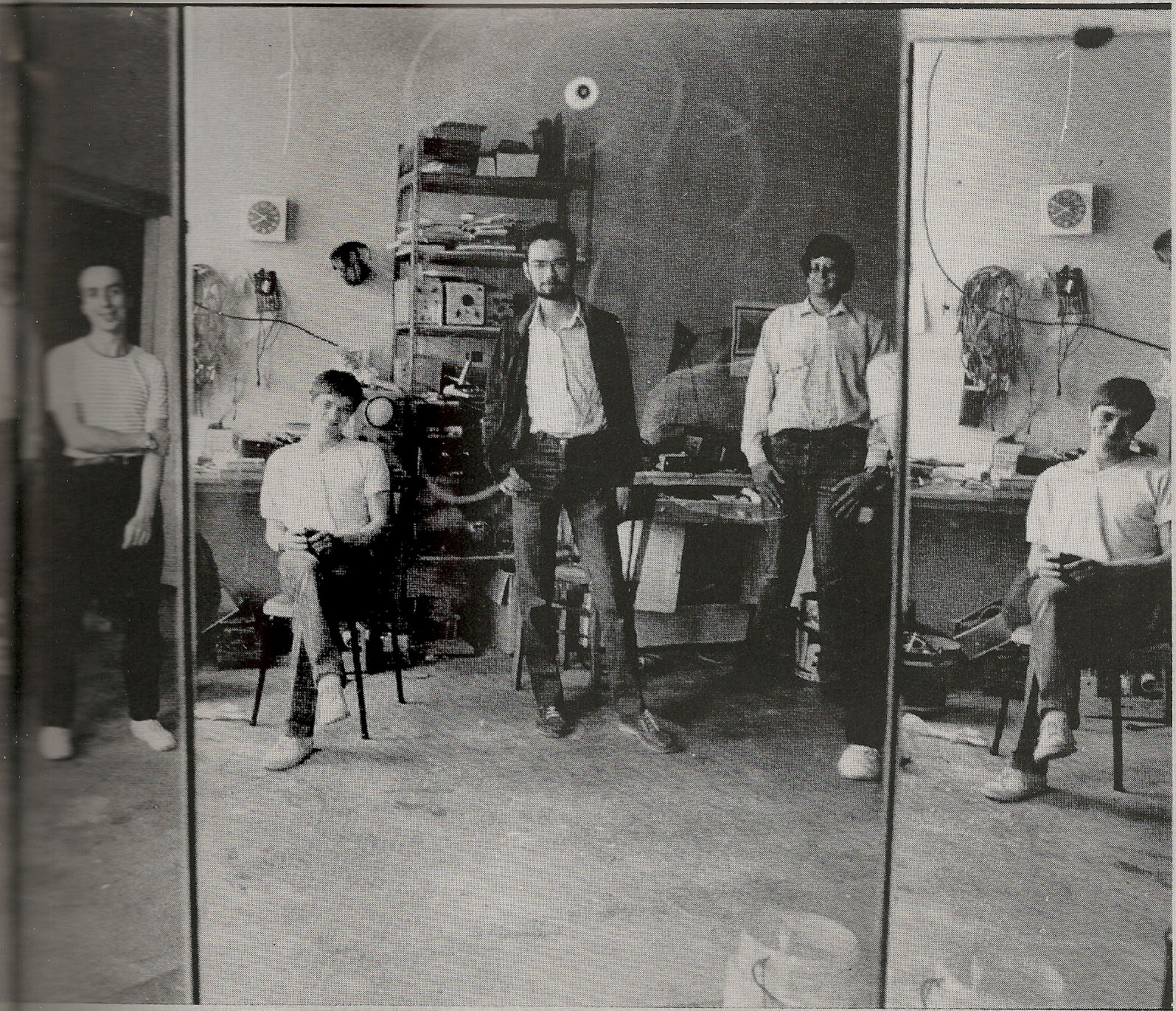

The Names bestaan nu drie jaar. In die tijd trokken ze van coldwave naar bijna rock and roll. Onderwijl verschenen er van hen twee singles, waarvan een op het Factory-label, leverden ze een bijdrage aan de From Brussels with Love cassette, en namen ze voor de tweede maal een single op bij Factory, die binnenkort op de markt zal verschijnen (binnenkort is overigens bij Factory een zeer rekbaar begrip). The Names zijn: Michel Smordynia - bas, Christophe Den Tandt - toetsen, Marc Deprez - gitaar, Luc Capelle - drums.

FACTORY

'Ons podiumgeluid is anders dan dat wat je hoort op beide singles, dat is meer maximalistisch, veel voller en swingender. De b-kant van onze tweede single, I wish I could speak your language, is net iets te minimalistisch. Maar daarentegen is de productie van de a-kant, Nightshift, fantastisch. Het is ook niet precies ons geluid, maar het klinkt perfect. Martins bijdrage hieraan is zeer positief geweest.

Het was spannend om met Martin te werken. Hij doet dingen in een studio met geluid waarvan wij geen weet hebben. Met het ritme heeft hij hele mooie dingen gedaan; soms was het erg rustig en dan deed hij iets met de knoppen, iets wat wij niet begrepen, en plotseling veranderde het hele geluid van kleur.

De invloed van Martin is duidelijk. We wisten van te voren dat het zo zou uitpakken, dat hebben we geaccepteerd. Singles kunnen wat ons betreft ook totaal verschillende producten zijn, singles zijn snapshots, polariods van de band, het is geen punt als er iemand met een persoonlijke visie achter de camera staat.

Dit najaar maken we een elpee. Misschien komt hij uit op Factory, misschien ook niet. Een ding is wel zeker, hij komt er, en hij zal een correct beeld geven van The Names. Bij de productie van een elpee willen we meer invloed en meer controle op wat ermee gebeurt.

BIZAR

Wij werken erg intuïtief. We werken niet volgens een bepaald concept, we laten ons varen op het gevoel. Vaak komen we er pas na een lange periode achter wat het is wat we gemaakt hebben en begrijpen dan pas wat erin zit, wat het verband is met de andere nummers. Soms kijken we terug, bijvoorbeeld tijdens interviews, en dan pas zien we de logica die erin zit. De nummers lijken altijd al in onszelf te hebben geleefd, ze borrelen op zonder dat ze ons bewustzijn passeren. Het creatieproces leidt min of meer een eigen leven, het staat op eigen benen, het lijkt op een wezen.

Onze persoonlijke ontwikkelingen spiegelen zich in de muziek van The Names, en zoals je vaak pas na maanden ontdekt dat je een vooruitgang hebt geboekt zo duurt het ook lang voordat wij zelf begrijpen wat er met The Names is gebeurt. Het is een biologisch proces vergelijkbaar met het groeien van je nagels, plotseling zie je dat ze wel weer erg lang zijn.

TEN ZUIDEN VAN DE GRENS
AU SUD DE LA FRONTIERE

In tegenstelling tot veel zogenaamde avant-garde groepen proberen we alleen mooie dingen te maken. Voor ons is de muziek beslist geen therapie. We willen zulk mooi mogelijke nummers maken. Ieder onderwerp kan mooi zijn, alles hangt af van de manier waarop je het benadert, het hangt af van de woorden die je kiest, de kleur van je geluid. Ieder onderwerp, ding, kent een positieve en een negatieve omschrijving, een lichte en een donkere. Er bestaat niet zoiets als wanhoop in het creatieproces, als je iets maakt dan is dat positief, dan is er hoop. Wanneer je iets droevigs creëert dan ben je er eigenlijk al uit, uit het negatieve, dan heb je er iets positiefs mee gedaan. Ieder nummer is een nieuwe start.
Onze muziek is het resultaat van vier individuele beelden, van wat er met ons gebeurt. De muziek is dan ook rijk aan diversiteit, binnen ieder nummer zit een rijkdom aan muzikale emoties'.

BALANCEREN

Wij zijn altijd aan het navigeren tussen tegenstellingen; tussen emotionaliteit en koelheid, liefde en haat, plezier en ellende. Karakteristiek bij The Names zijn de tegenstellingen en de manier hoe wij die in de teksten in onze muziek laten werken. Tegenstellingen werken erg creatief, die houden alles draaiende. Zonder die zou er geen mens kunnen leven.
In onze nummers zie je bijvoorbeeld een hele rustige en symetrische structuur, daarbinnen stoppen we dan een maximum aan gevoelens, aan uitbundige emoties. Dat is maar één voorbeeld. Maar je kunt ongelooflijk veel spelletjes spelen met tegenstellingen. Wat het spel fascinerend maakt is de manier waarop je tegenstellingen tegen elkaar kunt uitspelen, en om dan toch de zaak in de hand te houden, de controle niet te verliezen, dat is spannend.
Al die verschillende elementen maken muziek interessant. In zekere zin zou je onze muziek ook kunnen vergelijken met klassieke muziek, waar ook structuren en patronen tegen emoties worden uitgespeeld, daarin vind je ook vaak een maximum aan emoties binnen een kader.
Controle is een van onze sleutelwoorden. We zijn dan ook bang om een echte professionele band te worden. Liever worden we de beste amateurband van de wereld. Professioneel muzikant wordt je omdat je ineens heel erg succesvol bent, maar succes berust meestal op een misverstand. Als wij succesvol zouden worden dan zou dat ook om de verkeerde redenen zijn, in elk geval niet omdat dié dingen populair worden, die wij belangrijk vinden in onze muziek. Je wordt snel een gevangene van succes. Je kunt in elk geval niet meer iets persoonlijks geven aan iemand. En dat is toch wel wat we willen, iets aan iedereen in publiek te geven zonder dat we het aan het publiek geven'.

Frans Hemelaar

FRAN VAN DER HOEVEN

LAVVI EBBEL

soms vraag je niet meer

FRAN VAN DER HOEVEN

'Het leven kan toch zo schoon zijn, zeker als je er buiten staat. Anders kan de saaiheid je opbreken, of conformisme je nekken. Muziek is een van die dingen die het leven mooi maakt. Het maken van muziek geeft me een euforie met het leven. Als ik muziek maak dan voel ik het het, dan weet ik het: dit is goed, dit is waar het om gaat, lavvi ebbel'.

Bovenstaande informatie verschaft Cas van der Taelen, die binnen, de uit het Belgische Aalst afkomstige, negenmansformatie Lavvi Ebbel functioneert als zanger, entertainer en persvoorlichter. Tijdens zijn betoog wordt hij geruggesteund door Erik, de drummer. Verder nemen er twee blazers, saxofoon en trompet, drie gitaristen, een bas, een ritiktikri gitaar en een rauauweraau gitaar, een pianiste en een zangeres deel aan Lavvi Ebbel.
Deze combinatie heeft na een groeiproces van drie jaar geresulteerd in een swingende en boeiende band die onlangs, in eigen beheer, een single heeft uitgebracht. De a-kant, Give me a gun (and a knife, and I will show what I think off live – dameskoortje: – and make sure there are some fucking bullets in it.) noemen Cas en Erik nog het meest reppresentatief voor het repertoire van de groep.
Mag de tekst, een scherpe beschrijving van 1981, opvallen, de muziek is al even in het gehoorspringend. Uit het niets opduikende blazers, die al even plotseling verdwijnen als dan dat ze verschijnen. Een barse bas die zich kenmerkt door zijn discipline, geen toon teveel speelt. Het dameskoortje dat de eis om een geweer agressief kracht bij zet. De gitaren tikken en raggen, het orgel blaast terwijl de minimalistische drums er een strakke swing aan geeft. De b-zijde, op de plaat abusievelijk als a-zijde vermeldt, heet 'Out of the blue'. Het is een tikkeltje macaber liefdeslied. De groep heeft zich er een beetje van gedistantieerd, het nummer staat al geruime tijd niet meer op het repertoire. Funky mogen de nummers volgens Cas niet heten, hun muziek noemt hij kortweg New-Wave, zijnde muziek uit de jaren tachtig.
Lavvi Ebbel is eigenlijk niet zo'n plaatwerkenband. De groep heeft een live-reputatie. Erik over Cas: *'Hij doet nogal eigenaardig op het podium, hij gedraagt er zich nogal extravagant. Hij kruipt een beetje tussen ons door, hij laat zich zomaar vallen, hij maakt allerlei vreemde buitelingen. Het gebeurt ook dat hij in de zaal springt en dan een tiental minuten tussen het publiek verdwijnt'*. Cas: *'Ik kan er niet tegen wanneer het publiek niets doet, dan probeer ik wat los te maken'*. Erik: *'En wij moeten de zaak dan maar een beetje rekken. Maar laatst heeft hij toch wel wat klappen gehad van de mensen op wie hij insprong'*. Cas: *'Ja, dat was echt heel goed, toen had ik nog eens wat losgemaakt. Ik kan me zo ergeren aan die mensen in de zaal die u zo staan op te nemen, zo aan het schatten zijn, zo uit de hoogte. Vooral in Brussel trekken we veel van dat soort snobs. In West Vlaanderen is dat heel anders, daar zijn de mensen heel spontaan, daar is het altijd kermis. Daar kun je nog iets vertellen'*
Erik: *'In Nederland snappen ze geloof ik niet dat er hier ook veel gebeurt, dat er zelfs betere dingen gebeuren als in Nederland. Maar misschien ligt dat ook wel aan de Belgen, omdat we te weinig chauvinistisch zijn. We laten te weinig van ons horen, misschien'*.
Cas: *'Ik vind het heel ergelijk dat de Nederlanders, naar mijn gevoel, zo op ons neerkijken, en al bij voorbaat menen te moeten denken dat er in België op het gebied van de moderne muziek wel niets te vinden zal zijn. Die hautaine houding, die minne grappen altijd. In West Vlaanderen daar is het goed, daar komen ook de beste groepen vandaan op dit moment'*.
En publiek is Lavvi Ebbel een grappige en swingende band, een band met veel gevoel voor humor, een beetje ironisch. Maar er is meer Cas: *'Onze muziek leeft, beweegt. We willen limiten overschrijden, de grenzen over. Onze muziek wordt steeds maffer, het gaat van kwaad tot erger. Als groep, als collectief, proberen we steeds nieuwe dingen uit. Nieuwe nummers maken we samen, we jammen wat en gebruiken de mooie dingen die er in voor komen voor een nieuw nummer. Het gebeurt niet bij ons dat er iemand komt met een arrangement of zo, die binnenkomt, iets speelt en zegt dit is een nieuw nummer, spelen jullie er dit en dit bij. De muziek is zuiver van de groep. De teksten zijn van mij. Daarover wil ik kort zijn, die gaan allemaal over liefde, leven of dood. Het kan gebeuren dat ik geraakt wordt door een bepaald politiek gebeuren, of door de honger in de wereld. Door mijn teksten probeer ik een proces van bewustwording op gang te brengen, zodat mensen eens gaan begrijpen wat er aan de hand is in deze wereld. Maar de teksten komen op het tweede plan, de muziek, daar gaat het om. Ik zou het wel mooi vinden als mensen zouden begrijpen dat het belangrijker is te zijn wat je bent, gewoon te zijn, in plaats van zich allerlei dingen aan te trekken. Het leven kan heel plezierig zijn, als je het leeft. Muziek kan mij dat gevoel van welbehagen met het leven geven. Maar iemand anders vindt het weer ergens anders in, maar je moet niet je leven zomaar aan je voorbij laten gaan'*.
In België bestaat er een popprogramma :Hitring. Verschil met onze populaire-muziek televisieprogramma's is dat de inhoud wordt samengesteld door mensen die geen belangen hebben in de platenbusiness. Getracht wordt in het programma een zo'n zuiver mogelijk afspiegeling te geven van de Belgische popmuziek. Iedereen kan bandjes of platen insturen. Die worden door een commissie beoordeeld. In Hitring kan je zelf het senario indienen voor het filmpje dat voor je gemaakt wordt. Met de ideeën wordt rekening gehouden, er is altijd goed overleg tussen de programmamakers en de bands. Erik: *'Het senario voor ons filmpje kwam van de programmamakers. Je ziet ons in een schuilkelder muziek maken, en bewegen en dansen tussen het beton. De flitsen van ons worden afgewisseld met fragmenten van documentaires en speelfilms van oorlogen en atoombom-ontploffingen. Het swingde en leefde wel. Lavvi Ebbel.*
Frans Hemelaar.

Bezetting. Cas van der Taelen: *zang*. Erik de Wit: *drums*. Bea van Ransbeeck: *toetsen*. Luc Pipo Franx: *gitaar en bas*. Kriz van Ransbeeck: *gitaar*. Mark de Wit: *gitaar*. Kritien Dhaeger: *zang*. Jan Weuts: *trompet*. Erik Michiels: *sax*.

GET RECORDS
UTRECHTSESTR. 105
AMSTERDAM

MICK

de mensen moet

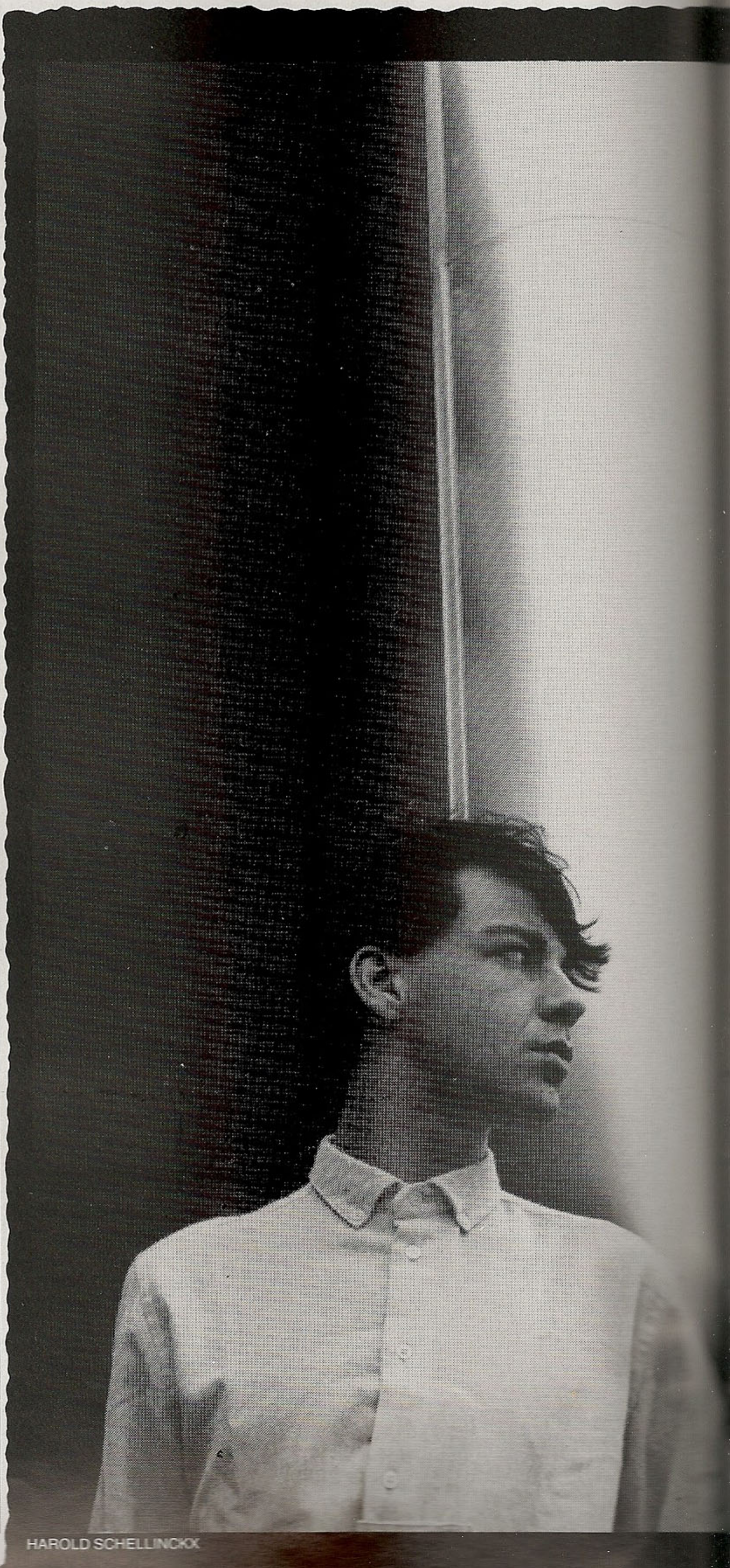

HAROLD SCHELLINCKX

Y MIKE

...ten een beetje kunnen dromen

DE PLAAT HEET SNOWY RED, HET LABEL DIRTY DANCE RECORDS, DE STAD BRUSSEL, BELGIË. MICKY MIKE (OF, IN HET LEVEN VAN ALLEDAG, M. THIEL) DE MAN ACHTER DE MICROFOON EN DE KNOPPEN VAN RITMEBOX, SEQUENCER, SYNDRUM EN SYNTHESIZERS. SNOWY RED (DIRTY DANCE 12 001) LAAT ELECTRONISCHE DANSMUZIEK HOREN, RECHTLIJNIG, ÉÉN-DIMENSIONAAL, STRAK EN SIMPEL. NIET WERELDSCHOKKEND, MAAR BINNEN DE BELGISCHE POPMUZIEK EEN NIEUW GELUID. HET PROJECT IS SUCCESVOL: DE DUIZEND GEPERSTE EXEMPLAREN VERDWIJNEN BINNEN DRIE MAANDEN OVER DE TOONBANKEN. MICKY IS TEVREDEN. MUZIEK MAKEN IS ZIJN LUST EN ZIJN LEVEN EN HET SUCCES VAN SNOWY RED GEEFT HEM DE MOGELIJKHEID OM SNEL ANDERE PLANNEN EN PROJECTEN TE KUNNEN REALISEREN

SOLO

'Tot zo'n jaar geleden heb ik in diverse groepen gespeeld. In de laatste band speelde ik gitaar, bas en zong ik. Maar op een bepaald moment was ik niet meer zo tevreden met de gitaar. Ik probeerde wel al om er andere geluiden mee te maken, maar dat bevredigde met toch niet zo. Ik heb toen een synthesizer gekocht, maar de andere muzikanten in de groep zagen niet zo veel in de richting waarin ik daarmee wilde gaan. Ik ben uit de groep gestapt, heb meer electronische muziekinstrumenten gekocht en ben alleen gaan spelen. Ik heb wel een tijdje geprobeerd anderen daarin te betrekken, maar ik kon eigenlijk niemand vinden wiens ideeën met die van mij overeenkwamen.
Vanaf het begin had ik al het plan om een plaat op te nemen en dat heb ik dan ook zo snel mogelijk gerealiseerd. Heel simpel weliswaar, want ik had geen multitrack. De enige oplossing was daarom alles in één keer spelen en opnemen op een tweetrack, zonder overdubs. Dat kon ik doen omdat ik met de sequencer één synthesizer programmeer, de ritmebox speelt zelf, en de rest kon ik er gemakkelijk bij doen, zang, een andere synthesizer en syndrums.
Alle nummers gaan uit van een bepaald ritme waarop ik melodie en tekst plaats.
Ik denk dat mijn teksten an sich niet zo belangrijk zijn. De klank van de woorden vind ik belangrijker. Ik heb enkele teksten die misschien nietszeggend zijn, maar de combinatie van het geluid en ritme van de woorden met de muziek vind ik interessant. De teksten komen vaak wel voort uit mijn persoonlijke gevoelens, maar ik denk niet dat veel mensen erg geïnteresseerd zullen zijn in mijn gevoelens. Daarom hecht ik eigenlijk steeds minder belang aan de inhoud van de teksten.
Behalve de plaat maken heb ik ook twee optredens gedaan als Snowy Red, in de Beursschouwburg hier in Brussel. Dat was in het kader van de zogenaamde First Belgium Rythmbox Contest, samen met PseudoCode, Etat Brute en Polyphonic Size. Bij de optredens doe ik enkel zang en gebruik ik een tape voor de muziek. Verder word ik geassisteerd door een danser en een danseres en een vriend die foto's maakt op het toneel en projecties doet, aan de ene zijde van dia's, aan de andere zijde projecteert hij polaroids die hij op het podium maakt van mij, de dansers en het publiek'.

Show en image vormen een belangrijk onderdeel van wat je doet?

'Ja, ik vind image heel belangrijk. Ik denk dat de mensen altijd een beetje moeten kunnen dromen. Ik hou zelf veel van mime, dans en acteren en ik denk dat dat een groot voordeel is als je muziek maakt. Mensen willen niet alleen horen, maar ook iets zien. Als je visueel iets te bieden hebt, herinneren ze 't zich later ook beter'.

SFEER

Een van de nummers op Snowy Red heb je opgedragen aan Suicide. . .

'Suicide is inderdaad een van mijn inspiratiebronnen. Iedere muzikant heeft toch zijn invloeden? Misschien was het een vergissing om het op de plaat te vermelden, want nu zijn er mensen die denken dat ik de Belgische Suicide ben en dat is niet de waarheid. 't Is een invloed, niet meer.
Ik denk dat de tweede plaat, waaraan ik nou werk, die vergissing goed zal maken. Mijn muziek heeft zich verder ontwikkeld. Daarom laat ik ook niet bijpersen, die oude muziek is voor mij passé. Binnen de nieuwe muziek werk ik veel meer met sfeer, ik interesseer me tegenwoordig veel voor sfeer. Sommige dingen zijn bijna filmmuziek.
Ik heb een tijd geleden ook muziek voor een theater gemaakt, voor een solo-theaterstuk, gespeeld door een Amerikaanse actrice, dat de storie van Marilyn Monroe verhaalde. Marilyn in dat stuk is niet dood, maar ze leeft nu en ze is 56 jaar en je ziet een vrouw die heel oud is en drugs neemt en drinkt en aan 't eind van d'r leven is. Het stuk heeft vrij lang met veel succes in Brussel gespeeld.
Gedeelten van die muziek wil ik voor mijn nieuwe plaat gebruiken. Verder wil ik ook gitaar en bas spelen, misschien drums en saxofoon, als ik mensen kan vinden. De muziek zal minder koud zijn, ik wil proberen mooie muziek te maken. Op Snowy Red. . . het is vreemd, ik had een boel energie in me in die tijd en die moest ik wegblazen. De eerste plaat is heel hard, niet hard in de zin van hard-rock, maar. . . ik had deze energie in mij en ik had enkele problemen in mijn leven. Die zijn nu verdwenen. Ik moest mij afkoelen. Nu ben ik in een andere fase. Mijn muziek zal net zo veranderen'.

DIRTY DANCE

Dirty Dance Records, het label waarop Snowy Red verscheen, is Micky's eigen onderneming, maar beperkt zich niet uitsluitend tot zijn eigen werk. Als tweede product verscheen onlangs een single van de Brusselse formatie 'Digital Dance' (Treatment/Bad Meeting, Dirty Dance 7 001). Weinig sensationele, maar goed dansbare, aanstekelijke funky rock, en als zodanig wel erg verschillend van Micky's eigen werk.

'D'r zijn zoveel soorten muziek die interessant zijn. Ik hou veel van electronisch, maar ook veel van dingen als dit, white funk. Digital Dance is een formatie die al enkele jaren bestaat, en behoorlijk populair is in Brussel. Ze waren al een tijdje zonder platenfirma en konden niemand vinden die ze wilde tekenen. Ik heb toen besloten om dat te doen. En nu de plaat er is zegt iedereen 'oh ja! Digital Dance is toch wel één van de beste bands in België'. Ik kan echt niet begrijpen dat geen enkel ander label geïnteresseerd was.

Micky blijkt een goede neus te hebben, want ook van de Digital Dancesingle blijkt het verkopen van een persing van duizend een koud kunstje. Of hij van plan is nog meer werk van andere bands op Dirty Dance uit te brengen?

'Ja, zeker, als ik bands ontdek die ik interessant vind en die nog niet bij een andere firma getekend hebben. Ik heb pas geleden een achtsporenrecorder gekocht en ben begonnen met het bouwen van een eigen studio. Als ik groepen interessant vind, wil ik ze uitnodigen om iets te komen opnemen en dat kan dan eventueel uitgebracht worden. Van mezelf verschijnen in ieder geval binnenkort twee platen, eind september een single Relax, en tegen het eind van het jaar de nieuwe elpee'.

PERSONALITEIT

'Ik denk dat het voor mij mogelijk is om langzamerhand met muziek maken mijn brood te verdienen. Het kost me niet veel om die platen te doen en alle geld komt naar mij terug. Ik denk dat het mij lukt omdat ik alleen ben. Voor een groep is het, denk ik, onmogelijk in België, en dat is jammer, want er zijn veel goeie groepen. 't Lijkt alsof de situatie in het Vlaamse deel van België beter is. De groepen daar hebben een circuit, ze treden veel op, helpen elkaar, zijn goed georganiseerd. Ik denk dat de Vlaamse muzikanten intelligenter zijn dan die in Wallonië. Ze hebben meer flair ook. In Wallonië is er geen circuit, geen plaatsen om te spelen, zelfs niet in Brussel. Behalve als voorprogramma van grote groepen en daarvoor moet je al een naam hebben en voordat je een naam hebt moet je optreden. . . enfin, 't is heel moeilijk. Brusselse groepen moeten voor optredens buiten Brussel gaan, en daar kent niemand ze en zeggen ze 'ja, dat is een groep uit Brussel, nee hoor, wij hebben onze eigen groepen die goed zijn'. En in Vlaanderen hoeven ze 't meestal vanwege de taal al helemaal niet te proberen.
Ik denk dat de situatie echter langzamerhand zal verbeteren. Af en toe zien we in Brussel al groepen uit Vlaanderen. Al met al zie ik een goeie toekomst voor popmuziek in België. De Belgische muzikant begint zijn eigen personaliteit te ontdekken'.

Harold Schellinckx

M A R

INE

TEN ZUIDEN VAN DE GRENS
AU SUD DE LA FRONTIÈRE

Wanneer we stijl omschrijven als een manier van uitdrukken en het op smaakvolle wijze gezamenlijke kenmerken onder één noemer brengen als stijlvol, blijken beide begrippen in Nederland een kwalificatie voor slechts weinig en weinigen. Het is een geheimzinnig en moeilijk te vatten iets, dat er bijvoorbeeld voor kan zorgen dat twee dingen die in principe dicht bij elkaar liggen toch in niveau wezenlijk van elkaar kunnen verschillen; het éne nèt even uittilt boven het andere.

Stijl is juist datgene wat iets tot een afgerond geheel maakt; alles klopt. Het is iets wat slechts enkele bands hebben en de meeste zo node missen. Het is iets dat sommige muzikale produkten wel hebben en de meeste ontbreken.

Eén van die producten met 'net dat beetje extra' was een, in Nederland tamelijk moeilijk verkrijgbare, single met daarop de nummers *Life in reverse, Marenas bop* en *Scrub*. Drie wervelende songs, charmant, energiek en fabriqué en Belgique. Een elegante synthese van gitaren, drums, bass, percussie, sax en zang. De naam van deze stijlvolle onderneming: *Marine*. Het personeel: Marc *(sax, trompet en zang)*, Nico *(gitaar)*, Cris *(gitaar)*, Paul *(bas)*, Roland *(percussie)* Bob *(drum)* en, na de eerste single toegevoegd, de uit Engeland afkomstige platinablonde Sarah (ex-Repetition): *zang*.

'Ik heb genoeg van al die doemmuziek, al die muzikanten in lange regenjassen', aldus Sarah, 'er gebeurt wel veel in Engeland, maar er zijn maar weinig echt goede bands'.

Marine op het podium blijkt een belevenis apart: een visueel en muzikaal aantrekkelijke gebeurtenis. Live zien ze eruit als een op hol geslagen big-band. De muziek is een wervelende combinatie van Afrikaanse ritmes, scheurende saxofoons, schetterende trompetten en eigenzinnige funk. Marinefunk, en niet als die zo bekende tot overgeproduceerde disco verworden soort en niet als de middelbare-school-feestjes-funk van een band als Medium Medium, maar fel, mondain, levenslustig en exotisch. Stadsmuziek. Het ritme van verkeer, drilboren en straalvliegtuigen.

'We hebben geen helden maar bewonderen: Saint-Germain, Boris Vian, Matisse, Brigit Bardot, Kim Novak, Frank Sinatra, Midnight Express, The servant Joseph Losey, Dick Bogarde, Mondigliani, video en media. . .' vermeldt een informatie-bulletin van de groep.

Dat lijkt aardig te kloppen met wat we, met Marine op de planken, horen en zien: alle spelers spelen zo hun eigen rol, conform het Marine-script. Over enige tijd zullen de in een Londense studio opgenomen nummers *'Turn up the meter'*, *'Stripped portrait'* en *'The meter is turned off'* verschijnen op een door Les Disques du Crepuscule uit te brengen single.

De laatste songtitel lijkt een dubbelzinnige; Marc heeft inmiddels samen met een gitarist de band verlaten om, waarschijnlijk met mensen van Tuxedo Moon, een nieuw project te beginnen.

Rob van Middendorp

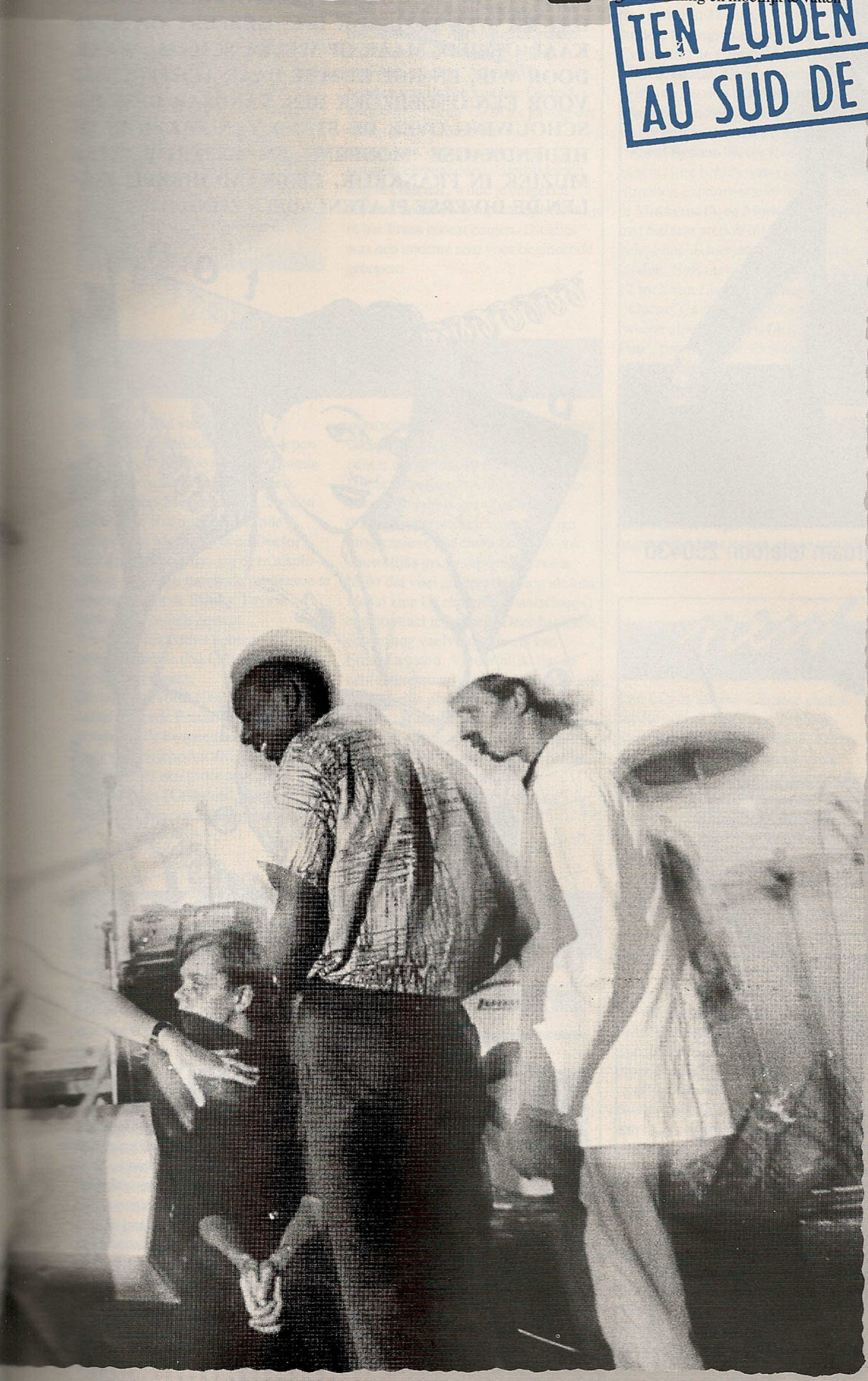

ROBERT BOS, kapper

Wijde Heisteeg 1 Amsterdam telefoon 250430

klok 95.–

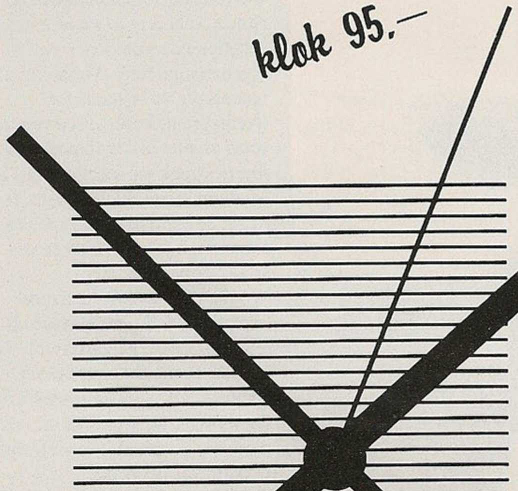

ARTWAVE

ARTWAVE GOVERT FLINCKSTRAAT 116 AMSTERDAM TELEFOON 020 71 41 38

Oscar Smit

PARIJS 10 JUNI 1981. IK ZIE EN HOOR VOOR HET EERST DE FRANSE GROEP TELEPHONE. VERTWIJFELD VRAAG IK ME AF WAAR MEN HIER ZO ENTHOUSIAST OVER IS; WAAROM DEZE MUZIEK DOOR VELEN PROGRESSIEF WORDT GENOEMD. WETEN DE FRANSEN NIET BETER? ALS JE DE RADIO DAAR AANZET ZOU JE DAT HAAST DENKEN. ECHTER, IN DE GOEDE PLATENWINKELS BLIJKT DAT ER WEL DEGELIJK IETS GEBEURT OP MUZIKAAL GEBIED. MAAR OP WELKE SCHAAL, WAAR, DOOR WIE, EN HOE KOM JE DAAR ACHTER? TIJD VOOR EEN ONDERZOEK DUS. VANDAAR DEZE BESCHOUWING OVER DE STAND VAN ZAKEN IN DE HEDENDAAGSE MODERNE EN EXPERIMENTELE MUZIEK IN FRANKRIJK. LEIDRAAD HIERBIJ ZULLEN DE DIVERSE PLATENLABELS ZIJN.

het begin

Tekenend voor de situatie is dat op één van de eerste kleine zelfstandige Franse labels uit die tijd, **Skydog** (inmiddels ter ziele), alleen maar buitenlands materiaal uitkwam. De enige Franse single was van **Asphalt Jungle (Planté comme un privé)**, terwijl verder een verzamelelpee een idee probeert te geven van de stand van zaken in 1978 (**Skydog Commando**, met o.a. **Lou's, Dogs, Electric Callas**).

Bij de grote maatschappijen deden groepen als **Bijou** en **Telephone** het echter goed. Muzikaal gezien zijn deze alleen in het begin enigermate interessant, nu zijn ze verworden tot vervelende (hard) rock epigonen.

In 1977 waren er in Engeland twee Franse groepen die in het toenmalige clubcircuit veel optraden. **Little Bob Story**, met hun ietwat punkachtige rhythm and blues, was het meest invloedrijk. De **Stinky Toys** (met **Jacno**) waren ook regelmatig in Londen te vinden. Zij waren daar toen

even bekend als de eerste Engelse punk groepen.
Andere muzikanten die hun heil buiten Frankrijk zochten waren **Metal Urbain** en **Marie et les Garçons.** **Metal Urbain** was met hun single '**Paris maquis**' nota bene de eerste plaat-uitgave van Rough Trade! Ondanks hun afwezigheid en het moeilijk verkrijgbare plaatmateriaal waren ze erg populair in Frankrijk. In 1979 waren ze nog 'groep van het jaar' bij het muziekblad **Rock et Folk.** **Marie et les Garçons** hadden in 1978 in Engeland een klein cult-hitje met **Attitude/Re-Bop.**

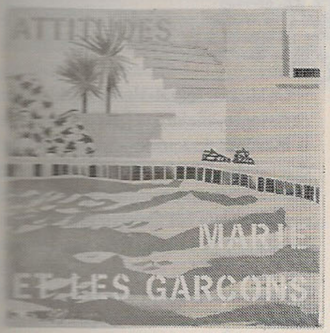

Deze groepen waren hun thuisland ontvlucht om hoger op te komen. Ging dat daar dan niet? Nee, in Frankrijk was het klimaat voor nieuwe groepen erg slecht. De Fransen missen muzikale roots. Behalve het maken van 'chansons' bestaat er geen muzikale traditie. Alle impulsen moeten van buiten komen. Dit had, vooral in de jaren 77-78 tot gevolg dat er een groot gebrek was aan apparatuur, oefenruimtes en concertgelegenheden. Hierbij kwam nog het feit dat, wilde je enigszins bekend raken en een plaat opnemen, je in het Frans moest zingen. Dit alles was een enorme rem voor beginnende groepen.

1981

Hoe is de stand van zaken tegenwoordig? Allereerst de groepen uit het begin: van de toen interessante groepen bestaat er praktisch geen enkele meer! **Metal Urbain** is uiteen gevallen in wat minder bekende groepen als **Metal Boys** en **Doctor Mix and the Remix.** Bij deze afsplitsingen is weinig muzikale progressie te bekennen. Uit de **Stinky Toys** is **Jacno** naar buiten gestapt. Voornamelijk op het gebied van platenproduktie (bij **Celluloid**) heeft hij naam gemaakt.
Zo ongeveer rond 1980 is er een kentering in de Franse new wave gekomen. Er kwamen meer groepen en meer mogelijkheden om een plaat op te nemen. Er is een groot aantal independents (**Celluloid, Punk, New Rose,** etc.) en ook bij de grote maatschappijen kunnen meer groepen onderdak vinden. Nog steeds blijkt echter dat de distributie van de kleine labels te wensen overlaat; er bestaan voor deze labels geen fatsoenlijke distributienetwerken en de weinige progressieve platenwinkels zijn ook nauwelijks georganiseerd. Tevens blijkt dat veel groepen het nog als hun ideaal zien bij een grote maatschappij een contract te krijgen. Deze hanteren echter nog veelvuldig de eis van Franse teksten. Verder blijkt dat de echt interessante dingen uit slechts een aantal grote plaatsen komen zoals **Nancy, Rennes** en **Rouen.** Daarbuiten, in de provincie, gebeurt nauwelijks iets. Zelfs **Parijs** heeft wat dit betreft nauwelijks iets te betekenen. Concertgelegenheden zijn er nog steeds niet veel.

celluloid

'Musique et communication' is het motto van één der grootste van de Franse independents, **Celluloid.** Naast veel Frans werk zijn de buitenlandse groepen in hun katalogus met meer dan 100 titels, echter oververtegenwoordigd. Men mikt hierbij vooral op progressieve groepen als **Material, Tuxedo Moon** en dergelijke. Hiernaast zijn **Magma, Henry Cow** en **Gong** ook nog steeds leverbaar. Tevens komen er een aantal reggaeplaten op de lijst voor. Wat de Franse groepen betreft kan wel worden gesproken van een kenmerkende labelstijl: een soort electronische (synthesizer) swing. **Braque, Mathematique Moderne** en **Jacno** zijn hier sprekende voorbeelden van. Vooral op de single van **Jerome Braque (Petite Jeanette)** komt die

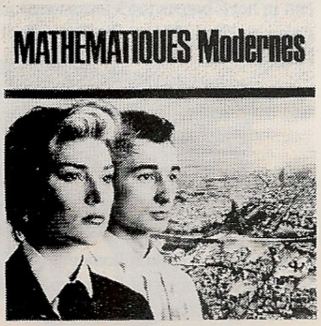

swing goed naar voren. Niet alleen instrumentaal maar ook qua tekst:
'Ce soir on fait la fête, on va au ball musette. Je vais voir ma minette, . . .ma petite Jeanette'.
Jacno heeft op zijn eerste elpee (**Rectangle**) de aanzet gegeven tot dit soort dansbare muziek. Hij volmaakte dit op een uiterst commerciële manier met de productie van **Lio's 'Ammoureux Solitaires'** (een single die hij overigens aan een grotere maatschappij verkocht) en op zijn elpee samen met **ex-Stinky Toys** zangeres **Elli. Jacno** produceerde ook **Mathematique Moderne** en zelfs reggaezanger **Errol Dunkley** maakte met hem een 12 inch.
Andere belangrijke namen bij **Celluloid** zijn **Claude Arto** en **Jean Marie Salaun.** Eerst genoemde is de helft van het duo **Mathematique Moderne** en heeft ook al een solo single gemaakt onder de naam **Arto ('Kwai System/Betty Boop').** Hierop gaat hij met behulp van synthesizer en ritmebox experimenteler te werk dan in **Mathematique Moderne.** Samen met **Salaun** werkte hij in gelegenheidsformaties als **Spions** en **Codek. Salaun** zelf is te horen op de 12 inch van **Les Orphelines ('Oscar'),** terwijl hij onlangs de tweede elpee van **Artefact, 'Agit Pop',** produceerde. Ook op **Celluloid** is de elpee van de twee saxofonisten van **Marquis de Sade** te vinden (**'Anches Doo Too Cool').**
Naast de distributie van eigen platen draagt men ook zorg voor de verspreiding van anderen. Van het recent uitgekomen plaatwerk zijn de elpee **'Tazartès Transport'** en de 12 inch van **Un Departement** ongetwijfeld het meest interessant. De elpee is wel erg bijzonder. De geheel doorzichtige plaat is gestoken in een eveneens transparante hard plastic hoes. Hierop staat als enige aanwijzing in kleine zwarte letters de naam van de groep, of plaat. Uit de groeven klinkt een grote diversiteit aan klanken. Naast veel gesproken woord (al of niet vervormd), komen vele synthesizer-geluiden voor.
Sommige 'melodiën' klinken bijna (Midden) Oosters.

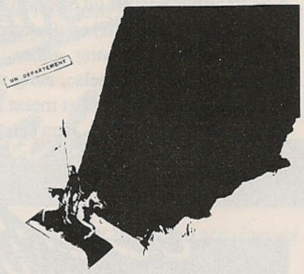

Un Department is een driemansformatie uit **Orleans.** Hun inspiratie halen ze volgens hen bij o.a. **Fellini, Bowie en Joy Division.** Het geluid wordt voornamelijk door een synthesizer bepaald, die op kant één tamelijk melodieus klinkt terwijl op kant twee het meer experimentele voorop staat. Met **Fellini** delen ze de liefde voor vrouwen: al de zes stukken op de plaat hebben de naam van een vrouw.

new rose

Een van de nieuwste Franse platenlabels is **New Rose** van de gelijknamige Parijse platenwinkel. Tot nu toe zijn er slechts een zestal titels verschenen. Drie hiervan behoren toe aan de herboren Australische **Saints.** Grootste succes van het label is ongetwijfeld de elpee van de persooon die zich schuilhoudt achter de naam **Charles de Goal.** Hier op komen we naast wat steviger nummers als **Dans Le Labyrinthe** en **Hang on to yourself** ook wat langzamere nummers tegen met een vaak wat dreigende sfeer;
Je dois étrangler les idées
qui me font peur, me font pleurer
(uit **l'Homme pierre**)
Speciaal voor Nederland is van de elpee **Radio On** op single uitgebracht (niet op **New Rose**). Het nummer met een tamelijk monotone zang, eindigt in een soort instrumentale dub van het gezongen deel.
Het tweede, en tot nu toe laatste Franse

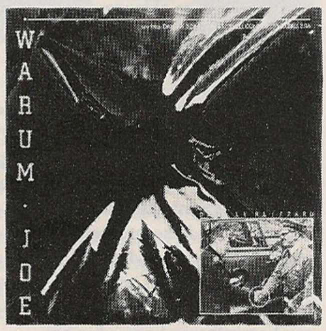

produkt op het label is de 12 inch single van **Warum Joe, Dans le Blizzard:** een plaat met soms punkachtige gitaar- en synthesizer-muziek. Zo af en toe zijn de teksten zelfs aardig geëngageerd. Onlangs verscheen op het label een nieuwe elpee van de **Troggs** en staat een plaat van **Willie Loco Alexander** op uitkomen.

punk

Nog kleiner dan **New Rose,** maar puur Frans, is **Punk Records** uit **Nancy.** Het heeft slechts vijf singles uitgebracht. Naast de wat mindere van **Nec** en **Ultra, Matrix** (in mooie driehoekige hoes) en de laatste release **Cerbere,** zijn die van **Kas Produkt** het meest opvallend.

Kas Produkt bestaat uit **Spatsz** *(synthesizer, ritmebox)* en de Argentijnse **Mona Soyoc** *(zang, gitaar, piano)*. Naast de, Engelse, zang van **Mona** is de synthesizer het meest kenmerkende in hun geluid. Hun eerste single **Mind/Black Noir** is een aanloop naar de tweede; er wordt nog wat rommelig en langzaam te werk gegaan. Dat is op **Take me tonight** wel anders. Na een denderende donkere synthesizer breekt een bijna wanhopig gezang los:
Sometimes I break loose like a lover machine.
When I'm in the mood it's a big halloween.
Take me, take me, take me tonight.
Binnenkort schijnen ze een 12 inch op te gaan nemen met **Gerard N'Guyen,** connaisseur van de Franse muziek en mede oprichter van het muziekblad **Atem.** Mensen van **This Heat** zullen waarschijnlijk de co-productie doen.

deficit

Het is bekend dat kleine, zelfstandige labels meer aan de vormgeving kunnen doen dan de op massaproduktie gerichte grote maatschappijen. In Frankrijk uit zich dit op twee manieren. Ten eerste: de vormgeving van de hoes zelf. Ten tweede: de vorm van de hoes van een plaat. De binding tussen hoes en strips is in dit land der bande dessinée soms erg nauw. Onlangs verscheen bij **Celluloid** de elpee van **Dominique Grange;** muzikaal gezien niet interessant, maar vanwege de prachtige, door **Tardi** getekende hoes zullen velen er moeilijk van af kunnen blijven.
Het **Bazooka** team, met o.a. **Loulou** en **Kiki Picasso,** kreeg internationale erkenning met de hoes van **Elvis Costello's Armed Forces.** In hun thuisland zijn ze al langer bezig, behalve met strips ook met andere dingen. Kijk maar eens naar deze ontwikkeling: de single hoes van **Asphalt Jungle** (op **Skydog**), naar de hoes van **La Perversita** (elpee op **Invisible Records**) en de verpakking van de single van **Throbbing Gristle** op **Sordide Sentimental.**
De vorm van de hoezen behoeft niet traditioneel te zijn. **Matrix** bracht al een single uit in een driehoekige hoes. Maar wat te denken van een single in een kameelharen hoes, of in een bouwpakket zakje! Voor deze laatste gimmiks zijn de drie heren van **Illusion Production** verantwoordelijk. **Illusion Production** handelt van uit een onderstroom, de zogenaamde wetenschappelijke underground ('souterrain scientifique'). Hun bedoeling lijkt te zijn: door middel van kunst aanvallen van de samenleving:
Au fond du souterrain on réforme la vie
(uit **Chant du Front de l'Est)**
Dit alles gebeurt op een tamelijk ludieke manier. Ze houden ons beelden uit het verleden voor om daar in de toekomst gebruik van te kunnen maken en er wat van te kunnen leren. Bij deze 'tekorten uit het verleden' (**Deficit des Annees Anterieur**) staat het begrip oorlog centraal. *Oorlog is een bepalend element in de geschiedenis der mensheid,* volgens **Illusion Production.** In hun produkties uit zich dit o.a. in verhalen over spionnen, geheim agenten (Jack Flash), het gebruik van Russische en

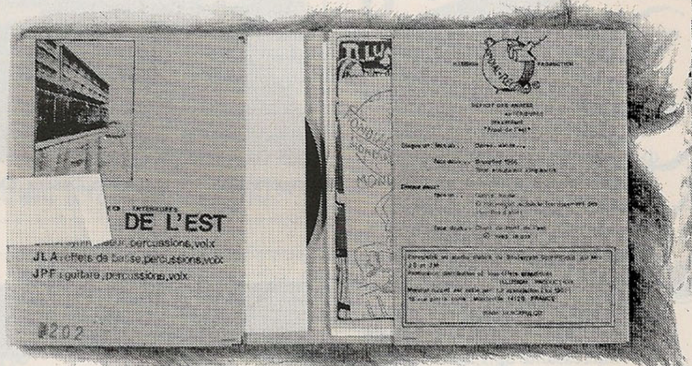

Japanse namen (Kashima Airport) en zelfs een oproep om deel te nemen aan de derde wereldoorlog.

De muzikale uitvoerenden zijn: **Deficit Des Annees Anterieur.** De groep bestaat uit de drie oprichters van **Illusion Production: JPF** (gitaar, percussie en stem), **SMH** (synthesizer, percussie en stem) en **JLA** (basgitaar en diverse objekten). Per plaat worden ze soms door anderen geassisteerd. Van deze groep zijn een zestal werken uitgegeven, ieder met een ander thema, veelal genummerd en in een unieke verpakking (meestal handwerk).
De eerste uitgave, IPOO1, is een C60 cassette met veel gitaar electronica. Na de eerste oplage is er recentelijk een heruitgave van 52 stuks geweest.
IPOO2 is een single in een plastic zakje, met o.a. bijgeleverd een klein soldaatje, een stuk kauwgum en een bouwpakketje voor een vliegtuig. Met de attributen stelt men je in staat je eigen oorlog te beginnen. De single **Jets over Kashima Airport/Miss Vandann,** bevat vrij monotone muziek. Op de voorkant zijn dat rustige synthesizer- en gitaargeluiden en op de achterkant is dat de eindeloze herhaling van de titel

IPOO3, **Front de l'Est** is een dubbelsingle; verkrijgbaar in drie soorten verpakking: een harige (kamelenhaar?), een geverfde kartonnen (al dan niet geribbeld) en een bepleisterde kartonnen. Bijgeleverd wordt een korte strip over de spion Jack Flash. Spionage, koude oorlog en Vietnam/ China staan centraal in de tekst. De muziek verschilt niet veel van het vorige produkt: monotoon en eenvoudig. Er wordt gebruik gemaakt van vervormde stemmen en zelfs is er een in het Chinees (of Vietnamees) gezongen lied **(Chant du Front de l'Est).**

IPOO4, **Bacterial-Voice-Epidemia** is een single, die nogal gewoon verpakt is in een klein kartonnen doosje. Het drietal van **Illusion Production** wordt hier bijgestaan door **Joel Hubaut,** de oprichter van het **Centre Kulture Kontrol Epidemia.** Golven van synthesizergeluiden worden afgewisseld door op de voorkant een Russische (?) tekst en op de achterkant een in het Duits opgelezen tekst. Het werkstuk heeft een tamelijk steriel karakter.

IPOO5, **Aventures en Afrique,** is de laatste plaatproduktie. Als bijlage vind je hier een spel waarmee ontdekkingsreizigers zo veel mogelijk schatten uit de Afrikaanse jungle kunnen vergaren. De single zit tussen twee met verpakkingsmateriaal beplakte stukken karton. De vier titels van dit epeetje, **Reine Africaine** (met vermelding van **Humphry Bogart), Radio Tombouctou, Guawa** en **Motorrad in Africa,** zeggen al genoeg over het thema van deze single.
De meest recente uitgaven, IPOO6, schijnen twee met de hand beschilderde cassettes te zijn getiteld: **Ecole Classique Anfractuosite.**
Tenslotte, geeft IP ook nog een blad uit, **Sensationnel,** met o.a. strips.

sordide

Ook bij het uit **Rouen** komende **Sordide Sentimental** is de presentatie van hun produkten een belangrijk punt. De singles worden allen uitgegeven in een soort langwerpige folder waarin tekst en foto's. Het label werd in 1978 door **Jean Pierre Turmel** en **Yves von Bontee** opgericht. De belangrijkste gedachte erachter is die van het presenteren van een 'gesamtkunstwerk'.
Naast muziek betekent dit, ook foto's, tekeningen, een geschilderd werkstuk en veelal een stuk tekst. Bij de vormgeving wordt het Bazooka team vaak ingeschakeld. Naast **Throbbing Gristle, Billy Synth, Bizarros** en **Durutti Column** is **Ptôse Production** de enige Franse groep. Op hun één kantige single staat het enigszins monotone **Women in the moon.**

bain total

Bain Total is een label dat zich voornamelijk bezighoudt met de zogenaamde 'artistes souterrains'. Dat wil zeggen diegenen die buiten de commercie der grote maatschappijen willen blijven. Toen ze in 1977 begonnen werden ze als zeer avant-gardistisch beschouwd. Tegenwoordig nemen ze nog steeds een unieke plaats in tussen de diverse labels. Het label houdt zich voor een groot deel met electronische muziek bezig (**Die Form, Krylon Hertz**) maar van dit concept wordt af en toe afgeweken (zie o.a. **Clock DVA** en **Lucas Trouble**). De muziek wordt uitgegeven op singles, cassettes en op een tweetal verzamelelpees. Hiernaast is ook een groot aantal grafische produkten te verkrijgen waaronder affiches, foto's, visitekaartjes en tijdschriften. Zelfs is er een Bain videotape.
Het paradepaardje van het label is de Franse groep **Die Form** met **Eva Johanna Reichstag** en **Phillipe Fichot.** Hun muziek, die bestaat uit een mengeling van synthesizer- en stemgeluiden, is te vinden op één single **Zoophilic Lolita/Tanz,** en twee C60 cassettes. Op dezelfde lijn kunnen we **Krylon Hertz** plaatsen met hun twee C30 cassettes.
Een optreden van deze twee groepen vorig jaar schijnt vanwege de extreme muziek en moeilijke films in een puinhoop geëindigd te zijn. **Lucas Trouble** maakt vergeleken hierbij gewone muziek. Op zijn single **El Verolo,** is de pompende gitaar tussen de tekst het belangrijkste instrument.

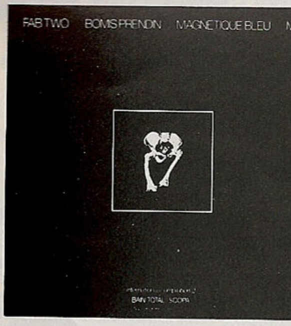

De twee verzamelelpees (**Compilation Internationale no 1&2**) geven een goed beeld van het label. Speciaal hierop zijn de enkele buitenlandse groepen als **Bomis Predin, Clock DVA** en **Fab Two.**
Omstreeks deze tijd zullen de singles uitkomen van **Magnetique Blue** en **Dead Heat.** Het nummer van deze laatste groep **Damnée petite Sophie,** kwam al eerder op single uit bij **Brain Records.** Verder zullen er wat films en cassettes uitkomen, waaronder twee Belgische producten; **Pseudo Code** en een **Cassette gazette** (fanzine op cassette).
Ook van de groep **Ptôse production,** te vinden bij **Sordide Sentimental,** zal een cassette verschijnen. De groep bracht al eerder een reeks van cassettes onder eigen beheer uit met een sterk gelimiteerde oplage. Tenslotte zal er nog een erg interessante verzamel-cassette verschijnen met, naast de van het label bekende groepen, ook namen als **Un Departement, Vinyl Junkies** en **Radio Romance.**

andere kleine labels

Naast de in het voorafgaande genoemde labels zijn er nog enkele die een kleine releaselijst hebben of die wat minder interessant zijn maar toch de moeite waard om even aangestipt te worden. Allereerst **ZE,** een Frans-Amerikaanse aangelegenheid. Bij de nog op **ZE**) ook **Lizzy Mercier Descloux** en de groepen **Casino Music** en **Suicide Romeo.**
Meer de moeite waard is het in **Ivry** zetelende **Invisible Records,** een label met veel synthesizer muziek. Hier komen we groepen tegen als **Industrielles Modernes, Retour à**

Franse tak zijn eveneens groepen te vinden die opereren binnen het bekende ZE-genre van een soort disco-new wave. Dat zijn naast **Marie et les Garçons** (de groep is overigens uiteen gevallen, alleen **Les Garçons** zitten **Marseille, Illitch** en **La Perversita.**
De laatstgenoemde plaat is alleen al vanwege de fraaie erotische tekeningen van het Bazooka-team de moeite waard. Ook de tekst is sterk erotisch. De rustige muziek en de zwoele stem geven de plaat een bijna perverse sfeer.
Het meest recente werk, de elpee **The Call,** op dit label komt van de groep **Inc.** Op hun witte plaat in een eveneens blanke hard-plastic hoes staat boeiend klinkende muziek, ondanks het vrij traditionele instrumentarium.
Gig is een blad dat voornamelijk muzikale informatie geeft. Dit jaar is naast het blad ook een platenlabel **Gig** opgericht. De eerste single, van de groep **Nurse** uit **Rouen,** is enigszins punk-achtig. Of de andere uitgegeven singles van **Tangerine, Soggy** en **Les Crabes** ook binnen dit genre vallen is mij onbekend.
Uit **Le Havre** komt het label **l'Invitation au Suicide,** opgericht door **Yann Farcy** die ook werkte bij **Sordide Sentimental** en **Mary Lemeur.** Presentatie en exclusiviteit staan hier hoog in het vaandel. Na de uitgave van twee Engelse groepen **Storm Bugs** (zie Vinyl 5) en **Citizen UK** komt binnenkort een nieuwe single van **Dead Heat** uit (**Edgar Allan Poe?**)

grote labels

Ook bij de grote labels zit modern talent, zij het dat dat lang niet zo opzienbarend is als bij de kleinere labels.
Marquis de Sade (EMI) wordt door vele Fransen beschouwd als dè eigentijdse experimentele new wave groep. In feite echter is hun muziek niet echt vernieuwend (wel voor de nog erg traditioneel gerichte Fransen) en klinkt ze vaak zelfs wat gedateerd. Ze zingen in het Frans en Engels (soms in één nummer).

Op hun eerste elpee **Dantzig twist** doet de groep uit **Rennes** sterk denken aan **Television.** De plaat gaat gebukt onder een zwakke produktie. De instrumenten zitten te dicht op elkaar, waardoor ze nauwelijks te onderscheiden zijn. Op **Rue de Siam** is dit veel beter geregeld. Hierdoor komen de op deze plaat veelvuldig gebruikte saxofoons (**Herpin** en **Paboeuf**) beter tot hun recht. De groep is op deze plaat bij vlagen erg sfeervol.
WC3 speelde vroeger punk, nu is de muziek door het gebruik van een synthesizer wat minder ruig en opener geworden. Ze brachten op **CBS** een 12 inch uit. **Moderne** maakte een elpee bij **Ariola,** met nogal op **Kraftwerk** lijkende muziek. De **Tokow Boys** hebben nog geen elpee uit; slechts twee singles bij **Virgin.** Hiervan is de laatste verreweg het leukst. **Petite Rockette** (waarvan ook een 12 inch versie) heeft je direkt in de ban, voornamelijk door de hoge stem van het zangeresje en de saxofoon.

Taxigirl tenslotte, is een groep die uiterst ongecompliceerde dansmuziek maakt. Vooral de invloed van de toetsenman, **Laurent Sinclair** is duidelijk hoorbaar. Hun reeds uitgekomen singles zijn gebundeld op een (**EMI**) compilatie elpee met oa. hun hitje **Cherchez les garcons.**

synthesizers

Naast de eerder genoemde groepen als **Die Form, Dead Heat** en **Tazartes Transport** zijn nog meer Fransen de weg ingeslagen der experimentele muziek. **Coma,** met één elpee op hun conto is zo'n groep. Echter ook **Art en Technique** brengen op hun elpee **Clima-X** een keur van electronische en synthesizer effecten naar voren. Recentelijk kwam ook een single uit **'Putsh in Memorium'.** Hun elpee is praktisch geheel instrumentaal. Dat geldt ook voor de 10 inch **Video Adventures.** Hier zijn eveneens experimentele synthesizer- en gitaar geluiden te beluisteren, met af en toe zelfs herkenbare melodieën, bijvoorbeeld **Telstar** (zie ook Vinyl 5).
La Fondation is een cassette met twee maal negen stukken muziek, van elk één minuut. Deze zijn door telkens andere personen in elkaar gezet. Ze zijn erg verschillend van karakter met veel electronica en verdraaide stemgeluiden. Natuurlijk staat er ook een soort alternatieve versie van het Franse volkslied op (**Le Vert** van **Denis Courtot**). De cassette is verpakt in een plastic zakje met een puzzeltje.

TEN ZUIDEN VAN DE GRENS
AU SUD DE LA FRONTIÈRE

toekomst

Een aantal groepen vormt doordat ze nog geen plaat hebben gemaakt of op het punt staan er een op te nemen de toekomstige lichting van de Franse new wave. Onder hen lijken een aantal erg interessante zich schuil te houden.
Allereerst: **Orchestre Rouge;** misschien nog niet zo bekend door hun muziek maar meer door het feit dat ze politiek getint zijn. Zo speelden ze op **Rock Against Giscard** concerten. Ze hebben een Amerikaanse zanger **(Theo),** komen uit Parijs en gaan binnenkort naar **Rennes** om er in de studio van **Marquis de Sade** een plaat op te nemen.
Ditzelfde zal ook de groep **Rita Mitsouko** doen. Dit tweetal maakt muziek waarbij synthesizer en ritmebox overheersen. In dezelfde categorie valt **First Line** uit **Rouen.** Ze doet af en toe denken aan **Cabaret Voltaire.** Waarschijnlijk zal spoedig een plaat of cassette bij **Ponce Pilate Records** worden uitgebracht.

dans la ville

Opvallende tendens is dat alles zich buiten **Parijs** blijkt af te spelen. **Parijs** is muzikaal gezien nog een achtergebleven gebied. Een groepencircuit is er niet en er zijn nauwelijks concertgelegenheden, behalve dure discotheken als **Palace,** of grote hallen met duizenden plaatsen.
Een stad met een zeer levendige muzikale scene en een voorbeeld van hoe het zou moeten zijn is **Rennes.**
Velen in Frankrijk, met het blad **Rock et Folk** voorop, beschouwen dit als hèt centrum van de hedendaagse moderne muziek. De groepen die hier vandaan komen hebben praktisch allen één ding gemeen: er zit altijd wel een lid of ex-lid van **Marquis de Sade** in. De groepen lijken zodoende een grote familie.
Hoofdrolspelers hierbij zijn de twee saxofonisten van **Marquis de Sade, Herpin** en **Paboeuf.** Ze spelen bij live optredens met bijna alle groepen mee. In het voorjaar kwam hun eigen elpee uit, **Anches Doo Too Cool,** met daarop compleet andere muziek dan dat ze normaal spelen; meer van freejazz. In de zomer hadden ze samen met de drummer van **Marquis de Sade** onder de naam **Sax Pustuls,** een hitje met een uiterst commerciële single.
Veel van de groepen hier zijn bekend geworden via groepenavonden, de zogenaamde **Transmusicales de Rennes. Frakture** is zo'n groep. Ze zijn geheel in de ban van het Duitsland van tussen de wereldoorlogen. Op hun nog te verschijnen plaat zal dan ook alleen in het Duits gezongen worden.
Andere groepen uit **Rennes** zijn: **James Bond** (met een zangeres van 13 jaar), **Les Nus** en zanger **Etienne Daho.** Muzikaal bekeken lijken de ontwikkelingen in Rennes eigenlijk niet zo interessant. De Fransen hebben een grote waardering voor **Marquis de Sade,** en alles wat daarmee te maken heeft zullen ze dan ook snel te gek vinden. Echt muzikaal vernieuwend is het allemaal niet zo.
Dat lijkt me wel bij een aantal groepen uit **Rouen** het geval. **CKC** en **First Line** zijn bijvoorbeeld veel progressiever met synthesizers bezig dan de mensen uit **Rennes.** In de stad zijn twee lokale platenlabels gevestigd; **Ponce Pilate Records** en **Melodie Massacre.**
Ponce Pilate is landelijk bekend geworden door hun single van **Oenix, Ils veulent coucher avec Sheila.** Deze single is verboden omdat de platenmaatschappij van de zangeres **Sheila** de plaat te beledigend vond voor haar. De groep **CKC** met hun single **20h25** zit ook op dit label. Spoedig misschien uit op dit label de muziek (op plaat of op cassette) van **Retour du Taxi** en **Straight,** beide uit ongeveer dezelfde experimentele richting als **First Line.** De twee groepen **Ox** en **Gloire Locale** op **Melodie Massacre,** maken wat meer rockachtige muziek. Andere groepen uit **Rouen** zijn: **France Angleterre, Nouveaux Riches, Coolies** en **Nurse,** deze zijn echter wat minder vooruitstrevend bezig dan de groepen op **Ponce Pilate.**

information

De stand van zaken in de Franse new wave nog eens overziend, zijn er een aantal positieve dingen op te merken. Als eerste kan gezegd worden dat er sinds eind jaren zeventig een respectabel aantal independants opgekomen zijn **(New Rose, Punk, Gig** etc). Verder blijken enige labels zich een specialisatie toegemeten te hebben **(Sordide Sentimental, Bain Total, L'Invitation au Suicide),** waardoor ze bijna een unieke plaats innemen in het hele kleine-label gebeuren. Tenslotte is er sprake van een golf van nieuwe groepen **(CKC, Kas Produkt, Rita Mitsuko, Un Departement etc.)** die voor de nodige injekties in de Franse muziek kunnen zorgen of al gezorgd hebben. Dit alles heeft echter nog een te locale reikwijdte. Wat ontbreekt is een goed opgezet groepencircuit en voor de platen, een alternatief distributie netwerk. Dit laatste is natuurlijk alleen mogelijk als er meer platenwinkels komen, die deze muziek willen verkopen. In Parijs is er maar één zaak waar ze uitgebreid binnen- en buitenlandse new wave verkopen: **New Rose** (Rue Pierre Sarrazin 7). Vlak hierbij, om de hoek, is **Joseph Gibert** (Blvd St Michel 26-30) die ook enigermate in Franse independents handelt. In de buurt van de twee eerste genoemden ligt **Crocodisque** (Rue des Ecoles 42). Ze verkopen voornamelijk 2e hands platen, met ook veel new wave.
Ditzelfde kun je vinden bij **USA Records** (Rue de l'Arbre Sec 50), deze is echter meer gespecialiseerd in collectors. Het minst duur zijn de platen meestal bij de **FNAC.** Hun grootste vestiging, in het Forum des Halles, heeft een grote keuze aan Franse new wave. Tenslotte op de twee vlooienmarkten, bij **Montreuil** en **Porte Clignancourt,** daar zijn de platen het goedkoopst. Vooral op de tweede staan een flink aantal platenstalletjes, waar ze naast veel oud werk ook het nieuwste hebben.
In **Rouen** is **Melodies Massacre** (Rue Massacre 5) de progressieve platenzaak, terwijl in **Rennes Rennes Musique** (Rue de Marechal Joffre 19) die rol vervult.

bladen

Met de muziekpers is het slecht gesteld in Frankrijk. Bladen als **NME** en **Vinyl** bestaan er niet. De twee grootste bladen zijn **Rock&Folk** en **Best.** Beide lijken nog jaren achter te lopen en volgen wat de new wave betreft alleen de meest populaire groepen. Voor de ontwikkelingen in eigen land zijn slechts een paar pagina's beschikbaar. Iets beter is het blad **Gig.** Als gratis informatieblad voor Parijs begonnen, is het nu landelijk te koop. Na een hardrockperiode te hebben doorgemaakt, richt het zich nu weer een beetje op de new wave, waarbij ook de ontwikkelingen in België in de gaten worden gehouden.

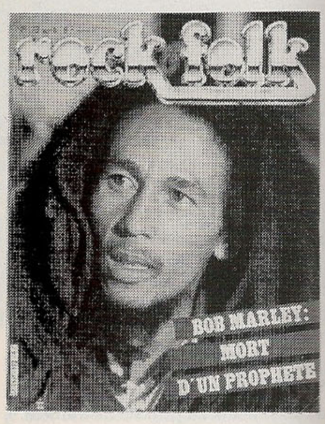

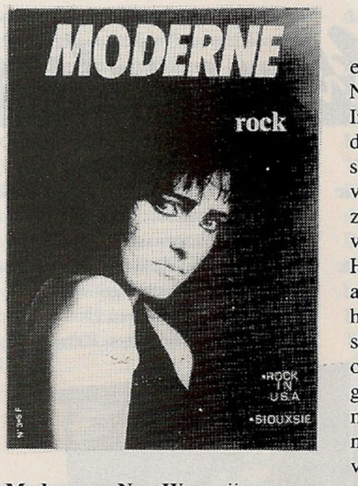

Moderne en **New Wave** zijn een beetje art-achtige bladen, met veel foto's. Ze schrijven echter op een positieve manier over de progressieve muziek. De bladen zijn alleen in Parijs verkrijgbaar. Het blad **S.L.A.** beslaat de regio **Rouen** en staat vol locale informatie over nieuwe groepen. Eén van de oprichters van het inmiddels ter ziele zijnde blad **Atem, Pascal Bussy,** start in het najaar samen met de Nederlander **Paul Bolten** ook weer een nieuw blad, met in het eerste nummer een flexi-disc met een Franse en Nederlandse groep (ex Mecano leden?) Informatie over Franse muziek is er dus wel, echter ze is kwalitatief erg slecht en bovendien wat moeilijk te vinden; alleen **Rock&Folk** en **Best** zijn bij alle tijdschriftenstalletjes te verkrijgen.
Hetzelfde verhaal kan worden afgedraaid voor de radio en televisie, hier is de toestand nog hopelozer. De situatie is zelfs nog slechter dan bij ons, vooral bij de televisie. Het enige goede programma met veel livemuziek werd van de zaterdagmiddag naar de zondagochtend verplaatst en verdween spoedig hierna van het scherm.
Op de radio zijn twee interessante programma's: **Libre service** op **Radio Sept** (zondag 22-24 uur) en **Feedback** op **France Inter** (21-22 uur zaterdags.)
Deze situatie is dus treurig, vandaar dat het aantal radiopiraten snel aan het toenemen is. Mede door de positieve houding van Mitterand hiertegenover. Misschien zijn zij in staat een positieve bijdrage te leveren aan de hedendaagse progressieve Franse muziek.

sordide sentimental

In de huidige muziek bekleedt het Franse label Sordide Sentimental een aparte plaats. Platen van dit label zijn gewilde verzamelobjecten; door de kleine oplage (ten hoogste 2730) en de in het oog springende vormgeving van de hoezen.

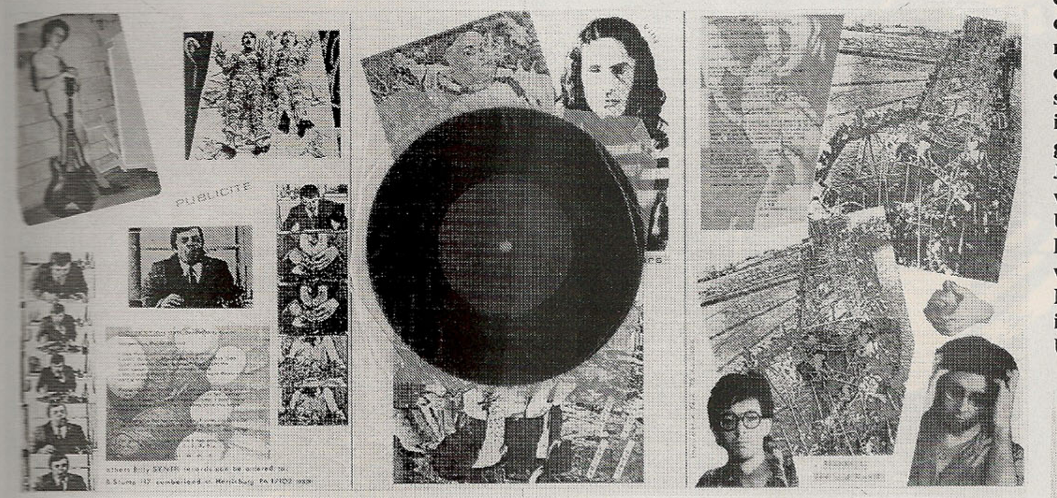

Belangrijk is dus de presentatie van de Sordide Sentimental singles, tijdschriften en – misschien binnenkort – videobanden. Platen worden uitgegeven in een langwerpige folder met teksten, foto's en tekeningen. Alles is op elkaar afgestemd en luxueus uitgevoerd.
Dankzij de medewerkers van het Rouense blad S.L.A. (o.a. Silk Wine) komen de oprichters van Sordide Sentimental hier aan het woord.

DE VORMGEVING

Jean Pierre Turmel: **'Het begon in '69 met de oprichting van een club voor science-fiction en met het blad 'One Shot'. We waren erg verbonden met een science-fiction beweging: New Wave. Hiervan kwamen de ideeën sterk overeen met wat nu New Wave heet. Toen One Shot verscheen, beviel het me al niet meer. Ik trok me terug. En in 1977. . .'**
Je was er dus lange tijd uit.
**Wel een onderbreking. Maar voor mijn ideeën was het een ontwikkelingsperiode. Bands als Chrome, Throbbing Gristle en Residents boeiden me.
Toen One Shot nummer twee verscheen was het erg klein. De ondertitel was 'Sordide Sentimental'. Persoonlijke problemen noopten me iets duidelijks te doen. Iets dat me bézig hield. Waarmee ik m'n hoofd boven water kon houden. Ik kwam tot de slotsom dat muzikale steun nodig was. Met illustraties uiteraard. En ook de tekst moest een belangrijke plaats innemen. Zo kwamen we tot de formule van Sordide Sentimental. De eerste single was van Throbbing Gristle (We hate you/Five knuckle shufflee), een band die het dichtst bij de ideeën van Sordide Sentimental stond. De bijgeleverde hoestekst kan dan ook als een soort manifest van Sordide Sentimental gezien worden. De vormgeving was in handen van Loulou Picasso'.**
Toen kwam Joy Division uit. Hoe werd die ontvangen?
Jean: **'Wij hadden Throbbing Gristle gereleased. Natuurlijk verwachten de mensen opnieuw industriële muziek. Vervolgens raakten ze in de war toen het Joy Division werd. Dat konden ze weer niet begrijpen. Wij weigeren dat soort succes, dat eist dat je voortdurend dezelfde dingen doet. Wij weigeren ook om tot één van de vele groeperingen te behoren Van Errata is de uitstraat: 'noch aansluiting, noch uitsluiting!'. Het zegt genoeg over ons standpunt. Wij brengen datgene uit waar we zin in hebben'.**

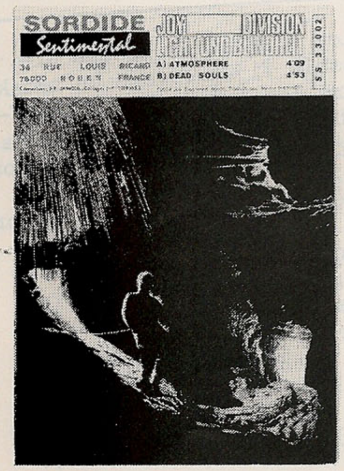

Van de Joy Division single, Atmosphere/Dead Souls, is de achterkant nog net, officieel, ergens anders op uitgebracht. Op de hoes van de plaat, die in een oplage van 1570 exemplaren is uitgegeven, staat een prachtige sfeervolle tekening van de 50 jarige schilder Jamoul. Het derde item van Sordide Sentimental is de single van Billy Synth. (Hartzdal Drive Destructio/4200), verspreid in een oplage van 1573. Hoewel Billy Synth een groot liefhebber is van psychedelische muziek, zijn op deze plaat opnames te vinden uit sessies met de groep Half Japanese. Ook hier is de vormgeving weer in handen van een lid van het Bazooka team, Phillipe Bailly.

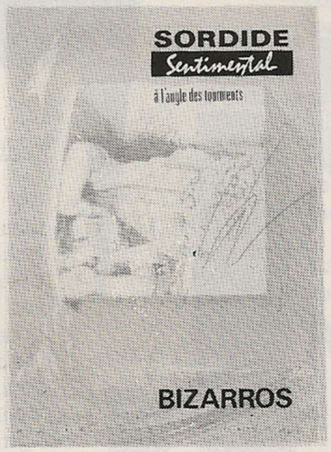

Naast platen geeft Sordide Sentimental ook een blad uit, 'Isolation Intellectuelle'. Hoe moeten we de plaats van het blad zien in de hele organisatie?
Jean: **'Het is een terrein waar wij uit de rollen kunnen stappen die ons door Sordide Sentimental stilzwijgend zijn opgelegd. Wij hebben een vormgever en een groep die de plaat maakt. Maar we vonden deze rollen een beetje strak en kozen daarnaast voor een richting waarin de vormgeving hét uitdrukkingsmiddel zou zijn. Aan de andere kant terwijl de formule van Sordide Sentimental nogal luxueus aandoet wilden we iets zuinigers en soberders doen. Een ander punt is dat we ons veel vrijer voelen bij het maken van Solation Intellectuelle. Omdat het uitgeven van een plaat niet alleen eist dat we hem goed vinden maar dat hij ook nog in een bepaalde context past. Laatste punt is dat wij met het blad de mogelijkheid hebben om iets op het Franse niveau te scheppen en om platen van interessante Franse bands uit te geven'.** *Kun je er een paar opnoemen?*
Jean: **'Bij nummer één zit de plaat van de groep Ptôse Production. Uiteraard zijn er veel anderen. De Dogs bijvoorbeeld die een indrukwekkend niveau bereikt hebben. En Marquis De Sade. Plus enkele interessante nummers van Metal Urbain, en de Stinky Toys. . .'**

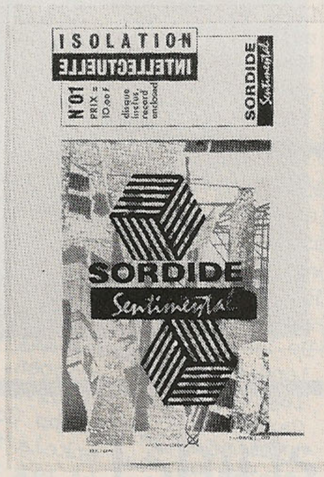

Van het blad Isolation Intellectuelle had nummmer 0 een oplage van 300, terwijl nummer 1, met single, een oplage van 1100 had. Omdat J.P. Turmel al jaren de zanger van de Amerikaanse Bizarros kende en zodoende ook zijn muziek, werd besloten ook van die groep een single uit te brengen (The Cube/Underground). De oplage is 2035. Onlangs kwam de single van Durrutti Column (Enigma/Danny) uit. Van de 2730 exemplaren hebben er zo'n 230 een schildering van Jamoul op de hoes en de rest een prachtige foto van een landschap. Deze werd gemaakt door Danny Dupic. Zij is ook verantwoordelijk voor de tekst binnenin. Deze werd bij haar thuis gevonden nadat ze aan kanker was overleden. Ze verleende ook reeds eerder bij andere uitgave haar medewerking.
De laatste berichten zijn dat de volgende single van Tuxedo Moon zal zijn. Voorwaar dus een label dat iets in zijn mars heeft. De beide heren oprichters zijn nihilist.
Jean: **'Wij geloven nergens in en dat laat dan het genot de vrije loop'.**
Yves: **'Het is onmogelijk vat op ons te krijgen, om ons te classificeren. Op het moment dat je ons zou kunnen inkapselen zijn we weer ergens anders!'**

TC MATIC

(Parsley PP 005)

Deze elpee van de Belgische groep TC MATIC is een redelijk professioneel product van onze zuiderburen.
Reeds eerder verschenen van hun de singles OH LA LA LA en White Rhythm (dubbelsingle).

OH LA LA LA verschijnt ook op deze elpee. Het is desalniettemin een van de mindere nummers van deze plaat.
Het instrumentarium: gitaar, zang, toetsen, drum en bas.
De nummers zijn pittig en opvallend zijn de associaties met een legioen andere groepen, zoals Gang of Four, Joy Division, PIL, Killing Joke en John Cooper Clarke om maar enkele te noemen.
Het totaal klinkt erg modern, tot en met de funky-disco sound in sommige nummers.
Het totaal is goed geproduced (door gitarist Jean Marie Aerts)
Er zit een mooie diepte in het geluid door het gebruik van veel reverb, galm of echo op de drums en gitaar. Hierdoor ontstaat een mooi, vol geluid.
Een uitstekende plaat, zowel geschikt als achtergrondmuziek danwel om aandachtig naar te luisteren.
Marc Tegefoss.

LUC VAN ACKER

Van Luc van Acker, bekend van Vinyl nummer 5 en van de elpee Taking Snapshots, zal binnenkort een 12 inch verschijnen. Daarop zullen voornamelijk drum- en zangpartijen staan.
FH.

MARTIN HANNETT IN BENELUX

Wij vernamen dat Martin Hannett, spraakmakend producer, weg is bij het Factory hoofdkwartier.
Voorlopig is hij een free-lance producer, die zich wel verantvoelt met hetgeen Factory Benelux doet. Hij zou ook qua mentaliteit veranderd zijn. Een voorbeeld: in december gaan the Names een plaat opnemen. Martin Hannet heeft toegezegd de groep te helpen, zowel met de produktie als met de distributie van hun debuutelpee. Hannett sprak met The Names in bewoordingen als: 'inspraak','samenwerken' en medezeggenschap','controle van de groepen'.
Hij zal van elk nummer vier mixen maken, the Names mogen zelf bepalen welke er op de elpee komt.
FH

CREPUSCULE

Op Les Disques du Crépuscule, Brussels fijnproevers en smaakmakers label, staan binnen afzienbare tijd de volgend releases gepland:Malaria (How do you like my new dog?, Pernod), de dubbelelpee The Fruit of the original sin,Thick Pigeon (Underground), Ike Yard (Night after night, Sense of male, Motiv, Cherish,Infraton), Marine ((Stripped portrait), twee uitgaven van Soft Verdict (At Home, Not at Home en For Amusement only) en een elpee van Virginia Astley (solo piano).

THE FRUIT OF THE ORIGINAL SIN

Onder de naam The fruit of the original sin verschijnt op Les Disques du Crépuscule een dubbelelpee met daarop oa.: Peter Gordon (Love of Life Orche Orchestra), the Durutti Column, Soft Verdict, Marine, Paul Haig (ex Josef K), DNA,Marguerite Duras, The Names, Orange Juice en W.S. Burroughs.

NAMES

De nieuwe single van de Names, Calcutta/Postcards, op Factory Benelux, zit in het distributienetwerk. De mix is van Hannett oude hoedanigheid.

STILETT

Tshirts

Damstraat 14 1012 JM Amsterdam telefoon 020 - 252854 *T Shirts van Bauhaus, The Jam, Joy Division, Siouxsie*

ENGLISH

Bloed, Zwee

Enkele maanden geleden verscheen er een merkwaardig stukje in de Engelse muziekpers dat verhaalde hoe een 24-jarige, pas werkloos geworden, jongeman zich in het ochtendspitsuur naar een Londens metrostation begaf om aldaar een vriend een spijker door zijn handpalm in een stuk hout te laten timmeren.

'BLOED'

Het bij dit ingrijpende procédé uiteraard vrij rijkelijk stromende bloed wordt op een stuk plastic opgevangen. Naar later blijkt om een afdruk van de bloedvlek te gebruiken voor de hoes van een single van de band waarvan de jongeman in kwestie deel uitmaakt. Roy Gordron is zijn naam, de band English Subtitles. (**Charlie:** *'Toen ik op auditie kwam als drummer en dat verhaal hoorde, kreeg ik even de neiging om 't maar meteen op een lopen te zetten. Ik dacht echt dat ik bij een stel maniakken terechtgekomen was'.)*

Over in hoeverre dit metro-gebeuren op waarheid berust, blijft de band vaag. Roy kreeg het idee door alle publiciteit die steeds aan dit soort performances en conceptuele kunstgebeurtenissen gegeven wordt en vond dat hij die publiciteit ook best kon gebruiken. De single is er in ieder geval gekomen, compleet met rode vlek. *'Tannoy'*, op het Glass Records-label. *'Tannoy'* is één van die nummers met dat mysterieuze extra dat een song tot méér maakt. Een onder de oppervlakte broeiende spanning die zich ontlaadt in een schitterend refrein, dat wekenlang door je hoofd blijft spoken. Een klassieker. En aanleiding tot een tweede morbide persbericht als een negentienjarige, alweer, werkloze jongen zich in zijn Londense kamer ophangt terwijl *'Tannoy'* uit zijn speakerboxen klinkt. . .

'TRANEN'

Roy: *'English Subtitles begon zo'n twee jaar geleden als een vijfmansformatie, met twee gitaristen, in Oxford. We speelden ieder weekend in de plaatselijke zeg maar punk-pub en na verloop van tijd hadden we daar een behoorlijke following opgebouwd, een eigenaardig mengelmoesje van punks en studenten. We namen een demo op, in een viersporenstudio en stuurden die naar diverse kleine en grote maatschappijen. Small Wonder was geïnteresseerd en bracht drie van die demo-opnamen uit op een single, 'Time Tunnel' met aan de andere kant 'Sweat' en 'Reconstruction'. Die plaat werd goed ontvangen en we besloten toen om naar Londen te verhuizen. De eerste tijd ging alles prima. We kregen een paar goede voorprogramma's aangeboden, van Wire, van Adam & the Ants. Maar langzamerhand verdween die belangstelling en we raakten min of meer verstrikt in het Londense pubcircuit. Voor een schijntje spelen voor een handvol ongeïnteresseerde bezoekers.*

Jules: *'Misschien was het een beetje erg ambitieus om maar meteen naar Londen te trekken. . . hoewel eigenlijk denk ik dat we gewoon pech hadden'.*

Roy: *'Als klap op de vuurpijl besloot onze drummer toen om maar terug naar school te gaan. Dat was begin vorig jaar en vanaf die tijd was het maandenlang diepe ellende.* **Karl Burns,** *die vroeger in The Fall speelde, wilde bij ons komen drummen en kwam speciaal daarvoor van Manchester naar Londen. Maar voordat hij kwam, werd zijn drumstel gestolen, of zo iets, en hij vertikte het om een nieuw te kopen. Dus iedere keer als we wilden repeteren of optreden moesten we ergens een drumstel lenen. Met Karl maakten we wel een paar goede demoos, waarvan bijna een jaar later 'Tannoy' en 'Cars on Fire' als single uitgebracht worden, veel te laat eigenlijk. Kort na de opnamen besloot ook Karl om maar weer op te stappen en daarna. . . we konden niet optreden, waren teleurgesteld en ontmoedigd'.*

Jules: *'Maar aan de andere kant gaf het ons ook de gelegenheid om over dingen na te denken en rustig aan de muziek te werken'.*

Roy: *'En begin van dit jaar begon alles weer een beetje te lopen. Charlie werd onze nieuwe drummer en hoewel kort geleden onze andere gitarist er mee ophield, hebben we nu weer vertrouwen in de toekomst'.*

Dill: *'Ik geloof dat we met z'n vieren krachtiger zijn. Het geluid is helderder en doorzichtiger'.*

SUBTITLES *en Tranen*

Roy: *'En we zijn alle vier enthousiast en bereid om keihard te werken'.*

'ZWEET'

Dat enthousiasme, en de grote inzet van de band, komt duidelijk naar voren bij een van de op dit moment zeldzame concerten van English Subtitles. Aangemoedigd door een publiek dat bereid is de groep de aandacht te geven die ze nodig heeft, doen de vier Subtitles hun uiterste best om hun muziek zo goed en duidelijk mogelijk over te laten komen.

De band beweegt zich in het *'diep en donker'* rock-water: muziek die drijft op het krachtige, vaak fantasie-volle, drum- en baswerk van Charlie en Dill. Daarbinnen Jules' spaarzame, ijle gitaarpartijen. En Roy lijkt inderdaad bezeten. Tot in het diepst van zijn hart overtuigd van wat hij en de band doen, is hij bereid alles te geven. Een ras-performer.

Roy: *'We're not a manufactured band, we're real. En ik hoop dat dát vooral overkomt bij een optreden. Dat wij anders zijn dan al die bands die inhaken op een of andere trend*

Jules: *'We proberen zo goed mogelijk uitdrukking te geven aan onze gevoelens. En dat is een moeizaam, ingrijpend proces. De muziek ontwikkelt zich voortdurend. We willen het voor onszelf zo spannend en nieuw mogelijk houden, nieuwe ideeën uitproberen, andere uitgangspunten kiezen'.*

Charlie: *'Zoals een van de nieuwere songs, waarbij we uitgegaan zijn van drums, in plaats van gitaar'.*

Jules: *'Maar alles gebeurt spontaan, het werken is heel gevoelsmatig, geen logisch proces. Ook bij het maken van de teksten. Af en toe vind ik teksten heel rare dingen. Vaak, als je ze loshakt van de muziek en leest denk je: 'is dat nou alles?', maar de combinatie blijkt veel meer te zijn dan enkel tekst apart plus muziek apart. De meeste teksten die ik schrijf, bestaan uit korte zinnen die in de muziek passen en daar niet los van beschouwd kunnen worden. Gordrons teksten hebben meer de eigenschap dat ze ook op zichzelf kunnen staan'.*

De band werkt hard aan nieuwe opnamen. Op de meest vreemde uren, meestal diep in de nacht als de studio door klanten meer financiële draagkracht toch niet gebruikt wordt en, afhankelijk van de welwillendheid van de technici, anderen de kans krijgen om voor de halve prijs te werken.

Roy: *'We hebben altijd het probleem gehad dat we niet genoeg geld hadden om op te nemen. De opnamen die tot nu toe op plaat verschenen zijn waren daar eigenlijk niet voor bedoeld. 'Tannoy' is bijvoorbeeld nooit echt gemixed omdat het geld op was. Dit is de eerste keer dat we er zeker van zijn dat de opnames die we maken ook op plaat komen'.*

Jules: *'Twee songs komen op verzamelelpees, eentje van Glass Records en de andere van een nieuw label: Car Crash Records. Ik denk dat dat een goede manier is om veel verschillende mensen met je muziek in aanraking te laten komen. We willen graag gehoord worden en meer mensen bereiken dan we tot nu toe gedaan hebben'.*

Roy: *'Zonder dat we daarvoor onszelf en onze muziek moeten aanpassen'.*

Jules: *'Het is vreemd, maar de enige reacties die we krijgen, komen uit het buitenland. We krijgen brieven uit Frankrijk, Duitsland. Hier in Engeland horen we nauwelijks iets. Engelsen lijken alleen nog maar voor grote namen warm te kunnen lopen. Af en toe denk ik dat mensen op het vasteland muziek in het algemeen meer waarderen'.*

Roy: *'Ik denk dat ze minder last hebben van vooroordelen en groepen niet zo snel in een bepaald hokje stoppen. Ik verlang er erg naar om voor een publiek te spelen dat open staat voor wat je aan het doen bent en echt naar een concert komt om de band te zien. Dat hopen we te vinden op het vasteland, België, Duitsland en Holland. Ik denk dat dat een goede ervaring voor ons zal zijn. We verheugen ons er erg op om in Holland te komen spelen'.*

English Subtitles
Roy Gordron - *zang*
Jules Web - *gitaar, zang*
Dill Deadman - *bas*
Charlie Crotty - *drums*

Harold Schellinckx

SINGLES
NAUSEA *(Belgisch)*
DIGITAL DANCE *Treatment (Belgisch)*
PSEUDOCODE *Moon effects (Belgisch)*
GENERAL LISTENING *(Belgisch)*
ANIMAL ANSWER *The time*
MAELOVE AND SUNSHINE *Times are hard*
AFFRAID OF MICE *I'm on fire*
TEARDROP EXPLODES *Passionate friend*
NEW AGE *Jane Fonda*
NAUGHTIEST GIRL WAS A MONITOR *Front*
ART NOUVEAU *Fear machine*
RIUICHI SAKAMOTO *Warhead*
MODERN EON *Mechanic Toughts*
MARTHA AND THE MUFFINS
BERLIN BLONDES *Marseilles*
DARK *On the wires*
HOME SERVICE *Doing the English*
LINES *Frozen*
BACKLASH *same*
DEAD HEAT *Damnee petit Sophie (Frans)*
MASKULINE
KOMBALEN *In Wacht: Die Wichtung (Duits)*
SLITS *Earthbeat*
ALTERED IMAGES *Happy birthday*
RIM RAG AND THE PANIC *Get up with it*
ORCHESTRAL MAN *Maneouvres in the Dark nieuw*
SKIDS *Fields*
CUBAN HEELS *My colour fly*
SIMPLE MINDS *Love song*
TONY BASIL
HEAVEN 17 *Play to win*
JOHN FOXX *Europe after rain*
KISSING THE PINK *Don't hide in shadow*
PINKIES
PARADOX VOYER
HUANG CHUANG *Hold Back*
VOICE *She's knowing*
FUTURE TOYS *Perfect Stranger*
ULTRAFOX *The thin wall*
THE VETS *Ward in action*
DRINKING ELECTRICITY *Sublimation*
CHELSEA *Freemans*
NEW ORDER *Procession*
FRANTIC ELEVATORS *Searchin for only one*
MAXIM JOY *Strech*
HOMOSEXUALS
ASSOCIATES *Kitchen person*
MULTIVISION *Work to love*
METHOD ACTORS *Round World*
PANTER BRUNS *Train kept rolling*
IXNA
MISFITS *3 hits from hell*
SPEEDIES *Something on my mind*
SOCIETY DOGS *Metropolitan*
ARIZONA DISEASE *nieuw*
PREFIX *Undermatica*
INFLATIBLE BOYS CLAN *nieuw*
WILMA *Fast facist*
DEAD KENNEDYS *nieuw*
TI?KIS *Surfadelic*
SPECIAL AFFECTS *Empty Handed*
MINNI POPS *Dolphinspurs (opnieuw)*
NEW TOWN NEUROTICS *When oil ran out*
THE LIMIT *Shockwaves*
MALARIA *How do you like my new dog*
THICK PIDGEON *Underground*
IKE YARD *Night after night*
MARINE *Stripped portrait*
HAMBI AND THE DANCE *nieuw*
REVILLOS *She's in love with a monster*
EURYTHMICS *Belinda*
NEON *Communication without sound*
DEPECHE MODE *Can't get enough*
PIG BAG *Sunny days*
DAVID GAMSON *Sugar sugar*
EPIC SOUNDTRACKS *Jelly babies*
B PEOPLE
BUNNY WAILER *Rock and groove*
SUSAN CADOGAN *(prod. Lee Perry)*
MASTERPEICE FROM LESLIE KONG *verzamel elpee*
BOB MARLEY *Changes are*
JUNIOR ENGLISH *Crashed*
SCIENTIST *The hard way*
SCIENTIST *Meets roots radics*
GREGORY *More Gregory*
FREDDIE MCGREGOR *Showcase*
STANLEY BECKFORD *Gipsy Woman*
KING SOUNDS & THE ISRAELITES *Forward*
DUB OFF HAR BLOUSE AND SHIRT *Vol. 3*

12 INCHES
POLYPHONIC SEIZE *Mothers little helper*
BILL NELSON *Living in my limo*
STIFF LITTLE FINGERS *6 track*
SOFT CELL *6 nummers (Franse compilatie)*
A SUDDEN SWAY *With regard*
FUNKAPOLITAN *As time*

PLA

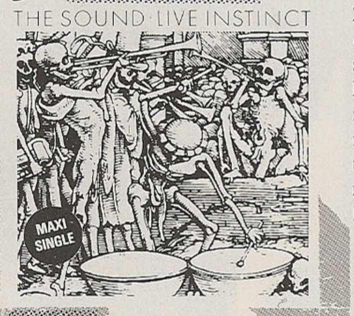

THE SOUND
Live Instinct
single (WEA)
Een single met vier live-nummers: 'Heartland' en 'Jeopardy' van de eerste Sound-elpee, 'Cold Beat' en 'Brute Force' van hun eerste twee singles.
The Sound staat voor intense swing, gekoppeld aan eerlijkheid, wat zich vooral uit in de directheid van de teksten. In aanmerking genomen dat dit live-plaatje op cassette is opgenomen, klinken de opnames vrij goed, alleen de bas is wat dof.
Live Instinct dient als tussendoortje voordat de volgende elpee eind dit jaar verschijnt, vertelde zanger Adrian Borland onlangs, en het is de bedoeling dat het goedkoop op de markt wordt gebracht (in Engeland ongeveer tachtig pence).
Ann

ZIG ZAG label; twee platen
DIE KRUPPS
Stahlwerksynfonie
ZZ 30 12 inch
LIEBER ZUVIEL
Als Zuwenig
(Sampler) ZZ45 elpee
Het Duitse label ZICK ZACK doet er alles aan om de moderne, duitse bands meer bekendheid te geven. Bij ZICK ZACK zijn al verscheidene singles, 12 inches elpees van de nieuwe stromingen verschenen.
Die KRUPPS- Het idee om via metalen voorwerpen en machines muziek te maken is hier heel subtiel toe gepast; het snijdende, snerpende metaal geluid komt er niet zo uit en het lijkt dan ook of die geluiden afkomstig

zijn van een synthesizer. De basis van deze synfonie is een continu doorlopend basloopje (nogal saai), daaraan toegevoegd drums, gitaar en sax. Het stahlwerk wordt op een ritmische manier gebruikt. Wat kant een of twee is, is niet zo belangrijk; ze lopen min of meer in elkaar over. Slechts op één der zijden wordt gebruik gemaakt van stemmen met veel echo, zonder dat er echt een tekst wordt gezongen, waardoor het geheel als achtergrond muziekje wel zal functioneren.
ZICK ZACK SAMPLER-Sommer hits '81 is de subtitel van deze overzichtselpee. Duitse bands van vandaag (of gisteravond?). Met 9 bands per kant krijgen we een aardige indruk van invloeden en stromingen binnen de nieuwe Duitse muziek. Je hoort een aantal bands die duidelijk hun eigen stijl hebben gevonden en hard door werken in die richting, maar ook bands die aan alle kanten rammelen of hele flauwe en saaie dingen doen.
Opvallend is, dat bijna alle groepen in het Duits zingen. Een herwaardering dus van de eigen taal. Daar zijn we in Nederland nog niet aan toe. De meeste van deze bands hebben al eerder een single of cassette gemaakt bij een van de kleine labels in Duitsland.
Van de achtien groepen springen er een aantal in het oog.
EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN is volgens mijn persoonlijke smaak één der interessantste bands van Duitsland. Hun ontwikkeling gaat in een hoog tempo, mede doordat ze steeds nieuwe invloeden binnen de band halen. Blixa Bargeld blijft experimenteren, nu van een twee-mans-band naar een viermans band. Binnenkort een dubbel elpee.
Opvallend is dat de invloed van Engelse muziek in de nieuwe Duitse muziek vergeleken met de situatie in Nederland, vrij gering is. Men werkt meer aan een eigen stijl vanuit een eigen cultuurpatroon (ook de moderne Nederlandse bands zijn daar mee bezig, maar zuchten nog altijd, onder het door zichzelf opgelegde, Engelse muziek-juk).
Verder staan op deze elpee:
Andreas Dorau, Palais Schaumburg, Freiwillige Selbstkontrolle, met een leuk nummer over gebroken etalage ruiten, Wirtschafts Wunder live in Exxess, Berlin. X-mal Deutschland met een punkachtig nummer, Die Radierer, hun elpee: Eisbären und Zitronen, is al even flauw als dit nummer. Front, Kosmonauten Raum. Aus Louter Liebe met een cover van de Police gemaakt door mensen uit Berlijn van o.a. het Cassetten Combinat, O.U.T. en Sprung Aus Den Wolken. Falsche Fahnen (2 seconden duurt dit nummer), Die Tödliche Doris met een goed gestoort nummer, Abwärts en de onvermijdelijk solo werken van een ritmebox, synthesizer en stem (stront vervelend); Andy Giorbino. Saal 2 klinkt door het afschuwelijke orgeltje net als Kevin Ayers, en dat in 1981). Nachdenkliche Wehrpflichtige doet een cover van de

Buzzcocks door alleen stemmen te gebruiken (à capella?).
De opnames zijn gemaakt met apparatuur variërend van een cassettedeck tot 16 sporen studio, de nummers variëren op dezelfde manier van simpel tot ingewikkelde composities.
Marc Tegetoss

THE WORK
I hate America
single (Woof Records)
The Work is het nieuwe groepsproject van ex-Henry Cow-er Tim Hodgkinson. Dit debuut, zoals meestal bij producten uit die hoek, is een plaat met een duidelijk politiek standpunt. De titel spreekt klare taal. Maar gelukkig is er meer dan wat loze kretologie.
The Work presenteert op eigen label een single met drie songs: 'I hate America', 'Fingers & Toes' en 'Duty'. Complexe. Energieke rock, voornamelijk gebaseerd op

goes by
DOL BY DOLL *Carits*
THOMAS DOLBY *Europe and pirate twins*
JACK MITTOE *These eyes (reggae)*
GARY NUMAN *She's got claws*
RIUICHI SAKAMOTO *Warhead*
OUR DAUGHTERS WEDDING *Lawnchairs (remix)*
5 MILES FROM MIDNIGHT *epee van drie groepen*
SCRITTI POLITTI *Sweetest girl*
LOGIC SYSTEM *domino Dance*
ZEV *Production and decays*
SLITS *Earthbeat*
ALTERED IMAGES *Happy Birthday*
DANCE SOCIETY *There is no shame in death*
TONI BASIL
HOT GOSSIP *Criminal world*
BELLE STARS *Slick Trick*
EQUATORS *If you need me*
VIRNA LINDT *Model agent*
MAXIM JOY *Stretch (ex Popgroup)*
ASSOCIATES *Kitchen Person*
PETE SHELLEY *Homo sapiens*
NATURAL SCIENTIST
BIRTHDAY PARTY *Nick the stripper (overback epee)*
THE JAM *Entertainment/Start/Eton riffles/Arnond the world*
BAND APART
NEW ORDER *Everything gone green*
MULTIVISIONS *Work to live*
BILLY IDOL *Moanie*
DEAD KENNEDYS *Holliday in Cambodja*
AFFRAID OF MICE *Intercontinental*
PIG BAG *Sunny day*
ESSENTIAL LOGIC *Wonderfull offer*
A CERTAIN RATIO *Waterline*
UTRECHTSE GROEPEN *verzamel single*
ELPEES
B TROOP *Europeans*
FOETUS ON YOUR BREATH *Deaf*
B 6 *verzamel elpee met o.a. Polophonic Seize, PseudoCode)*
TERPSICHORE *(o.a. Classic Nouveau, Shock)*
ZOUNDS *Curse of sound*
SHOTS IN THE DARK *verzamel elpee*
GARY NUMAN *Dance*
CHOCOLAT WATCHBAND *Inner Mystique (re-issue)*
LOGIC SYSTEM *Logic (Japans)*
CLEAR *Fill in your self (Nederland)*
COMSAT ANGELS *Sleep no more*
GHOSTWRITERS
SPACE ART *3*
MICK NESS *Leave me your ears*
FRUITS OF ORIGINAL SIN *verzamel elpee met o.a. DNA, Orange Juice*
SECTION 25 *Always now*
THE LINES *Therapy*
PHILLIP RAMBOW *Jungle Law*
MOTIVATORS
SPORTS *Sondra*
WARD 13 *Flash as rat*
DAVID BOWIE *Chameleon Australische verzamel elpee*
TOM VERLAINE *Dreamtime*
WALL OF VOODOO *Dark Continent*
AGENT PROVOCATORS *Missing persons*
APPRENTICES DANCE *verzamel elpee*
RED SPOT *verzamel elpee*
uit San Fransisco
WITCH TRAILS *Humanoids*
MINIMAL MAN *Shrouds of*
NERVOUS GENDER *Music from hell*
FLIPPER *eerste*
LONG HELLO *vol. 3*
CONRAD SCHNITZLER
HEAVEN 17
CUBAN HEELS *Work your way to heaven*
MARK SHREEVE *Thought of war*
MAAKT DE RIETVELD BETERE MUZIEK DAN SCHILDERIJEN *verzamel elpee met o.a. Mick Ness*
CRAWLING CHAOS *Gas chair*
CHARLIE DORE *Listen*
PETER BAUMAN *Repeat*
ANGELIC UPSTARTS *Live (flexidisc)*
PASSIONS *Flying over Chaos*
MEDIUM MEDIUM
Glitterhouse
PETE SHELLEY *Homo Sapiens*
DURRUTTI COLUMN *Third Movement*
A CERTAIN RATIO *Sextet*
DOME *Dome 3*
DEPECHE MODE
DAVID THOMAS ALL STARS
TC MATIC *eerste*
COMPILATION INTERNATIONAL VOL 1 & 2 *Franse verzamel elpees*
CABARET VOLTAIRE *Red Mecca*
REGGAE ELPEES
BLACK UHURU *Sound of freedom*
BLACK SLATE *Sirens in the city*
GLADIATORS *Viatl selection*
MIGHTY DIAMONDS *Vital selection*
BLACK UHURU *Vital selection*

T E N

doordachte gitaar- en drumpatronen. Flarden geluid duiken in een dynamische mix op om even snel weer te verdwijnen, zwaar vervormde gitaren, lawaai. Zorgvuldig, spannend en spontaan. Een low-budget product, zelf opgenomen op eenvoudige viersporen apparatuur, maar kwalitatief van hoog niveau. Hopelijk snel meer.
HS

TON LEBBINK
Luchtkastelen
Elpee (Blessure records)
Vele kennen Ton Lebbink als drummer van Mecano of zijn wel eens door hem de hoofdstedelijke poptempel binnengelaten. Als dichter geniet hij nauwelijks bekendheid. Dat zal ongetwijfeld veranderen door deze elpee. De plaat is opgenomen met de muziek van Cor en Theo Bolten (Synthesizer, gitaar, bas) terwijl Piet Kooyman ook op twee nummers meespeelt (gitaar). Zie hier bijna de gehele bezetting van het oude Mecano. Op de plaat wordt niet gedrumd. Ton houdt zich bij het naar voren brengen van zijn teksten, dichtertjen, woordenstromen, woordspelletjes, rijmwoorden, woordrijmen, kortom bij poëzie in de ruime zin van het woord.
Het spelen met woorden en het maken van woordassociaties komt het beste naar voren in nummers als 'voetbalknieën', 'Luchtkastelen', 'Kom bij de machine' en 'Geen mening, ja/nee'. Bijvoorbeeld uit het laatste: 'Bolivia-Bolivinee', 'Korea-Korenee, 'Nederland-Jaderland'.
Ook het maken van stijlfiguren is hem niet vreemd, zoals deze alliteratie in 'Voetbalknieën': 'Slipstream-slakken spuiten weg'. In 'Fietsen op het Mittelmeer' brengt hij ons in vakantiestemming en geeft en passant nog een alternatieve bestemming aan: 'Nee, je moet naar Ulster gaan. . .' (iets voor de Dead Kennedys?).
Favoriet van Ton zelf is 'Donker is de Kalverstraat'. Het nummer krijgt door het dreigende synthesizerintro iets spannends over zich: 'Het mist. . .ik heb het reservebergje opgesnoven'; de Kalverstraat in de mist, hallucinatie of werkelijkheid? Ook in andere nummers zijn Amsterdamse reminicenties te vinden, bijvoorbeeld aan het Olympisch Stadion in 'Voetbalknieën': 'Hee Kneet, Speedway, yesterday, Gouden Helm'. Of in 'Luchtkastelen': 'Paradisolucht, Melkweglucht, Oktopuslucht'.
Kortom deze keer een rijkdom aan begrijpbare tekst. Mede door de uitstekende begeleiding is het een intrigerend produkt geworden. . . Een bijzondere en uitstekende plaat.
Oscar Smit

MASS
Labour of love
(4 AD)
Hoewel dit Engelse quartet op hetzelfde label uitkomt als The Birthday Party, zijn er weinig overeenkomsten. De zang is terughoudend, maar zeer emotioneel. Zoals een mimicus emotie zou uitdrukken. Muziek en zang bevatten veel herhaling en melodie. Karakteristiek zijn de langaangehouden melodielijnen met toonwisselingen. Zo ontstaat een groot geluidsvlak met onderliggende, zacht klinkende accoorden. Eén en ander speelt zich in een rustig tempo af. Muziek en tekst vormen een expressief geheel buiten harmonisch als totale creatie De muziek werkt associatief.
Een zeer interessante plaat, die dat nog lang zal blijven.
Erik Vogel

MEKANIK KOMMANDO
It would be quiet in the woods. . .if only a few birds sing.
(Torso 334)
Mekanik Kommando is een van die nieuwe, Nederlandse bands, die snel doorontwikkelt en uitgewerkte composities aflevert. Nummers zoals: microbes, replay en white soldier. Werden ze vroeger spottend pieptoon Kommando genoemd, nu is de toegankelijkheid van hun muziek sterk vergroot, ritmischer en swingender.
Bezettting: synthesizer, twee bassen, ritmebox en zang. De composities rond de basgitaar worden ondersteund door de ritmebox, terwijl de synthesizer voor de aanvullende geluiden zorgt, de ene keer ritmisch de andere keer melodisch. Vooral het gebruik van twee bassen is goed uitgewerkt en vullen elkaar perfect aan. De twee bassisten gebruiken extreem veel effectapparatuur op hun instrumenten; flanger, distortion, analogue delay, equalizer, bijna het hele assortiment, bij elkaar zo'n 20 effectkastjes. Nu kunnen we eindelijk via deze studio-opnames horen wat de verschillende effecten zijn van deze kastjes; live vallen deze verschillen veel minder op. De stem is gevarieerd gebruikt en durft ook het zingen in melodie aan. Het is goed te horen dat de stem meegaat in de sfeer van het drummen; van vrolijk tot horror in 'on snack'. Een positieve ontwikkeling binnen de nieuwe muziek is dat steeds meer van deze groepen op plaat verschijnen, dus steeds serieuzer genomen worden.
De muziek op deze 12 inch is in het algemeen vrolijk te noemen, zeker geen agressieve- of doemmuziek. Het klinkt hoekig, maar je kunt horen dat die hoeken steeds ronder worden. De nummers zijn onderling veel verschillend, wat aangeeft dat de ontwikkelingen binnen Mekanik Kommando nog steeds in volle gang zijn. De spanning binnen de nummers blijft een basis onderdeel van alle nummers. Met deze 12 inch is Mekanik Kommando op de goede weg, het uitkijken is nu naar de eerste elpee van deze Nijmeegse formatie.
Marc Tegefoss

MICK NESS
Leave me your ears
elpee (Torso)
JOWE HEAD
Pincer Movement
elpee (Hedonics Records)

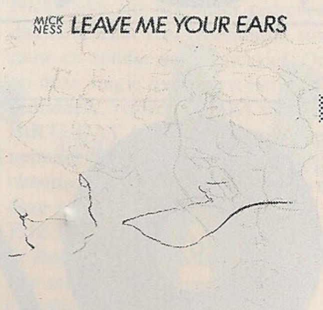

Uiteraard is het vol spelen van een eigen plaat geen novum. Wel is het tekenend dat zoiets momenteel geregeld plaats vindt. De muziek

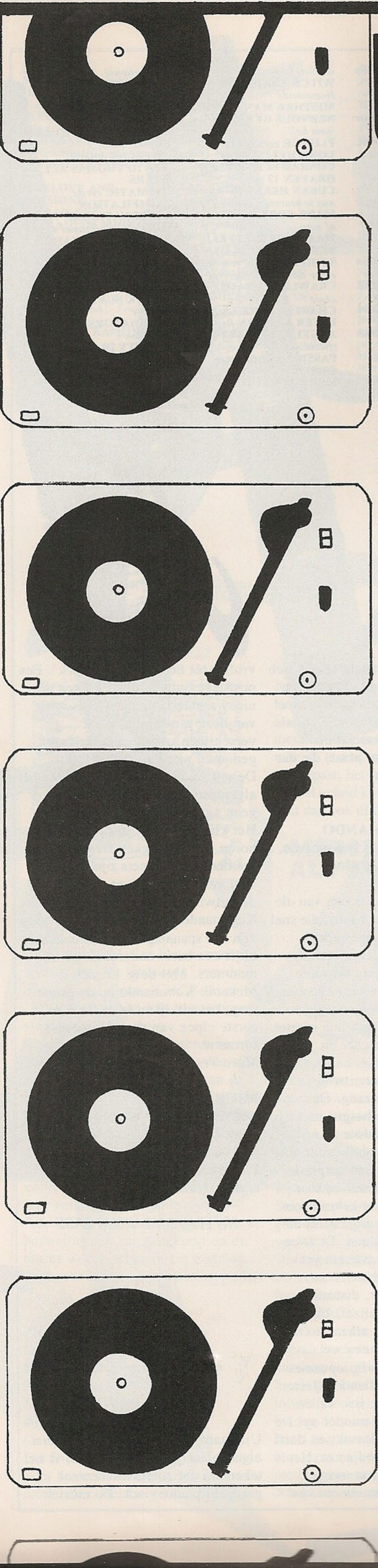

boudisque

LP'S

MEDIUM MEDIUM-GLITTERHOUSE {TIP}. THIS HEAT-DECEIT
DAVID THOMAS ALL STARS-THE SOUND OF THE SAND
SECTION 25-ALWAYS NOW. SCRITTI POLITTI-FIRST ALBUM
CRAWLING CHAOS-GAS CHAIR {FACTORY BENELUX}
MINIMAL MAN-SHROUDS OF. DEPECHE MODE-FIRST ALBUM
CABARET VOLTAIRE-RED MECCA {DON'T FORGET}
EYELESS IN GAZA-CAUGHT IN FLUX {+12"}. DOME-DOME 3
NERVOUS GENDER-MUSIC FROM HELL. FLIPPER-FIRST ALBUM
PETE SHELLEY-HOMO SAPIENS. T.C.MATIC-FIRST ALBUM
FACTRIX-FIRST ALBUM {TIP}. ZEITGEIST-FIRST ALBUM
TERPSICHORE-SAMPLER A LA SOME BIZARRE
WALL OF VOO DOO-DARK CONTINENT
THE PASSIONS-FLYING OVER CHINA
DURUTTI COLUMN-THIRD MOVEMENT HEAVEN 17-NEW ALBUM
TOM VERLAINE-DREAMTIME. A CERTAIN RATIO-SEXTED
THE LINES-THERAPY {TIP ON ARMAGEDDON}

12"

POLYPHONIC SEIZE-MOTHERS LITTLE HELPER
STIFF LITTLE FINGERS-6 TRACK {FIRST SINGLES}
BILL NELSON-LIVING IN MY LIMO. PIG BAG-SUNNY DAY
ZEF-PRODUCTION AND DECAYS {NED.PERS}
THOMAS DOLBY-EUROPE AND PIRATE TWINS
ESSENTIAL LOGIC-WONDERFULL OFFER. SOFT CELL-6 TRACK
AFFRAID OF MICE-INTERCONTINENTIAL
NEW ORDER-EVERYTHING GONE GREEN
ROBERT WYATT-THE SINGLES. BRANDAPART-NEW ELECTRO
A CERTAIN RATIO-WATERLINE. VIRNA LINDT-MODEL AGENT
MAXIMUM JOY-STRECH {EX POPGROUP}
THE BIRTHDAY PARTY-NICK THE STRIPPER
5 MILES FROM MIDNIGHT-{WITH I SCREAM BROS.PROD. - CAB.VOLTAIRE}

7"

EDDIE MAELOV&SUNSHINE-TIMES ARE HARD
PORTSMOUTH SINFONIA-HALLELUJAH CHORUS
ROBERT WYATT&KEVIN COYNE-NEW {CHERRY RED}
PANTER BURNS-TRAIN KEPT ROLLING. NEW AGE-JANE FONDA
DEPECHE MODE-CAN'T GET ENOUGH. EURHYTMICS-BELINDA
EPIC SOUNDTRACKS-JELLY BABIES. DARK-ON THE WIRES
DAVID GAMSON-SUGAR SUGAR THICK PIDGEON-UNDERGROUND
IKE YARD-NIGHT AFTER NIGHT. NEW ORDER-PROCESSION
METHOD ACTORS-ROUND WORLD. DIGITAL DANCE-TREATMENT
SOCIETY DOGS-METROPOLITAN. I.X.N.A.-NEW ELECTRONIC
MARINE-STRIPPED PORTRAIT. PSEUDO CODE-MOON EFFECTS
PREFIX-UNDERMATICA. WILMA-FAST FACIST.

MINNY POPS-EP.TIME,NIGHT VISIT,TRANCE {FACTORY BENELUX} DUTCH TIP

CASSETTE TIP: ULTRA'S.

boudisque

ELPEES
IMPORT&EXPORT

Haringpakkerssteeg 10-18
1012 LR Amsterdam
Telefoon: 020-23 39 11
Telefoon: 020-23 26 03
Telefoon engros:
020-22 07 88
Telex: 12589 BOUDA NL

van nu is namelijk voor een belangrijk deel gericht op het totaalidee, de sfeer van alle klanken samen. Zang of soli zijn taboe, een zanger of zangeres met een apart stemgeluid is van veel minder belang dan hoe dat samen gaat of juist met opzet niet samengaat met de instrumentatie.
Iemand die enkel of voornamelijk met zichzelf samenspeelt zal vanzelf veel minder behoefte hebben aan het laten overheersen van een enkele stem of een enkel instrument. Hij is van begin af aan gericht op het tot stand brengen van geluidsblokken die, als geheel, zijn stempel dragen. Als een schrijver, die bij het werk aan zijn boek juist het totaaloverzicht weet te bewaren, omdat hij daarbij zo alleen als mogelijk is. Twee recente voorbeelden.
Mick Ness, Nederlands. Elpee; Leave me your ears. Percussie door Pieter Banneberg, verder alles zelf. Mick Ness zingt (af en toe een beetje als David Thomas van Pere Ubu of Mayo Thompson van The Red Crayola: dat paniekerige, hoge, net niet valse) en speelt gitaar, orgel, piano, viool, basgitaar, saxofoon. Verschillende mensen vonden dat het sterk op Joy Division leek, maar dat hoor ik niet zo. Wel kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat er wat al te platgetreden paden bewandeld worden om aansluiting te vinden met het Ultra-gebeuren. Het blijven allemaal wat teveel gewone nummertjes, ondanks de instrumentale experimenten. Het is alsof Mick Ness met voornamelijk modieuze intenties bezig is geweest muziek van deze tijd te maken. Er is geen vuur. Waardoor ik blijf zitten met een best wel redelijk product wat me volslagen koud laat.
Het meest interessant zijn nog de stukken waar gewerkt wordt met open funkstructuren. Het meest vervelend de tracks waar alles dichtgegooid wordt met een ritmegitaar, waarop overbekende accoordsovergangen gespeeld worden. Mijn voornaamste bezwaar is dat de instrumenten – ondanks summiere echo – te vlak opgenomen zijn, waardoor elke gitaar gewoon een gitaar blijft en elke piano een

piano. De poging tot een interessant makend totaalgeluid is in een oefenstadium blijven steken. De groep Mickness waar Mick Ness vroeger optrad droeg aanzienlijk meer spanning.
Van Jowe Head weet ik weinig meer dan dat hij uit Engeland komt. Zijn elpee Pincer Movement laat grappig bedoelde collagenummers horen in Snakefinger-stijl, zij het minder technisch uitgewerkt. Het swingt, het leeft, het is prettig nonchalant. Het bulkt van de barokke geluidjes en verknipte gesprekken. Jowe dubt z'n eigen stem minstens drie keer over (nooit synchroon) en zingt soms zonder ophouden enkel de titel. Ik hoorde: Gang Of Four, Beach Boys, Zappa en blijkbaar Jowe Head. Jowe speelt zelf piano, drums, mondharmonica, allerhande percussie (waaronder gestemde flessen), saxofoon, basgitaar, viool, gitaar, orgel en electrisch vuur (?). Een paar anderen spelen een paar andere instrumenten. Jowe heeft wat met de paus en Dada. Een gezellige plaat, derhalve.
Joost Niemöller

'5 MILES TO MIDNIGHT'
Mortuary in Wax, I Scream/Brothers en The Doormen
(PAX) 12 inch.

De eerste uitgave van het jonge label PAX (de tweede is van 12 inch van The Dance Society). Op deze verzamel EP kunnen we intrigerende, een tikkeltje donker gekleurde en niet echt swingende muziek vinden.
De drie I Scream Brothers maken onorthodox, gebruik van een saxofoon. Hun twee nummers zijn opgenomen met behulp van Cabaret Voltaire, hetgeen vooral op 'Avoid the surgery' wel te merken is.
Bij de Doormen geen electronica. Het geluid wordt gekenmerkt door de donkere bas. In 'Alternatives' draagt deze bij tot de voelbare spanning. Mortuary in Wax bestaat uit twee man. Hun bijdrage 'The Face' koste de band slechts £24., zo meld ons de hoes. De totale kosten voor deze low budget productie, inclusief distributie, bedroegen £1135. Van de plaat zijn er zo'n duizend geperst. Houdt dit label in de gaten!
Oscar Smit

SIGLO XX
Cassette
cassette (Straatlawaai Prod.)
Siglo XX maakt bepaald geen vrolijke muziek. Deze Belgische groep is een echte dwarsligger in de zin van de punk en uit haar onvrede met het verval van het systeem middels doemklanken (zie ook Vinyl 3).
Via Straatlawaai is er nu een cassette uitgebracht van Siglo XX met in totaal negen nummers. Thema's: obsessie, toekomst, fabrieken, vooruitgang, nachtmerries.
Begeleiding: monotone ritme-basis gedragen door donkere, pompende bas, versierd met 'gestoorde' gitaarklanken, geladen zang.
Door schaars gebruik van melodie krijgt hun muziek een dreigend karakter (en dat is waarschijnlijk ook de lading van het schip) maar voegt geen extra dimensie toe. Wat meer afwisseling had wel gemogen.
Jammer is ook, dat de opnamekwaliteit soms nogal te wensen overlaat (vooral hoorbaar in het schelle gitaarwerk). In elk geval geen zomerse-dagenkost, even laten bezinken tot het weer regent.
Geïnteresseerden kunnen deze cassette bestellen voor acht gulden plus 1,50 verzendkosten bij Straatlawaai Produkties, Dagobertstraat 54, 3000 Leuven.
Ann

THE COMSAT ANGELS
Sleep no more
(Polydor 2383 614)
In het kader van het zoeken naar een muzikale taal (zie Vinyl 4) brengt dit uit Sheffield afkomstige viertal na hun dictionaire 'Waiting for a miracle' nu de grammaticaschijf 'Sleep no more' uit. Want was er op 'Waiting for a miracle' nog sprake van een duidelijke melodische thematiek, op 'Sleep no more' is deze ver teruggedrongen. Het arrangement, in de woorden van zanger/gitarist Steve Fellows de compositie, gekoppeld aan de produktie is de bepalende factor geweest bij de totstandkoming van de tien tracks op deze elpee. De toegankelijkheid wordt hierdoor niet bevorderd, maar de inspanning van de consument mag natuurlijk gerust verder gaan dan het meezingen van de Comsatsklassieker 'Independence Day'.
De inventieve open drumpatronen van Mik Glaisher worden door het loden basgeluid van Kevin Bacon verbonden aan de gedragen, er doorheen geweven gitaar- en toetsenpartijen. Deze laatste twee instrumenten geven, zoals gezegd, veel minder een melodielijn aan, maar bepalen sober de kleur van het geluidstapijt. Vooral in langzame nummers als 'Gone' en 'Our secret' leidt dit tot subtiele schakeringen. Gitaar, toetsen en zang zijn, ook onderling, goed geïntegreerd.
De zang blijft een beetje een probleem bij de Comsats. Steve's stem is beperkt in bereik. Op WFAM werd dit gedeeltelijk opgeheven door koorwerk met toetsenman Andy Peake. Dit komt in die vorm niet meer op 'Sleep no more' voor. De zang is eenvormig, maar wel met een grotere dramatische kracht dan voorheen. En dat is geen overbodige luxe om de wat pathetisch aandoende teksten van de nodige integriteit te voorzien.
De teksten behandelen, simpel en kernachtig gezegd, de onmacht als bestaanskenmerk van de mens en de niet bij voorbaat hopeloze strijd daartegen (luister bijvoorbeeld naar 'Dark parade'). Dit lijkt troosteloos en dat is het in feite ook. Maar de muziek herstelt het evenwicht door de krachtige, scherpe produktie.
De produktie werd opnieuw met Peter Wilson gedaan. Bas en drums zijn hard ingemixed, waardoor de zang iets naar achteren is gedrukt (teksten zijn op aanvraag verkrijgbaar). Hoge en lage frequenties krijgen de nadruk. Met name de loeiende bas contrasteert sterk met het schelle, rauwe geluid van de Fendergitaar. Er is funktioneel gebruik gemaakt van overdubs. De galm lijkt als in een betonnen schacht weerkaatst, en doet, vooral wat de drums betreft, denken aan de laatste PIL-elpee. Het nummer 'Diagram' is hier een voorbeeld van. Door deze produktie wordt een overtuigende power en ijlheid in het geluidsbeeld gebracht, die evenveel spanning opgewekt als het compositorisch naar een climax toewerken.
De plaat is verpakt in een oogstekende hoes. Op een geelomkaderde blauwe ondergrond kronkelt, als op modern omabehang, groen huiskamergebladerte omhoog. Hierop gecentreerd bevindt zich eenzelfde kader met titel en bandnaam in rood en een vale zonnewijzer, een slappe symboliek.
De Comsat Angels hebben met deze elpee eenheid in hun muzikale concept gebracht. Hopelijk leidt deze eenheid in de toekomst niet tot eenvormigheid. Geen ongecompliceerde dansplaat, wel gemeende betrokkenheid. Niet meer slapen, dolen over het rotsige vlakveld onder het zwarte zwerk, waarin af en toe wat sterren stralen.
Gerard J. Walhof

THE BIRTHDAY PARTY
Blast off/Release the Bats
(4 AD)

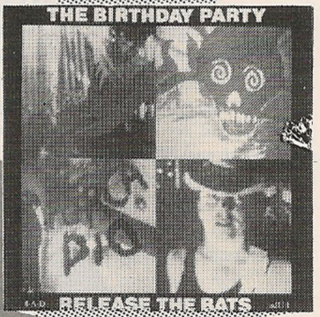

Na twee elpees (zie Vinyl 2 en 4) is deze Australische groep geen onbekende meer. De vocalen van Nick Cave zijn nog meer gedreven dan voorheen, zeer emotioneel, ruw, rauw en zonder meer agressief. Ook op deze single overheerst het, inmiddels, typische geluid van THE BIRTHDAY PARTY. Alleen is het nummer 'BLAST OFF' wat chaotischer dan het vorige werk van deze groep. De song 'RELEASE THE BATS' staat in verbinding met de Rock and Roll, waarin Nick Cave zijn manier van zingen aanpast. Opvallend hierbij is het vooruitgeschoven drumgeluid. Echter geen grote veranderingen op deze plaat.
Erik Voogel

De *Nieuwe* Linie

DNL

Prinsengracht 463
1016 HP Amsterdam
Telefoon (020) 23.34.81

Giro 55.81.83
Gem.giro A'dam 511.01.83
Bank NCB 23.00.24.629

GEHEIM

Notitie van: Henk Jan Kuypers, uitgever DNL
aan: Gerard van den Boomen, hoofdredakteur DNL

Amsterdam, 1 juni 1981.

Beste Gerard,

Naar aanleiding van het marktonderzoek dat voor DNL is gepleegd, en waaruit blijkt dat DNL in de toekomst goed is voor zo'n 25.000 lezers (wat steken die huidige 5000 daar schril bij af, hè) moet ik het volgende aan je kwijt:

Er blijkt onder onze potentiële lezers grote behoefte te bestaan aan direkt hanteerbare informatie, naast de voortreffelijke, meer opiniërende artikelen van de DNL-redaktie. Aktievoerend Nederland, om het even of het nu gaat om de anti-kernenergiebeweging, de milieubeweging, vrouwengroepen, het COC, klubs als MeMO, 't Kan Anders, De Kleine Aarde, de kraakbeweging, de verschillende buitenlandgroepen en niet te vergeten het alternatieve kunstgebeuren, uiteenlopend van nieuwe muziekgroepen, toneel, dans en film (denk aan het filmhuizencircuit, Paradiso, Melkweg, IJsbreker, Snelbinder, om me even tot het Amsterdamse te beperken), wil wekelijks geinformeerd worden over evenementen, akties, optredens en andere zaken die voor hen van groot belang zijn. Agendering vindt wel plaats, maar erg versnipperd. Daarnaast geven allerlei groepen zelf hun eigen blaadjes uit, maar het probleem daarbij is, dat zij vaak niet zo aktueel kunnen zijn als wij met onze weekbladformule kunnen.

Daarom stel ik voor om uiterlijk op 1 januari 1982, maar hoe eerder hoe beter, in de wekelijkse DNL een uitgebreide agenda te starten waarin op feitelijk juiste, maar tegelijkertijd wat verfrissende manier, week in week uit aandacht wordt besteed aan aktiviteiten van de hierboven genoemde groepen. Ik denk daarbij in eerste instantie aan twee pagina's per week. Van daaruit kunnen we bekijken of we tot uitbreiding over moeten gaan. De lay-out van deze pagina's moet, denk ik, afwijkend zijn. Ik heb daarover al wat kontakten gehad, maar ik kan nog niet zeggen: 'dat is het'. Heb jij op dat punt suggesties?

Ik denk dat dit katern zich niet puur tot feitelijkheden moet beperken, maar dat er ook plaats moet worden ingeruimd voor korte interviewtjes, tekeningen, e.d. Daarnaast moet het mogelijk zijn om in dit katern te adverteren. Ik denk bijvoorbeeld aan allerlei restaurantjes, goedkope reizen, platenzaken, sportclubs, etc. Ook kan ik me voorstellen dat lezers zelf, tegen geringe vergoeding of liever nog, gratis (moet worden bekeken) boodschappen kwijt kunnen.

Wil jij dit plan met je redaktie bespreken en me laten horen of jullie er voor voelen? Ik ga ondertussen door met het leggen van verkennende kontakten met de groepen en groeperingen, die ik hierboven heb genoemd.
Mijn eerste indrukken zijn zonder meer positief te noemen.

Hartelijke groet,

Henk Jan

PS: De los nummer verkoop blijft stijgen. Met name het Jongerennummer heeft het goed gedaan. Moeten we volgend jaar zeker weer doen. Maar goed dat we flink wat extra hebben gedrukt: we zijn er bijna door! Per 1 september gaan we daarom het aantal verkooppunten van DNL flink opvoeren. 't Is toch te gek dat DNL buiten de Randstad bijna niet te koop is.

SIGNALEMENT

In deze rubriek worden binnenkort verwachte groepen of gebeurtenissen kort besproken. Voor de juiste data raadplege men de agenda's van concertgelegenheden, theaters e.d. Samenstelling **Dick Koopman** en **Oscar Smit.**

Landscape

Landscape is de vijfmansformatie rond **Richard James Burgess.** De groep is sinds het begin nauwelijks veranderd van samenstelling. In die tijd speelden ze een soort, door blazers overheerste, jazz-rock, *U2xME1x2MUCH*.
Tegenwoordig wordt hun geluid gekenmerkt door veel electronica en computerprogrammatie. Met het swingende *'Einstein a go-go'* had de groep zelfs een hit in Engeland. Helaas had de opvolger, *'Norman Beates'* niet diezelfde kwaliteit. Beide songs zijn te vinden op hun laatste elpee, *From the tearooms of Mars*.
Onder andere door de kennismaking met de muziek van **Kraftwerk** heeft **Burgess,** die van origine drummer is, zich op de synthesizers gestort.

CJP-pop

Ook in België kun je met je Nederlandse **CJP** terecht en andersom geldt dit ook voor de Belgen. Onder de naam **CJP-poppromenade** wordt in het Belgische Evergem *(bij Gent)* op zaterdagen in oktober en november een serie concerten georganiseerd waar alleen Belgische groepen acte de presence zullen geven. Te verwachten zijn o.a. **The Employees, The Machines, Rick Tubbax** en **The Bet.**

Unipop

Van 15 oktober t/m 5 november wordt in Maastricht op de Rijksuniversiteit een programma over en met popmuziek georganiseerd. Binnen dit kader vallen een aantal thema avonden, te weten *'Het recenseren van popmuziek'* (15 okt.), *'Popmuziek en commercie'* (22 okt.) en *'Culturele en sociale achtergronden van de popmuziek'* (29 okt.).
De laatste avond van deze cyclus zal een Limburgs karakter hebben; er vindt dan een forumdebat plaats over de houding van de provincie Limburg tegenover popmuziek.
Per avond zal er ook één groep optreden, o.a. **Nasmak** en de **Prima Boys.** Inlichtingen hieromtrent bij **Jacques Reines,** telefoon: 043-888310.

Factory

In oktober tourt de kombinatie **Sector 25** en **Minny Pops** door ons land als een soort **Factory**-package. **Section 25**, uit Blackpool, maakt tamelijk instrumentale muziek, met de drums als meest in het oor springende element, de zang is daar bijna aan ondergeschikt. Op hun laatste single *(Je veux ton amour)* was de achterkant, *Oyo Achel Ada,* dan ook één lang drumstuk. Hun eerste LP is onlangs, in september, uitgekomen.
Ook bij de **Minny Pops** nieuws van het platenfront. De Engelse **Factory**-single *Dolphins Spurt,* is weer opnieuw leverbaar, terwijl op de Benelux-tak ook een nieuw produkt zal verschijnen.

DAF

Deutsch-Amerikanischer Freundschaft zoals ze voluit heten bestaat uit **Gabi Delgado-Lopez** en **Robert Görl.**
Toen zij begonnen drie jaar geleden, bestond de groep uit vijf man. Nu wordt er opgetreden met behulp van tapes en voorgeprogrammeerde synthesizers. **Robert Görl** vult dit aan met strak drumwerk terwijl **Gabi** het geheel complimenteert met sensuele zang.
Met drie elpees en drie singles is er een verandering te ontdekken; het geheel is warmer geworden, gevoeliger. De wisseling van **Mute** naar **Virgin** bracht ook grotere bekendheid met zich mee zodat **DAF**, die als extreme experimentele groep begon, zich na relatief korte tijd succesvol mag noemen.

Pigbag

Een sensatie op single gebied is ongetwijfeld **Pigbags** *'Papa's got a brand new pigbag*. De uiterst dansbare instrumentale heeft alles in zich om de dansvloer vol te krijgen: een ontembaar ritme, swingende blazers en een wilde drumbreak.
In deze zesmansformatie is **Simon Underwood** de enige bekende, hij was bassist in de **Popgroup.** De groep zit op het label van ex-**Popgroup** manager **Dick O'Dell,** namelijk *'Y Records'*. In september kwam de tweede single van **Pigbag,** *Sunny days*, uit *(zowel op 7 als 12 inch)*. De groep zal hier in oktober waarschijnlijk enkele optredens verzorgen, in december komen ze weer terug.

Verwacht

Voor het laatste deel van het jaar worden een aantal interessante groepen verwacht, waarvan de meeste nog nooit ons land aandeden. In deze laatste categorie vallen **Aztec Camera, Virgin Prunes, B-Movie en Birthday Party.** In de wat nabije toekomst, oktober, komen een aantal oude bekenden zoals **Classic Nouveaux, Delta 5 en U2. Teardrop Explodes** en de Engelse reggaeformatie **Merger** komen begin november terwijl later die maanden de oude rot **Mink de Ville** ook weer eens komt kijken.

Nieuwe Radio

Toen de rock and roll net was uitgevonden brak de ziekte los. In kranten waarschuwde men tegen deze decadente muziek, en de radiostations weigerden aanvankelijk de rock te draaien. Als je in die tijd de rock and roll wilde horen moest je afstemmen op programma's van disc-jockeys als Skip Voogd of Herman Stok. Die ellendelingen deden net of die nieuwe klanken afkomstig waren van Frank Sinatra en dat soort cool cats. Je moest je dus voortdurend door afschuwelijke programma's heenwerken, vol met Rosemary Clooney, The Andrew Sisters en Pat Boone om zo nu en dan Elvis Presley of The Big Bopper te kunnen horen.
Op het moment dat er bij de VPRO werd besloten om Rubadub aan de kant te zetten, bleken de meeste van de vervangende plannen neer te komen op diezelfde formule. Er dient wel van die nieuwe muziek gedraaid te worden, maar ook veel oude muziek, om toch vooral duidelijk te maken waar al dat nieuws vandaan komt. Het zag er naar uit dat de VPRO op Hilversum drie alleen maar nieuwe muziek zou draaien in een bed van klanken van de vorige generatie. Er waren maar twee voorstellen die zich concentreerden op alleen maar nieuwe muziek, één daarvan kwam van mijn hand.
Ik had voorgesteld om Richard Zeilstra die vrijgekomen anderhalf uur op drie te geven. Omdat hij dé kenner is van de moderne muziek. In de loop der jaren heeft hij een enorme platencollectie opgebouwd van platen die zeer bijzondere kwaliteiten hebben, maar nooit de radio hebben gehaald. Hij voert al jaren een kruistocht voor de experimentele muziek, en heeft daardoor een groeiende kring belangstellende om zich heen verzameld.
Er zou beslist worden op een plenaire vergadering. De directeur, Jan Haasbroek, had alle voorstellen bestudeerd en kwam tot de conclusie dat er in feite maar twee verschillende soorten voorstellen waren: vanuit de traditie en algehele vernieuwing. Er werd gestemd, eerst of men voor de traditionele aanpak of voor de nieuwe was. Er werd met ruime meerderheid beslist dat men voor *'vernieuwing'* was. Dat betekende dat er toen gekozen diende te worden tussen twee voorstellen; van Marjoke Roorda *(die Rubadud presenteert)* en Richard Zeilstra. Ze kregen allebei precies evenveel stemmen. Hetgeen betekent dat ze dus samen dienen te werken.
Dat wil dus zeggen dat je vanaf begin oktober voor het eerst en consequent de vernieuwende muziek kunt beluisteren. Dat vernieuwende muziek ook meestal de nieuwste muziek is hoeft niet nader toegelicht te worden, maar er is ook heel veel vernieuwende muziek uit de afgelopen jaren in de archieven die nog nooit op de radio is gedraaid en die je verbijsterend in de oren zal klinken. Iedere week dus primeurs op de radio. Maar ook iedere week een live concert. Groepen die buiten ieder commerciëel circuit vallen kunnen nu hun experimenten hoorbaar maken.
Aan het slot van dit nieuwe Hilversum drie programma is de *Radiola Improvisatie Salon* te beluisteren, een half uur lang. Dan worden alle cassettes gedraaid die luisteraars insturen. Als je dus een cassette instuurt, wordt die gegarandeerd gedraaid. Er zijn natuurlijk beperkingen, zo mag je bijdrage niet langer zijn dan zes minuten en mag je maximaal één minuut benutten om jezelf aan te kondigen en of iets over je werkstuk te vertellen. Je kan ook langere stukken insturen, maar die worden dan gedraaid op Hilversum vier.
Een keer in de zes weken wordt er door de VPRO een cassette uitgebracht met het werk van een van de Salon-medewerkers. Die cassette kan voor tien gulden besteld worden en duurt anderhalf uur. Als je dus thuis bezig bent met geluidsexperimenten, dan is de Salon de mogelijkheid om je muziek aan Nederland hoorbaar te maken. Stuur je cassettes naar *'De Salon'*, Postbus II te Hilversum'.
Willem de Ridder

PLATO

APELDOORN, ZWOLLE

ZEVEN MINUTEN LOPEN VANAF HET AMSTEL STATION

KOM MET DE TRAM. LIJN 25 !!!

C/-AMSTEL = 7 MIN. MET DE METRO

Bestellingen richten aan
RAF platen
Rijnstraat 168
1079 HR Amsterdam
Platen komen onder rembours
Bestellingen boven fl.150,- portvrij
(Alleen NL)

RAF PLATEN

RIJNSTRAAT 166-168 AMSTERDAM/TEL 020-445706

TE VINDEN IN NIEUW-ZUID NABIJ DE UTRECHTSE BRUG

pop | jazz/rock
new-wave | blues
reggae | c&w
high-quality records
synthesizer | soul/disco
salsa
oldies | IMPORT

DE LINDEHOEVE
voorschoten

3 okt BLAZE
10 okt SECTION 25 + MINNY POPS
17 okt DIE KRIPOS
24 okt TEC NO VILLE
31 okt TURNING POINT
7 nov MEKANIK KOMMANDO

open van ½10 tot 2 uur. Entree f5.-
Met kaart f3.-
tel 01717-5357

ULTRA LeBeL PeRIOD ULTRA

DE ULTRA KASSETTE IS UIT!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
25 MODERNE, BEGINNENDE BANDS LIVE IN OKTOPUS A'DAM IN DE PERIODE 29-9-80/18-2-81. C-90 TDK

MET ONDER ANDERE: SUSPECT//MEKANIK KOMMANDO//TOX MODELL//YOUNG LIONS//ZEV//MINION//EXTRA SMEIKALS

TE KOOP BIJ oa: BOEDIESK, RAF, GET RECORDS (amsterdam) BULLIT (eindhoven) HADDOCK (rotterdam) en REBOP in nijmegen. MAX. PRIJS IN WINKEL: ƒ17,50

KAN OOK PER POST/GIRO BESTELT WORDEN:
MAAK 18 GULDEN OVER (inkl verz.kosten) OP GIRO: 4712524 tnv MARK, STALPERT STRAAT 86, AMSTERDAM.

ULTRA ULTRA ULTRA ULTRA LeBeL PeRIOD
020-766297

GIGANT
APELDOORN

ZA26SEP EXPLOITED
ZA30KT DOLL BY DOLL
ZO4OKT SOFT CELL
VR9OKT MONTY COATS
DORPSTRAAT
ROTJOCH
VR16OKT LUDUS
ZO18OKT CLASSIX
NOUVEAUX
WO21OKT DAF
VR23OKT DE CYLINDERS
ZO25OKT DELTA 5
ZO1NOV PSYCHEDELIC
FURS
WO4NOV THE SOUND

055-216346

PARADISO

PROGRAMMA
OKTOBER 1981

VR 2	opening dichtersfestival met BILL NELSON + SUPPORT ƒ 7,50 + lidm.
ZA 3	PABLO MILANES + SILVIO RODRIGUES (cubaanse zang) + OKURA ONURA (Jamaicaanse zang) prijs onbekend overdag: 3e WERELD BOEKENBEURS
ZA 10	THE UNDERTONES ƒ 10,– + lidm.
ZO 11	afsluiting dichtersfestival
MA 12	GIRLSCHOOL + THE WILD ƒ 7,50 + lidm.
DO 15	D-DAY (nog niet bekend) ƒ 4,– + lidm.
VR 16	ELLIOT MURPHY + SUPPORT ƒ 7,50 + lidm.
ZA 17	CLASSIX NOUVEAUX + THE DIVORCE ƒ 7,50 + lidm.
WO 21	lustrumfeest PRETTIG GESTOORDE VROUWEN ƒ 7,50 + lidm.
DO 22	D-DAY ƒ 4,– + lidm.
VR 23	D.A.F. + SUPPORT (onder voorbehoud) ƒ 7,50 + lidm.
ZA 24	RAMONES + SUPPORT ƒ 12,50 + lidm.
ZO 25	KNOKKEN IN PARADISO ƒ 10,– + lidm.
MA 26	DELTA 5 + SUPPORT ƒ 7,50 + lidm.
WO 28	NOCHE LATINO AMERICANA ƒ 7,50 + lidm.
DO 29	D-DAY ƒ 4,– + lidm.
VR 30	U-2 + SUPPORT ƒ 10,– + lidm.

Paard van Troje

P R O G R A M M A

OKTOBER

vr	2:	B.Movie	ƒ ?
za	3:	FAD GADGET	ƒ7,50
za	10:	KILLING JOKE	ƒ7,50
vr	16:	Plackband (Haags)	ƒ5,--
za	17:	MINNY POPS + SECTION 25	ƒ6,--
vr	23:	DELTA 5	ƒ6,--
za	24:	Rotjoch	ƒ5,--

Door het uitvallen van SOFT CELL/ CLASSIX NOUVEAUX/ TEARDROPS EXPLODES staan enkele data nog open. Verwacht in november: SOUND 6/11 - AU PAIRS 28/11
Wijzigingen voorbehouden,
dank u.

PRINSEGRACHT 12 DEN HAAG 070 601838

MELKWEG

vr 2 t/m zo 11 oktober

One World Poetry Festival P81

met als thema:

War against War

Dichters uit de U.S.A., West- en Oost-Europa, Nederland en andere landen

Films, theater en muziek van o.a. CHINESE PUZZLE, DOLL BY DOLL, FERNANDO'S GINGA, BLACK MESSENGERS en FULL MOON BAND

wo 30 sept, do 1 okt en ma 12 t/m di 27 okt is de Melkweg GESLOTEN!!!!!!!

TEL: 241777 AMSTERDAM

PUNK film festival

VAN 19 OKTOBER - 4 NOVEMBER

Films die vertoond worden zijn o.a.: SHELL SHOCK ROCK, SELF CONSCIOUS OVER YOU, JUBILEE, PUNK IN LONDON, BERLIN GRAFITI, BRENNENDE LANGWEILE, ZURI BRENNT.
Verder een aantal Nederlandse films, w.o. IS ER MEER DAN DE STRAAT ALLEEN, GULF PRESSURE AIS, NO FUN e.a.

PROGRAMMA TĖ VERKRIJGEN BIJ DE VOLGENDE CENTRA, WAAR DE FILMS OOK VERTOOND ZULLEN WORDEN:
Akhnaton, N.Z.KOLK 25, tel. 243396
Uilenstede,Uilenstede 108,tel.5484533
A'dams Filmhuis,Kl.Gartmanpl.14, tel. 258067
Shaffy, Keizersgracht 324,tel.253887
Cleyntheater, H.Cleyndertweg 63A, tel 271815
Oktopus, Keizersgracht 138,tel.238195
Meervaart,Osdorpplein 67, tel. 107498

PROGRAMMA OKTOBER

EFFENAAR 040-448861 Eindhoven

VR	3	MUZIEK	Chinese Puzzle (U.S.A.)	
			Fad Gadget	ƒ10,-
VR	9	THEATER	Pasta B	
ZA	10	MUZIEK	Raincoats	ƒ7,50
ZA	17	THEATER	TIE 3	
ZA	24	MUZIEK	Check the Computer (Ned)	
			D.A.F.	ƒ10,-

VERA

Oosterstraat 44
GRONINGEN

zo.	4 okt.	**EURYTHMICS (onder voorb.)**
zo.	11 okt.	**THE RAINCOATS**
zo.	18 okt.	**DELTA 5 + Injectors**
do.	22 okt.	**D.A.F. !!!**
za.	24 okt.	**REGGAE PARTY**
za.	31 okt.	**RONALD 'SHANON' JACKSON funk - no wave - jazz**

KAMIKAZE

best jackets around

foto: arnold vente

KALVERSTRAAT 66 KALVERSHOF AMSTERDAM TELEFOON 020 261194